

Studie účelového využití parteru budovy U16 UTB Zlín

Klára Obročníková

Bakalářská práce
2019

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta multimediálních komunikací

Ateliér Prostorová tvorba

akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Klára Obročníková

Osobní číslo: K16074

Studijní program: B8206 Výtvarná umění

Studijní obor: Multimédia a design – Prostorová tvorba

Forma studia: prezenční

Téma práce: Studie účelového využití parteru budovy U16 UTB Zlín

Zásady pro vypracování:

1. Rozbor zadaného prostorového úkolu a vymezení jeho problematičnosti (5A4 textu)
2. Známé příklady stejných nebo podobných řešení (min. 3 příklady, včetně osobního vyhodnocení – 5A4 textu)
3. Historiografie daného problému (5A4 textu)
4. Koncept a vývoj návrhu (včetně osobního stanoviska – 4A4 textu)
5. Průvodní zpráva popisující vybrané a schválené řešení (7A4 textu)
6. Výkresová část a obrazová dokumentace
7. Dokladová část a cenový aproximativ
8. Zpracování detailu zvoleného prvku
9. Fyzický model vybraného řešení a detailu zvoleného prvku

Pro všechna témata je požadována konzultace a docházka min. 80% možného času, potvrzené konzultace s externími odborníky min.3x, vedené v dokladové části.

FORMA ODEVZDÁNÍ: tištěná a elektronická

o Bakalářská práce o rozsahu minimálně 26 normostran textu + obrazové přílohy (vazba minimálně ve standardu UTB).

o Příloha výkresové dokumentace v potřebném měřítku a rozsahu autorizujícím návrh.

o Fyzické modely v odpovídajícím měřítku.

o Kopie A3 paré dokumentující průběh a vývoj práce.

o Prezentační postery 2ks B1 (700x1000mm), kappa tl. 3mm , přímý tisk.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/umělecké dílo**

Seznam odborné literatury:

Magazines. **DETAIL, EL croquis, FRAME.**

Odborné časopisy. **ERA21, ARCHITECT+, INTERIÉRY.**

LOU, Michel. Light: The Shape of Space: Designing with Space and Light. New York: Wiley. ISBN 978-04-7128-618-9.

MORAN, Nick. Světelný design: pro divadlo, koncerty, výstavy a živé akce. Praha: Institut umění – Divadelní ústav ve spolupráci s Institutem světelného designu, 2010. ISBN 978-80-7008-246-1.

NEUFERT, Ernst, NEUFERT, Peter, ed. Navrhování staveb: zásady, normy, předpisy o zařízeních, stavbě, vybavení, nárocích na prostor, prostorových vztazích, rozměrech budov, prostorech, vybavení, přístrojích z hlediska člověka jako měřítka a cíle. 2. české vyd., (35. německé vyd.). Praha: Consultinvest, 2000. ISBN 978-80-9014-866-6.

GAVENTA, Sarah. New Public Spaces. Londýn: Octobus Publishing Group, 2006. ISBN 978-18-4533-134-4.

GEHL, Jan a Lars GEMZ?E. Nové městské prostory. Šlapanice: ERA, 2002. ISBN 978-80-8651-709-4.

ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. Veřejné prostory v územně plánovacím prostoru. Brno: Vysoké učení technické, Fakulta architektury, Ústav teorie urbanismu, 2003. 978-80-214-2505-7.

NORBERG-SCHULZ, Christian. Genius loci: krajina, místo, architektura. 2. vyd. Přeložil Petr KRATOCHVÍL, přeložil Pavel HALÍK. Praha: Dokořán, 2010. ISBN 978-80-7363-303-5.

další literatura bude doporučována v průběhu výuky, příp. dle dohody s vedoucím práce.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. arch. Michael Klang, CSc.**

Ateliér Prostorová tvorba

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2018**

Termín odevzdání bakalářské práce: **10. května 2019**

Ve Zlíně dne 14. prosince 2018

doc. Mgr. Iřena Armutidisová
děkanka

doc. Ing. arch. Michael Klang, CSc.
vedoucí ateliéru

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ / DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské/diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že:

- jsem na bakalářské/diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně dne: 30. 4. 2019

Jméno a příjmení studenta: KLARA OBROČNÍKOVÁ

podpis studenta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zaměřuje na objemovou a ideovou studii s primárním cílem vyřešení parkování a dopravní situace univerzitní budovy U16 ve Zlíně. Sekundárním cílem ideové studie bylo vyřešení související problematiky parteru, která byla zjištěna pomocí dotazníku.

Klíčová slova: studie, vize, parkoviště, U16, parter, univerzita, park, zeleň, přístavba, doprava, veřejný prostor, urbanismus, Zlín, Baťa

ABSTRACT

The bachelor thesis focuses on a volume and concept study with a primary target on solving the problems of a traffic situation. The secondary objective is to solve other objectives from questionnaire.

Keywords: Study, Vision, Parking, U16, Parterre, University, Park, Greenery, Outbuilding, Public space, Urbanism, Zlin, Bata

Největší poděkování patří panu doc. Ing. arch. Michaelovi Klangovi CSc., který mě provázel nejen bakalářskou prací, ale celým studiem. Stal se motivací a vzorem. Práci jsem dokončila hlavně také díky psychické podpoře Lukáše Kubíčka a Nikolý Srdošové. Poslední poděkování patří mé rodině, která mě ve studiu podporuje.

„Odklad je nepřítel úspěchu.“

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně dne: 17.5.2019 Klára Obročníková

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 VEŘEJNÝ PROSTOR	11
1.1 HISTORIE VEŘEJNÉHO PROSTORU	11
1.2 GENIUS LOCI	12
1.3 DEFINICE VEŘEJNÉHO PROSTORU	13
1.4 PROSTOR VEŘEJNÝ URBÁNNÍ	14
1.5 PARTER	14
1.6 MĚSTSKÝ PROSTOR VE ZLÍNĚ	15
2 O DOPRAVĚ	17
2.1 HISTORIE DOPRAVY	17
2.2 HISTORIE PARKOVÁNÍ	18
2.3 PROSTOROVÉ USPOŘÁDÁNÍ VOZIDEL PŘI PARKOVÁNÍ.....	21
2.4 PARKOVACÍ SYSTÉMY	23
2.4.1 Samoobslužné parkovací garáže	23
2.5 SYSTÉM RAMP	24
2.5.1 Automatické parkovací systémy – (APS)	26
2.5.1.1 Výhody a nevýhody garáží s automatickým parkovacím stáním	27
2.6 OTÁČENÍ VOZIDEL	27
2.7 TERMINOLOGIE PARKOVÁNÍ	28
3 REŠERŠE	29
3.1 ČESKÁ REPUBLIKA	29
3.1.1 Lužánky v Brně	29
3.1.2 Gahurův prospekt	29
3.1.3 Parter Gymnázia v Kyjově	30
3.2 ZAHRANIČÍ	31
3.2.1 Městský park Superkilen	31
3.2.2 High Line park New York	32
3.2.3 Sochařský park v Rakousku	32
3.3 OSOBNÍ STANOVISKO	33
4 ZLÍN A UMĚNÍ	34
4.1 POČÁTKY ZLÍNA.....	34
4.2 FENOMÉN BAŤA	35
4.2.1 Výtvarné umění ve Zlíně.....	38
4.2.2 Zlínský salón	39
4.2.2.1 První jarní zlínský salon	40
4.2.2.2 Výstava mladých.....	40
4.2.3 Mecenáš umění.....	40
4.2.4 Trienále nový zlínský salón	41
4.2.5 Zlínský salón mladých	41

4.3	BAŤOVA ŠKOLA UMĚNÍ.....	41
4.4	ZDENĚK KOVÁŘ	45
4.5	ZLÍNSKÁ UMPRUMKA	47
4.6	UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ.....	49
4.7	TRIENÁLE PROSTOR ZLÍN	50
II PRAKTICKÁ ČÁST		53
5	ANALÝZA MÍSTA A ZADÁNÍ	54
5.1	ZADÁNÍ	54
5.2	ANALÝZA ŘEŠENÉHO PARTERU	54
5.2.1	Situace širších vztahů	55
5.2.2	Veřejné plochy	56
5.3	DOPRAVNÍ SITUACE.....	57
5.3.1	Analýza parkovišť	57
5.3.2	Výpočet parkovacího stání	58
5.4	SOUČASNÝ STAV	61
5.4.1	Celková situace doprava a parkování.....	61
5.4.2	Celková situace – zeleň.....	61
5.4.2.1	Tabulka taxonů	62
5.5	ZHODNOCENÍ SOUČASNÉHO STAVU	63
5.6	DOTAZNÍK K PARTERU.....	66
5.6.1	Shrnutí dotazníku	72
5.7	SWOT ANALÝZA.....	73
5.8	PROBLÉMOVÝ VÝKRES	74
5.9	VYTYČENÍ CÍLŮ NÁVRHU.....	76
6	KONCEPT	78
6.1	PRVOTNÍ KONCEPT	78
6.1.1	Vizualizace	78
6.2	DRUHÝ KONCEPT	79
7	OBJEMOVÁ STUDIE	81
7.1	1. VARIANTA PARKOVIŠTĚ	81
7.2	2. VARIANTA	82
7.1	3. VARIANTA	84
7.2	4. VARIANTA.....	84
8	PRŮVODNÍ ZPRÁVA.....	89
8.1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	89
8.1.1	ÚDAJE O STAVBĚ.....	89
8.1.2	ÚDAJE O STAVEBNÍKOVI	89
8.2	A.2 SEZNAM VSTUPNÍCH PODKLADŮ.....	89
8.2.1	PODKLADY ZHOTOVITELE:	89
8.3	ÚDAJE O ÚZEMÍ	89
8.4	ÚDAJE O STAVBĚ	90
9	VYBRANÉ ŘEŠENÍ – ETAPA 1.....	91

9.1	MOODBOARD A INSPIRACE	91
10	ETAPA 2 – VIZE	96
11	ETAPA 3 - VIZE	97
	ZÁVĚR	103
	SEZNAM OBRÁZKŮ	104
	SEZNAM PŘÍLOH	108

ÚVOD

Cílem této práce je zmapování účelového využití parteru budovy U16 a vyřešit jeho hlavní nedostatky, kterým je hlavně problém s parkováním. Ve své práci zkoumám potřebný počet parkovacích míst a jejich možnosti vsazení do parteru, zároveň však pracuji s místní zelení, která je neudržovaná a zarostlá. Téze obsahuje objemovou studii, která je následovaná ideovou studií, ve které zkoumám možnosti vyřešení nedostatků budovy a jejího parteru.

Slabé stránky okolí jsem se rozhodla zjistit i ze strany studentů a spolužáků, kteří do budovy dochází a využívají ji. Vytvořila jsem dotazník, kde uživatelé budovy odpovídali na otázky dopravy, dojíždění, návštěvnosti a jejich pohled na parter a jeho chyby, ze kterých se potvrdilo zadání této práce na téma zeleň a parkování. Práci jsem přijala s velkou motivací, jelikož se denně potýkám s nedostatky parteru U16 a dostala jsem možnost svou ideu zpracovat ve studii.

Součástí práce je i ideová studie 3. stupně, která obsahuje přístavbu druhé budovy nad parkovištěm a pokryla by tak nedostatek prostorů ateliérů Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně.

V teoretické části se věnuji veřejnému prostoru v rámci urbanistického řešení a zkoumám možnosti parkování. V rešerši hledám podobná vhodná řešení, a nakonec zkoumám pozadí lokality se zaměřením na umění a kultury ve Zlíně.

Cílem práce je najít a porovnat řešení nedostačujícího parkoviště u budovy ateliérů. Nejlepší řešení pak zpracovat do většího detailu. Účel studie slouží jako dokladová část k úvaze vyřešení problémů parteru, a tudíž je určena čtenářům, kteří v budoucnu budou uvažovat o přestavbě. Práce obsahuje komplexnější urbanistické řešení prostoru v rámci zástavby ve veřejný propojovací prostor.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VEŘEJNÝ PROSTOR

1.1 Historie veřejného prostoru

První veřejné prostory bychom našli ve starověkém Řecku v 8. stol. př. n. l., kde tyto prostory představovaly agory. Nacházeli se uprostřed města, kde se odehrával veřejný život. Dopoledne se zde nacházely trhy a odpoledne se místo proměnilo ve shromaždiště svobodných občanů, což byla nezbytná součást starověkých řeckých poleis – městských států. Konaly se zde nejdůležitější akce jako rozhodnutí panovníka a vlády nebo vojenská cvičení a bohoslužby. Veřejné prostory fungovaly natolik, že se kolem nich začaly stavět veřejné budovy, chrámy a v honosnějších městech městské lázně a stoa, které měly hlavně fyzický účel ochrany lidí proti dešti a slunci.

Nejznámější agora na světě se nachází v Athénách. Nejvíce se dochovala ale Agora ve Smyrně. Ta největší o velikosti dvou fotbalových hřišť je v maloasijském městě Milétu.¹

Ve starověkém Římě tuto funkci agory plnilo fórum a ve středověku náměstí, které bylo děleno podle funkčnosti na horní a dolní. Nejznámější fórum Romanum najdeme v Římě. **(Obr. 1)** Některá se i dochovaly ve funkčním stavu a slouží jako náměstí. Jedno takové je v Lucce nebo ve Veroně.² **(Obr. 2)**

¹ Agora. *Antický svět* [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: <http://www.antickysvet.cz/26118n-agera>

² Forum Romanum. *Váš průvodce Římem* [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: <http://www.rim.ma-web.eu/anticky-rim-v-centru/forum-romanum/>

Obrázek 1 - Zbytky Via Appia v Římě

Obrázek 2 - Forum Romanum Řím³

1.2 Genius loci

Slovní spojení, které neodvratitelně patří k veřejnému prostoru. Při navrhování, bychom vždy měli myslet na několik věcí, tak jako v antice architekti stavěli podle účelu budovy na určitém místě. Christopher Day říká: „*Duch místa živí přístup a činy těch, kteří ho řídí, stavějí, spravují a užívají. Není proto divu, že se necítíme dobře v supermarketech ovládaných*

³ Forum Romanum. In: *Váš průvodce Řím* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <http://www.rim.ma-web.eu/anticky-rim-v-centru/forum-romanum/>

pojmem be', který není doplněn o dávej prostřednictvím řemesel a služeb... Kde se zničí místo, tam se zničí i kultura, následuje sociální i osobní znehodnocení... Každý region měl strukturální systém odpovídající materiálům, klimatu a kultuře – což je něco, co by se z rozměru nemělo zahodit. Tento systém do velké míry určoval způsob výstavby. Rozměry místního stavebního dřeva omezovaly délku trámů, a tím i rozsah klenebních polí a šířku budovy. To způsobovalo vnitřní jednotnost všech budov v dané oblasti, dokonce i v rozmezí několika staletí.“⁴

Původně genius loci představoval bůžka ochraňující určité místo, i když byl často zobrazován jako had. Dnešní význam je trochu odlišný. Používá se pro jedinečnou a neopakovatelnou atmosféru určitého místa přirovnat tento jev lze ke kouzlu osobnosti, kterým jsou obdařeni pouze někteří. Každé místo má určitou tvář, určité prostorové a estetické kouzlo. Stavba musí s místem komunikovat.⁵ K jevu dochází při spojení několika vlivů jako vizuální přírodní prvky, prostorové uspořádání, roční období, atmosférické vlivy, ale i samotné naladění člověka, které obklopuje toto místo.⁶ Podle Václava Cílka „*Genius loci je to, proč se na nějaké místo vracíme, nebo to, kvůli čemu lezeme po rozhlednách.*“⁷

1.3 Definice veřejného prostoru

Definice veřejného prostoru existuje celá řada, nicméně platí fakt, že urbánní prostor je místo vytvořené člověkem ve venkovním prostoru, kde se setkávají lidé. Přesnější definici určuje Kratochvíl „*absolutně přesná a univerzální definice veřejného prostoru neexistuje. Jednoduše by se dalo říct, že veřejný prostor je místo, kde se setkávají lidé, kteří jsou si navzájem cizí. Přičemž platí: Urbanistický parter, Pěší zóna, Městský interiér jsou podmnožiny množiny významů Veřejný prostor.*“⁸

⁴ DAY, Christopher: *Duch a místo. Uzdravování našeho prostředí*. Brno : ERA, 2004, s. 13.

⁵ Genius Locí. *Arts Lexikon* [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: http://www.artsllexikon.cz/index.php?title=Genius_loci

⁶ NORBERG-SCHULZ, Christian: *Genius loci : K fenomenologii architektury*. Praha : Odeon, 1994, s. 20.

⁷ CÍLEK, Václav. *Posvátná krajina: eseje o místech, silách a dracích*. Praha: Malvern, 2014. ISBN 978-80-87580-72-1, s. 18.

⁸ KRATOCHVÍL, Petr. *Architektura a veřejný prostor – texty o architektuře*. Praha : Zlatý řez, 2012, s. 164.

1.4 Prostor veřejný urbánní

Prostor veřejný urbánní je člověkem vytvořené místo ve venkovním prostoru, kde se setkávají lidé (rezidenti i návštěvníci města), kteří jsou si zpravidla navzájem cizí. Patří do něj všemi dostupné plochy, prostory a prostranství, která jsou zpravidla ve vlastnictví obcí a měst, tedy jakousi scénou veřejného života a lokální kultury určenou pro vizuální a verbální komunikaci a nejrůznější sociální interakce. Pro veřejný prostor se také používají názvy jako urbanistický parter nebo městský interiér.⁹

1.5 Parter

Parter z francouzského *par terre*, „na zemi“ se používá pro označení přízemní části architektury nebo zahrady. Používá se v několika odlišných situacích, např. v divadle je jim označováno přízemní část hlediště, v odborné literatuře pak znamená přízemí nebo přízemní budova.¹⁰ V exteriéru pak znamená část parku v úrovni zahradního průčelí zámku či paláce. Obecně lze termín však chápat jako prostranství před budovou. Parter lze upravovat změnou okolního terénu – svahováním, použitím opěrných zídek, vytvoření komunikací pro pěší nebo dopravní prostředky či vytvoření vodních ploch.

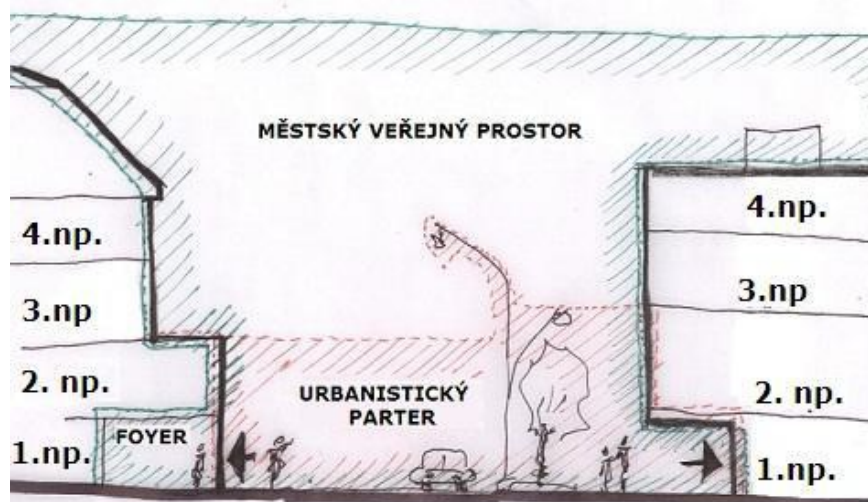
Historie parteru sahá do starověkého Říma, avšak největšího rozmachu v době rozkvětu parkové architektury v 17. a 18. století. V centru stála kašna obklopena obrazci ze sestříhaných buxusových keřů.

Tato práce se zabývá parterem urbanistickým, který je podružný veřejnému urbánnímu prostoru, který se skládá z ulic, městské zeleně, městského mobiliáře, vchody domů, průchody, foyer obchodů fasádami domů do výše druhého nadzemního podlaží.¹¹ (*Obr. 3*)

⁹ KRATOCHVÍL, Petr. *Architektura a veřejný prostor – texty o architektuře*. Praha : Zlatý řez, 2012, s. 164.

¹⁰ Parter. *Slovník cizích slov* [online]. [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/parter>

¹¹ Parter urbanistický. *Arts lexikon* [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: http://www.artsllexikon.cz/index.php?title=Parter_urbanistick%C3%BD

Obrázek 3 - Členění veřejného prostoru

1.6 Městský prostor ve Zlíně

V posledních letech se městský prostor proměňuje zpět do čistého Baťovského města architektury. Dochází k renovacím budov, ale i veřejného prostoru a dostávají vzhled, jak tomu bylo v první polovině 20. století. Příkladem je nově otevřený Baťův památník či Obchodní dům. Budovy jsou očištěny i od reklamy a nápisů a jejím dodán jednotný vzhled. Částečně rekonstruován byl i areál Svitů. Nově vznikla platforma mezi budovami 14/15 slouží pro konání hlavně kulturních akcí vzhledem k funkci budov – Galerie a knihovny. Rekonstrukcí prošly i okolní budovy, kde se usadily např. kavárny, hospody a obchody, které se mnohdy orientují i interiérem do industriálního stylu a podporují tak unikátní prostor, který je v České republice velmi ojedinělý. Bohužel při původní koncepci se nepočítalo s hustou dopravou o skoro 100 let později, která je hlavním problémem v areálu. (*Obr. 4*)

Areál by se měl už brzy dosti změnit, neboť byl schválen projekt na výstavbu obchodního centra, čímž by vznikly nejen nové veřejné prostory, ale i třeba 1000 míst k parkování. Součástí návrhu je i rekonstrukce nádraží.¹² (*Obr. 5*)

¹² Velké obchodní centrum Fabrika se začne ve Zlíně stavět za dva roky. *IDNES* [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zlin/zpravy/obchodni-centrum-fabrika-zlin-svit-cream-uzemni-rozhodnuti.A180618_409346_zlin-zpravy_ras

Obrázek 4 - Baťův institut a letecký pohled na areál Svit

Obrázek 5 - Plánované obchodní centrum Fabrika¹³

¹³ Velké obchodní centrum Fabrika se začne ve Zlíně stavět za dva roky. *IDNES* [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zlin/zpravy/obchodni-centrum-fabrika-zlin-svit-cream-uzemni-rozhodnuti.A180618_409346_zlin-zpravy_ras

2 O DOPRAVĚ

2.1 Historie dopravy

Doprava už od dávné historie byla součástí přirozené lidské civilizace a záležitost klíčový rozvoj byl závislý na objevech v dopravě. Mezi prvními byl vynález kola, postroj při zvířata s čímž souvisely koňské povozy. Cesty se však moc neupravovaly vzhledem k pomalé a málo frekventované dopravě. Lidská sídla byla tvořena na základě lokace v blízkosti řek, moře nebo křižovatek obchodních cest.

V roce 312 př. n. l. byla dokončena První známá starověká umělá silnice – Via Appia a vedla z Říma do dnešního Brindisi na břehu Jaderského moře. Díky rozmachu říše římské se stávalo mnoho veřejných silnic pro vojenské, správní, obchodní a také pro poštovní účely. Dosahovaly délky neuvěřitelných 140 000 km a na šířku měly 2 až 4 m. Byly vyztuženy kameny a po cestě nechyběly milníky s číslováním od Říma. Podél těchto cest byly zhruba co 30 km „benzínky“, které byly vybaveny studnou, hostincem a kovárnou.

Přes naši zemi tehdy vedly pouze přírodní stezky a cesty. Pokud zde byly umělé silnice tak sloužily primárně pro dálkový obchod. Nejznámější cestou byla jantarová cesta vedoucí od Středozevního moře k Baltskému moři, nalezišti vzácného jantaru. Zde také historie zamrzla na tisíc let, neboť žádné raně středověké feudální státy nebyly schopny navázat na vyspělou síť římských veřejných cest. Cesty byly mnohdy nesjízdné v zimních a deštivých měsících anebo ve špatném stavu. Až do 18. století neměly silnice ve střední Evropě pevný podklad. Až v roce 1732 byla v Čechách císařem Karlem VI. schválena výstavba šesti umělých silnic, jež měly vést z Prahy do Vídně, Norimberka, Lince a Žitavy. V roce 1774 byla dokončena vídeňská silnice vedoucí z Prahy do Vídně a Lipska.¹⁴

Další rozvoj přišel až díky průmyslové revoluci, kdy byly sestrojeny nejen nové dopravní prostředky, ale také materiály pro zpevnění cest.¹⁵ Na počátku 19. století přichází John Lou-

¹⁴ HLAVAČKA, Milan. *Stručné dějiny oborů: DOPRAVA*. Praha: Scientia, 2002. ISBN 80-7138-252-9, s. 4-5.

¹⁵ Historie dopravy. *Vítejte na zemi* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: http://www.vitejtenazemi.cz/cenia/index.php?p=historie_dopravy&site=doprava

don McAdam s materiálem na stavbu pevnějších silnic. Směs hlíny a šterku byla pojmenována právě po něm – makadam. Tento materiál byl pak ještě zpevňován dehtem a pískem a nazýval se tarmak. Stal se předchůdcem dnešního asfaltu. Mezi tím se objevil ještě beton.

Začátek silniční dopravy tak jak ji známe dnes je zásluha amerického průmyslníka Johna Forda, který roku 1859 vynalezl spalovací motor, který se však do prvního cenově dostupného automobilu značky Ford T dostal až v roce 1908. Tím také začala éra automobilismu.

V České republice se asfaltování začalo používat po 2. světové válce. V roce 1970 už jste mohli po silnici dojet do takřka každé obce. S nárůstem aut, jejich výkonu a dopravy byla také rokem 1970 zahájena výstavba dálniční sítě.¹⁶

2.2 Historie parkování

První parkování se datuje do roku 1400, kdy bylo potřeba parkovat jiný dopravní prostředek – koně. Ti byli zaparkováni přivázáním otěže ke kovovým kruhům zafixovanými v kamenné zdi (**Obr. 6**), které byly už tehda logicky seřazeny s úsporou místa tak, jak parkujeme auta na parkovištích dnes. Další variantou byly buď kůly v zemi umístěné vertikálně nebo horizontálně na několika dalších kůlech. Při výrobě prvních automobilů, nebylo samozřejmě parkování ještě potřeba.¹⁷

¹⁶ Historie dopravy. *Vítejte na zemi* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: http://www.vitejtenazemi.cz/cenia/index.php?p=historie_silnicni_dopravy&site=doprava

¹⁷ History of parking lots. *Parking Israel* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <http://www.parkingisrael.co.il/the-history-of-parking-lots/>

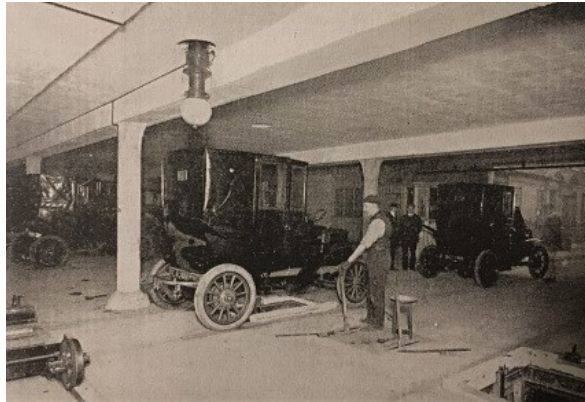

Obrázek 6 – První parkování sloužilo pro koně

Zpočátku když ještě v Americe nebylo tolik aut a dopravy, lidé běžně zastavili na ulici a k autu se vrátili až když bylo potřeba. Avšak s narůstající se dopravou a počtem dopravních prostředků bylo třeba auta někam uklidit a dopravu zorganizovat už jenom kvůli tomu, že automobily z počátku nebyli rezistentní vůči vodě. Měli otevřené střechy, interiéry byly z kůže a dřeva. Bylo logicky požadována zastřešené ubytování pro auta. Jelikož stále jezdily koňské povozy, provizorně byly automobily ustájeny s nimi.

Naopak v historickém Londýně již v roce 1901 vznikl vícepodlažní parkovací dům. Byl vybaven 7 podlažími, 100 parkovacími místy, a dokonce i elektrickým výtahem pro přepravu vozidel mezi podlažími. Většího rozmachu se parkovištěm dostalo až po druhé světové válce, kdy vysoce narostl také počet majitelů aut. **(Obr. 7)** Byly vytvořeny návrhy od podzemního parkování po spirálovité parkování a vymýšlela se různá řešení, jak pojat nejvíce aut na co nejmenší ploše. Později se vyvinuly otevřené několikapodlažní betonové kvádry, tak jak je známe dnes.¹⁸ O to více je ceněno, když je investováno i do návrhu samotného parkovacího domu a nezničí tak svou brutálností některé městské prostory. **(Obr. 8)**

¹⁸ 50 Years of Car Parking History. *HILL CANNON* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://www.hillcannon.com/50-years-car-parking-history/>

Obrázek 7 - Auto opouštějící garáž v roce 1907¹⁹

Obrázek 8 - Parkovací dům NEW BAILEY, SALFORD²⁰

¹⁹ Electromobile garage. In: *Building our past* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://buildingour-past.com/page/2/>

²⁰ CAR PARK NEW BAILEY, SALFORD. In: *HILL CANNON* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://www.hillcannon.com/50-years-car-parking-history/>

2.3 Prostorové uspořádání vozidel při parkování

Parkovací místa jsou bočně a vpředu vymezena 12-20cm širokými bílými pruhy, které mají prostor rozdělit a usměrnit aby nedocházelo k chaotickému parkování. Podle parkovací plochy je možno vybírat z několika variant prostorového uspořádání vozidel (*Obr. 9*).²¹

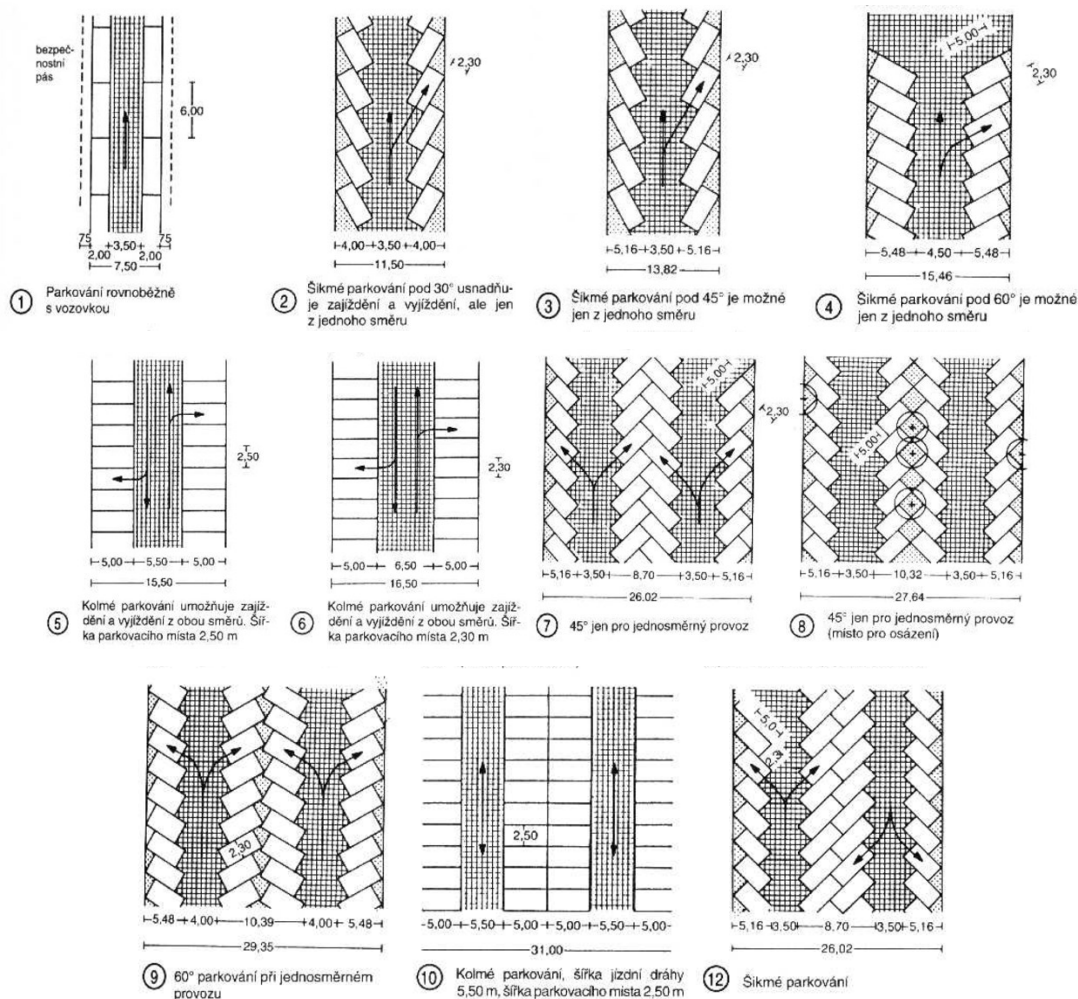
Nejvýhodnější parkování je 90° kolmo na vozovku (kolmé parkování), při šířce stání 2,50 m a délce parkovacího místa 5 m a nutném velké otáčení vozu je plocha potřebná pro 1 stání včetně příjezdu stále jedna z nejlepších variant a možný počet stání na 100 m délky jednostranně je pak 40. Často se využívá také parkování 60° šikmo k vozovce, kdy zajetí a vyjetí je relativně dobré, vyžaduje menší plochu stání a výjezdů než předchozí varianta. Další varianty zahrnují různé typy parkování pod úhlem, které se volí podle dispozičního řešení vozovky (*Obr. 10*).²²

Rozložení parkovacích míst	plocha potřebná pro 1 stání včetně příjezdu (m ²)	možný počet stání na ploše 100 m ²	možný počet stání na 100 m délky jednostranně
→ ① paralelně s vozovkou; obtížné zajetí a vyjetí; výhodné pro úzké komunikace	22,7	4,4	17
→ ② 30° šikmo k vozovce; zajetí a vyjetí snadné; vyžaduje velké plochy	26,3	3,8	21
→ ③ 45° šikmo k vozovce; zajetí a vyjetí relativně dobré; relativně malá plocha stání; nejužívanější uspořádání parkování	20,3	4,9	31
→ ④ 60° šikmo k vozovce; zajetí a vyjetí relativně dobré; malá plocha stání; často užívané uspořádání	19,2	5,2	37
→ ⑤ 90° kolmo na vozovku (šířka stání 2,50 m); nutné velké otáčení vozu	19,4	5,1	40
→ ⑥ 90° kolmo na vozovku (šířka stání 2,30 m); malá plocha stání; vhodné pro kompaktní parkoviště, často užívané	19,2	5,2	37

²¹ NEUFERT, Ernst a Peter NEUFERT. *Navrhování staveb: zásady, normy, předpisy o zařízeních, stavbě, vybavení, nárocích na prostor, prostorových vztazích, rozměrech budov, prostorech, vybavení, přístrojích z hlediska člověka jako měřítka a cíle : příručka pro stavební odborníky, stavebníky, vyučující i studenty*. 2. české vyd., (35. něm. vyd.). Praha: Consultinvest, 2000. ISBN 9788090148666.

²² Tamtéž

Obrázek 9 - Rozložení parkovacích míst²³

Obrázek 10 - Varianty rozložení parkování²⁴

V tabulce níže jsou dány rozměry potřebné pro vytvoření parkovišť a parkovacích stání.

Druh stání	Základní šířka stání (m)	Délka stání (m)	Rozšíření krajního stání (m)	Šířka komunikace, jízda vpřed (m)	Šířka komunikace, couvání (m)
------------	--------------------------	-----------------	------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------

²³ NEUFERT, Ernst a Peter NEUFERT. *Navrhování staveb: zásady, normy, předpisy o zařízeních, stavbě, vybavení, nárocích na prostor, prostorových vztazích, rozměrech budov, prostorech, vybavení, přístrojích z hlediska člověka jako měřítka a cíle : příručka pro stavební odborníky, stavebníky, vyučující i studenty.* 2. české vyd., (35. něm. vyd.). Praha: Consultinvest, 2000. ISBN 9788090148666.

²⁴ Tamtéž

kolmé stání	2,50	5,00	0,25	6,00	4,75
šikmé stání 75°	2,60	5,30	0,25	5,00	
šikmé stání 60°	2,90	5,20	0,25	3,50	
šikmé stání 45°	3,55	4,80	0,25	0,00	

2.4 Parkovací systémy

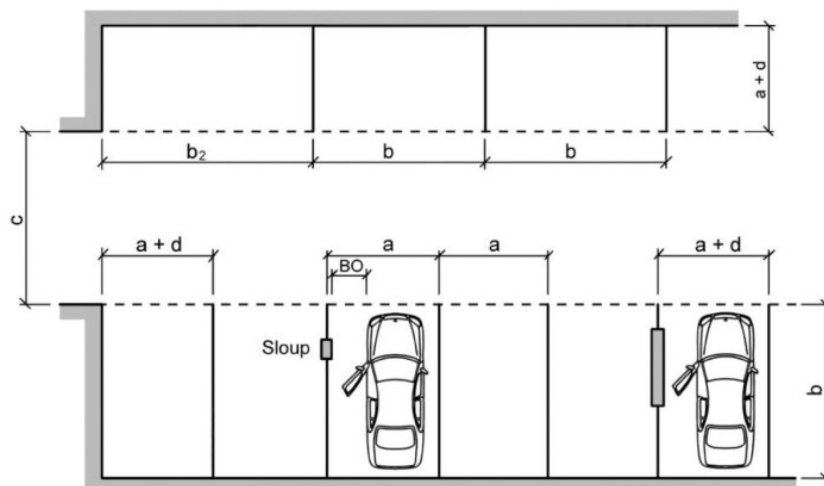
Dnes již existuje mnoho parkovacích systémů od běžného pozemního parkování podél silnice až po automatizované komplexní systémy různých značek. S technologií se objevují i „smart parking“. Se zvyšující se potřebou parkovacích míst mnoho parkovišť není schopno tyto nátlaky už dnes unést. Poptávka neklesá, lidé stále nakupují nová auta a starší ponechávají zůstatky v rodině. To samé platí i pro dopravu, která dennodenně kolabuje obzvláště v časech příjezdů a odjezdů lidí z práce. V roce 2015 připadalo na 1000 obyvatel 485 aut.²⁵

2.4.1 Samoobslužné parkovací garáže

Tyto garáže jsou určitě mnohem více rozšířenější nevyžadují složité mechanismy a technologie. Součástí garáží bývají závory a parkovací automaty. Prostorové uspořádání je odvozeno z normy ČSN 73 6056 Odstavné a parkovací plochy silničních vozidel 2011, které uvádí rozměry komunikací a parkovacích stání. (*Obr. 11*)²⁶

²⁵ Kde jezdí nejvíce aut?. *UAMK* [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: <http://www.uamk.cz/aktuality/1310-kde-jezdi-nejvice-aut>

²⁶ Hromadné garáže – konstrukční řešení. *Stavební klub* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://www.stavebniklub.cz/33/hromadne-garaze-konstrukcni-reseni-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Ej0AwUzkfyhzQH8d1CnTVnqw9PBWuC7BmQ/?query=parkov%ED&serp=1>

Legenda k obrázku:

a – základní šířka parkovacího stání

b – základní délka parkovacího stání

b_2 – délka krajního parkovacího stání, před/za parkovacím stáním je pevná překážka

c – šířka jízdního pásu

d – odstup parkovacího stání od pevné překážky

$a+d$ – skutečná šířka parkovacího stání v případě, že v úrovni předních dveří je pevná překážka (stěna, sloup apod.)

BO – bezpečnostní odstup vozidla od sloupu

Obr. č. 1: Základní rozměry prostorového uspořádání

Obrázek 11 - Základní rozměry prostorového uspořádání²⁷

2.5 Systém ramp

Aby se automobil dostal do vyšších pater parkovacích domů a překonal výšky, používají se různé typy ramp, jejichž sklon nesmí být vyšší, než 15° a mezi veřejnou dopravní plochou a rampou se stoupáním větší jak 5 % musí být vodorovná plocha o délce ≥ 5 m a u ramp pro osobní auta se sklonem do 10 % délky ≥ 3 m.²⁸ Jejich řešení ovlivňuje celé provozní a dispoziční uspořádání objektu. Svou roli zde hrají možnosti a urbanistické řešení pozemku a ekonomická situace. Možnosti systémů ramp můžeme rozdělit do 4 následujících skupin, podle nájezdů, jednosměrných ramp či tvaru rampu. Všechny rampy by měly být zastřešeny

²⁷ Hromadné garáže - konstrukční řešení. *Stavební klub* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://www.stavebniklub.cz/33/hromadne-garaze-konstrukcni-reseni-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Ej0AwUzkfyhzQH8d1CnTVnqw9PBWuC7BmQ/?query=parkov%Ed1n%ED&serp=1>

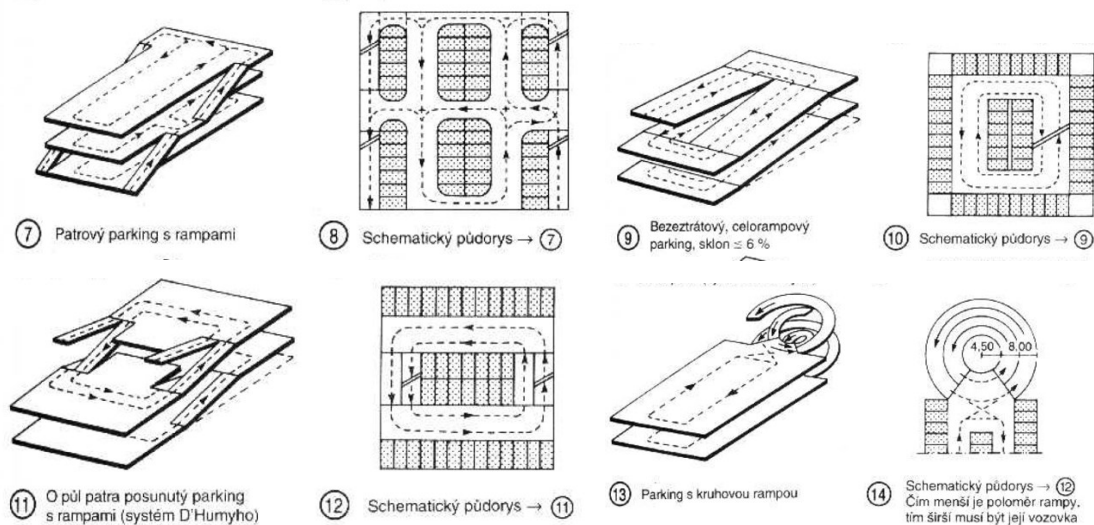
²⁸ Tamtéž

a vybaveny protiskluzovou vrstvou. Kde není zastřešení musí se rampa opatřit proti namrzání.²⁹

1. Přímé, rovnoběžné a průběžné rampy, které jsou nejméně dvě na patře patrového parkingu s rampami, přičemž jedna k příjezdu a druhá k odjezdu z patra. Můžou však být i oboustranné což napomůže k plynulejší dopravě. Na patře jsou umístěny po stranách, obvykle na delších stranách, překonávají tak nepřerušeně celou výšku podlaží. Jsou vhodné hlavně pro podzemní parkování.
2. Bezeztrátový, celorampový parking se sklonem ≤ 3 m. Jedná se o bezztrátový systém celopodlažních ramp, kdy rampy jsou v budově na úrovni cest. Parkovací místa jsou po stranách budovy a uprostřed, čímž lze využít maximální počet parkovacích míst na menší ploše. Parkování je v tomto případě pro řidiče velice složité a při sklonu 6 % jsou nevhodné pro manipulaci s nákupními vozíky a bezbariérový přístup.
3. Polorampy (D'Humyho rampy) vytvářejí parkování, které je posunuto vždy o půl patro. Pomocí ramp se překonává výška podlaží o polovinu. Jednosměrné rampy se umísťují po okrajích parkování, Obousměrné se pokládají uprostřed. Díky užším komunikacím v garážích pak polovina objektu může sloužit pro stoupání a druhá pro klesání.
4. Parking s kruhovou rampou způsobuje špatně využití ploch. Točitý sklon navíc musí být větší nebo roven 3 % a poloměr vnitřního okraje musí překonat nebo se rovnat alespoň 5 m. Navíc ve velkokapacitních garážích přibývá vyvýšený 80 cm široký chodník. Šířky komunikací pak musí být alespoň 3 m a pro širší vozidla 3,50 m. Přičemž platí, že čím menší je poloměr rampy, tím širší musí být vozovka.³⁰ (*Obr. 12*)

²⁹ Hromadné garáže – konstrukční řešení. Stavební klub [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: <https://www.stavebniklub.cz/33/hromadne-garaze-konstrukcni-reseni-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Ej0AwUzkfyhzQH8d1CnTVnqw9PBWuC7BmQ/?query=parkov%Ed1n%ED&serp=1>

³⁰ NEUFERT, Ernst a Peter NEUFERT. *Navrhování staveb: zásady, normy, předpisy o zařízeních, stavbě, vybavení, nárocích na prostor, prostorových vztazích, rozměrech budov, prostorech, vybavení, přístrojích z hlediska člověka jako měřítka a cíle : příručka pro stavební odborníky, stavebníky, vyučující i studenty*. 2. české vyd., (35. něm. vyd.). Praha: Consultinvest, 2000. ISBN 9788090148666.

Obrázek 12 - Variantní řešení ramp³¹

2.5.1 Automatické parkovací systémy – (APS)

Jedná se o plně automatizované parkovací domy, kdy řidič opouští vozidlo v přízemí, kde předává auto technologii, která auto v některém z podlaží zaparkuje. Celý proces řídí počítačový program, který zase ovládá potřebné mechanismy (výtahy, posuvy, dopravníky, hydrauliku apod.). Provedení může být nadzemní, podzemní nebo i kombinované. Jedná se o efektivní způsob na malé ploše, neboť se zde nemusí řešit prostor pro příjezd a odjezd, čímž vznikají parkovací místa navíc. Firmy vyrábějí malé řešení na úzké pozemky, kde zaparkujete v systému dva auta až po několikapatrové věže obdélníkového nebo kruhového půdorysu. (*Obr. 13*)³²

Výběr vhodného typu parkovacího systému závisí hlavně na vymezené ploše případně na urbanistickém a architektonickém začlenění do lokality. „Z hlediska rozvržení parkovacích prostor dělíme automatické parkovací systémy na vertikální a horizontální, které mohou být uspořádány sériově nebo paralelně, případně kruhově.“³³

³¹ NEUFERT, Ernst a Peter NEUFERT. *Navrhování staveb: zásady, normy, předpisy o zařízeních, stavbě, vybavení, nárocích na prostor, prostorových vztazích, rozměrech budov, prostorech, vybavení, přístrojích z hlediska člověka jako měřítka a cíle : příručka pro stavební odborníky, stavebníky, vyučující i studenty*. 2. české vyd., (35. něm. vyd.). Praha: Consultinvest, 2000. ISBN 9788090148666.

³² Automatické parkovací systémy (APS). *Stavební klub* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://www.stavebniklub.cz/33/automaticke-parkovaci-systemy-aps-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Ej0AwUzkfyhzQH8d1CnTVnr2ZspOsA8wwA/?query=parkov%E1n%ED&serp=1>

³³ Tamtéž

2.5.1.1 Výhody a nevýhody garáží s automatickým parkovacím stáním

Hlavní výhodou je absence hledání parkovacího místa a samotný proces parkování. Šetří se tím čas a pohonné hmoty. Další velkou výhodou je v nepřístupnosti cizích osob do objektu. Naopak nevýhodou garáží spočívá v množství zkonsumované elektrické energie s tím se pojí i fakt, že při absenci elektřiny s vozidlem nevyjedete.³⁴

Obrázek 13 - Parkovací dům koncernu VW³⁵

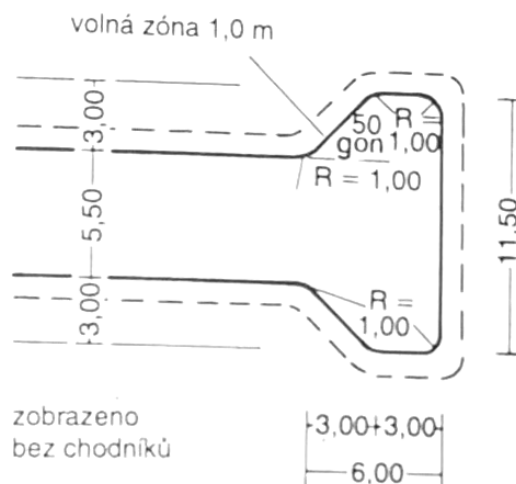
2.6 Otáčení vozidel

Otáčecí „kladivo“ pro osobní a nákladní auta do délky 7 m (vozidla pro odvoz odpadků, hasiči, nákladní auta do 6 t). (Obr. 14)³⁶

³⁴ Tamtéž

³⁵ Automatické parkovací systémy (APS). *Stavební klub* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://www.stavebniklub.cz/33/automaticke-parkovaci-systemy-aps-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Ej0AwUzkfyhzQH8d1CnTVnr2ZspOsA8wwA/?query=parkov%ED&serp=1>

³⁶ NEUFERT, Ernst a Peter NEUFERT. *Navrhování staveb: zásady, normy, předpisy o zařízeních, stavbě, vybavení, nárocích na prostor, prostorových vztazích, rozměrech budov, prostorech, vybavení, přístrojích z hlediska člověka jako měřítka a cíle : příručka pro stavební odborníky, stavebníky, vyučující i studenty*. 2. české vyd., (35. něm. vyd.). Praha: Consultinvest, 2000. ISBN 9788090148666.

Obrázek 14 - Otáčecí kladivo

2.7 Terminologie parkování

Počet stání se uvádí součtem 3 skupin typu parkování.

- a) Parkování krátkodobé
 - a. Slouží pro krátkodobé zaparkování návštěvníkovi, který je časově omezen na 2 hodiny.
- b) Parkování dlouhodobé
 - a. Parkování většinou pro rezidenty, kteří zaplatí měsíční nebo roční poplatek za který můžou, jakkoliv dlouho využívat parkoviště. Omezení jsou však na jedno parkovací místo za poplatek.
- c) Odstavné stání
 - a. Plocha, kde se odstaví vozidlo v místě bydliště provozovatele vozidla po dobu, kdy se nepoužívá.³⁷

³⁷ Přednáška 9. VUT Brno [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: <https://www.fce.vutbr.cz/PKO/novak.m/bm03/prednasky/09.pdf>

3 REŠERŠE

3.1 Česká republika

3.1.1 Lužánky v Brně

Vůbec první veřejný park v zemi koruny české se nenachází v Praze, ale v Brně. Krajinný park Lužánky byl založen roku 1786 a byl i jeden z prvních ve střední Evropě vůbec. Uprostřed sadu rozkládajícího se na ploše 20 hektarů stojí novorenesanční pavilon z roku 1855 postaven vídeňským architektem Ludvigem Försterem. Dodnes se zde konají plesy, koncerty, slavnosti a výstavy. Park je oblíbený, jak pro svojí unikátní zeleň, tak pro aktivity pro děti i dospělé.³⁸ (*Obr. 15*)

Obrázek 15 - Park Lužánky³⁹

3.1.2 Gahurův prospekt

Revitalizace Gahurova prospektu patří vůbec k těm nejlepším a navazuje na rozvolněný urbanismus vytvořený ve 20. a 30. letech Františkem Lydií Gahurou. Jedná se o velmi ojedinělý případ, neboť spolu s dalšími parky tvoří jakousi zelenou páteř, přímo v centru Zlína. Park navíc propojuje univerzitní náměstí s náměstím Práce a vytváří tak obrovský, veřejný, přehledný, vzdušný, zlínský prostor.

„Naším hlavním záměrem se stalo naplnění základní a na první pohled jednoduché ideje "Projít a nepřerušit". Projít – umožnit lidem volný pohyb v prostoru, který je kultivovaný, čistý, přehledný a funkční, nepřerušit – cíleně reagovat na koncepci F. L. Gahury. Tedy

³⁸ Park Lužánky. *Go to Brno* [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: <https://www.gotobrno.cz/misto/park-luzanky/>

³⁹ Tamtéž

vztahovat projekt jak k lidskému, tak k urbanistickému měřítku. Tento záměr byl zrealizován prostřednictvím modelace terénu plynulým vypnutím tvaru travnatých ploch do podoby mírných kopečků a vybudováním nových chodníků zapuštěných pod úroveň terénu. Pro vzdáleného pozorovatele tak vzniká dojem, že území je zatravněné a celistvé, nepřerušovaný pás zeleně se opticky sčítá a vytváří efekt trávníkového zrcadla.“⁴⁰ (Obr. 16)

Obrázek 16 - Gahurov prospekt (2013)⁴¹

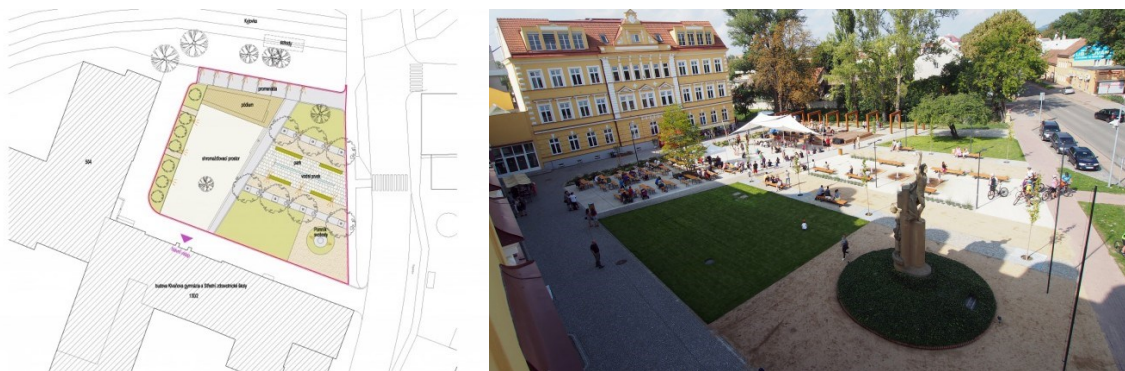
3.1.3 Parter Gymnázia v Kyjově

Myšlenkou projektu bylo oživení prostoru jeho otevřeností a příjemností. Je rozdělen na dvě části, přičemž jedna polovina je přizpůsobena studentům místního gymnázia pro shromažďovací účely s pódium, zatímco druhá navazuje na ulici Komenského a je tvořena parkovou úpravou s fontánou. Součástí obnovy je i promenáda, úprava parkové zeleně a byl přidán i vodní prvek.⁴² (Obr. 17)

⁴⁰ Revitalizace Gahurova prospektu. *Arts lexikon* [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: <https://www.archiweb.cz/b/revitalizace-gahurova-prospektu-predprostor-kulturniho-a-univerzitniho-centra-ve-zline>

⁴¹ Tamtéž

⁴² Parter gymnázia v Kyjově. Černá architektura [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: http://www.cerna-architektura.cz/47_parter-gymnazia-v-kyjove-2016.php

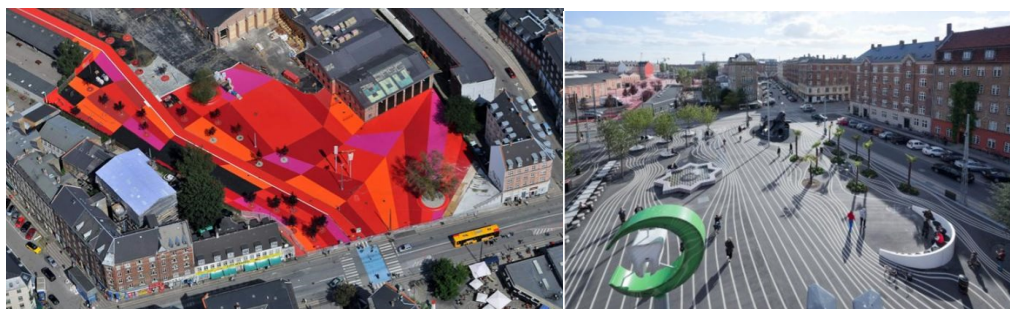

Obrázek 17 - Parter gymnázia v Kyjově (2018)⁴³

3.2 Zahraničí

3.2.1 Městský park Superkilen

Naprostou celou bakalářskou práci by stačila na inspiraci veřejného prostoru v Dánsku. Odvážné barvy, tvary a nápady jsou ve světě unikátem. Nejkóničtější je však „růžové náměstí“. „Superkilen je zhruba kilometr dlouhý park, který prochází čtvrtí NÅ, rrebrom ležící severně od centra Kodaně. Tato čtvrť je považována za etnický nejrozmanitější a sociálně nejproblematičtější lokalitu hlavního města, domov tu má populace hlásící se k šedesáti národnostem.“⁴⁴ Zajímavostí je i fakt, že v parku jsou ikonické mobiliáře z desítky zemí včetně České republiky. (Obr. 18)

Obrázek 18 - Městský park Superkilen⁴⁵

⁴³ Parter gymnázia v Kyjově. Černá architektura [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: http://www.cerna-architektura.cz/47_parter-gymnazia-v-kyjove-2016.php

⁴⁴ Superkilen. StavbaWEB [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: <https://www.stavbaweb.cz/big-architects-topotek1-superflex-mestsky-park-superkilen-v-kodani-8550/clanek.html>

⁴⁵ Tamtéž

3.2.2 High Line park New York

Další z unikátních nápadů se zrodil přímo mezi mrakodrapy místo bývalé dopravní dráhy v samém centru New Yorku. Celkový koncept vychází z dlouhých linií a původní náletové zeleně. Místo procházení ve špinavém prostředí mezi továrnami, můžete procházet 2,5 km dlouhým zeleným parkem ve výšce 9 m nad ulicí. Obdivuji do detailu vyřešené mobiliáře a detaily, které jsou napojeny na koleje anebo z nich vychází. Celým parkem prochází liniové osvětlení a je navržen naprosto do detailu, což se odráží na cílené návštěvnosti. ⁴⁶ (*Obr. 19*)

Obrázek 19 - High line park v New Yorku (2006)⁴⁷

3.2.3 Sochařský park v Rakousku

Interaktivní sochařský park založený v roce 2003 se nachází poblíž Štýrského Hradce v Rakousku. Na 7 hektarech dochází k harmonii mezi přírodou a více jak 75 sochami od malých sošek až po monumentální konstrukce. Opět se jedná o velmi unikátní park navržený Dietrem Kienastem. ⁴⁸ (*Obr. 20*)

⁴⁶ High Line Park. *Archiweb* [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: <https://www.archiweb.cz/b/high-line-park>

⁴⁷ Tamtéž

⁴⁸ Austrian Sculpture Park. *Museum Joanneum* [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: <https://www.museum-joanneum.at/en/austrian-sculpture-park/sculptures/permanent-exhibition>

Obrázek 20 - Österreichischer Skulpturenpark⁴⁹

3.3 Osobní stanovisko

Každý z projektů je naprosto odlišný, přesto všechny mají společnou svou originalnost a neotřelost. Gahurův prospekt ukázal, jak jde udělat něco famózního pouze s travnatou plochou. Je naprosto precizní do detailu. Naopak Kodaň je příklad naprosto volného stylu v ohledech tvaru barvy a překonává hranice všechny veřejných prostranství, kdy do prostoru zapadá i přes svoji nevídanou barevnost a tvarovost. V návrhu se naprosto odráží sociální status lokality, tak jako je zde mnoho národností, tak je zde tolik mobiliáře ze zemí. Naopak česká rekonstrukce v Kyjově je šetrná a respektuje okolní zástavbu. Vzniklo zde místo setkávání a jasně tak splnila úkol veřejného prostoru. Ač můžou být všechny případy sebevíce navržené, jejich funkce se objeví až po jejich užívání. Lidé musí prostor přijmout, to znamená, že při návrhu je nezbytnou součástí vyčerpávající výzkum problémů a potřeb pro toto území. Všechny tyto návrhy mají, ale něco navíc. Neslouží pouze pro zpestření oblasti při dostávání se z bodu A do bodu B, navíc jsou, často vyhledávána za úkolem setkávání, trávení volného času nebo zapojení se do určité kulturní akce. Navíc dvakrát tolik to platí pro zahraniční realizace, kde je i mnohem více návštěvníků. Ostatně vypovídají to i čísla kdy v roce 2014 High Line Parkem prošlo přes 5 miliónů návštěvníků.

⁴⁹ Österreichischer Skulpturenpark. Museum Joanneum [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: <https://www.museum-joanneum.at/skulpturenpark>

4 ZLÍN A UMĚNÍ

4.1 Počátky Zlína

„Připadá mi, že v Československu existuje nové velké dílo klasického ducha, které vzniklo pět století po založení katedrály sv. Víta: Zlín, vzorné průmyslové město, svědectví klasicismu jednoduchého, avšak mocného, opírajícího se o neformalistický funkcionalismus. Je to snad úvod k nové éře větší upřímnosti a skromnosti, skutečnější rovnováhy mezi podmínkami života a hmoty. Zlín se mi jevil jako prostá a čistá architektura, jakou byla architektura románská.“ Francouzský architekt V. Hermant⁵⁰

Málokdo by věřil, že první písemná zpráva o městu Zlíně pochází již z roku 1322. Rozšíření městských práv se město dočkalo v roce 1397 a roku 1509 dostalo královské privilegium na výroční trhy. První manufaktury zde byly zřízeny roku 1779. Bělilo se zde plátno a roku 1850 vyrostla ve Zlíně brettonská továrna na zápalky a o 20 let zde vzniká také první továrna na boty – Florimontova.⁵¹ (**Obr. 21**)

Obrázek 21 - Zlín v roce 1846⁵²

⁵⁰ NOVÁK, Pavel. *Zlínská architektura 1900-1950*. 2., rozš. vyd. Zlín: POZIMOS, 2008. ISBN 978-80-254-3215-0, s. 8.

⁵¹ Tamtéž, s. 10.

⁵² Zlín. In: *FOTOHISTORIE* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <http://www.fotohistorie.cz/Zlinsky/Zlín/Zlín/Default.aspx>

4.2 Fenomén Baťa

Zlín měl našlápnuto k průmyslovému městu, avšak mezníkem se stal až rok 1894, kdy sourozenci Antonín, Anna a Tomáš zakládají na náměstí ve Zlíně obuvnickou firmu. Sourozenci šití bot měli v krvi, neboť jejich otec vlastnil obuvnickou dílnu, kde i se i sám Tomáš Baťa zaučoval. Mnoho let, jejich dílna vůbec neprosperovala, pohybovali se blízko bankrotu, ale na konci století se se začali pomalu dostávat do obratu. Problémy je, ale stále provázeli i během 1. světové války. Změnila to zakázka pro rakouskou armádu za vhodných podmínek, což vylepšilo jejich finanční situaci. Od té doby začala firma prosperovat a jméno Baťa nabývalo na ohlasu.

S krizí si Baťa poradil originálně, kdy nastavil slevu o 50 % čímž si získal velikou přízeň, jméno a velké bankovní úvěry, který rozjeli firmu naplno a na konci války byl taktéž jediným majitelem firmy, stal se velkým obchodníkem, plánoval vize pro město, vsadil na odborníky v oborech architektury a urbanismu a spolu s nimi začal budovat město století. Ze vší prosperity odjel pracovat jako dělník do automobilky Ford, aby získal zkušenosti a studoval základy „fordismu“ a „taylorismu“, které aplikoval poté na svou firmu, díky níž dokázal pohádkově platit, starat se o zaměstnance a dávat jim skvělé výhody což zapříčinilo jeho velkou oblibu a fakt že se stal i starostou Zlína. **(Obr. 22)** Stavěl školy, nemocnice, jídelny, prodejny, domy služeb, kulturní a sportovní zařízení. Bohužel skvělý organizátor výroby, geniální podnikatel, který chodil do práce mezi prvními 12. července 1932 náhle tragicky zahynul při letecké havárii. Na jeho počest mu byl postaven unikátní památník.⁵³

⁵³ NOVÁK, Pavel. *Zlínská architektura 1900-1950*. 2., rozš. vyd. Zlín: POZIMOS, 2008. ISBN 978-80-254-3215-0, s. 12–13.

Obrázek 22 - Citát Tomáše Bati⁵⁴

Po smrti Tomáše Bati přebírá roli ředitele firmy jeho nevlastní mladší bratr Jan Antonín Baťa, který se narodil v době, kdy už jméno Baťa lidé poznávali. Jako jeho bratr Tomáš i on pracoval v Americe a později i v Londýně, kde poznal svou nastávající Máju Gerbecovou, se kterou zplodil 5 dětí. Díky zahraniční zkušenosti Jan pomáhal ve firmě s expanzí do zahraničí, měl obchodního ducha a uměl najít partnery, kteří by s firmou spolupracovali. Se smrtí bratra i s firmou bojoval Jan velmi těžce avšak vedení firmy měl konečně naprosto ve svých rukách, už zde nebyl bratr, který by kritizoval nebo naopak podpořil Janova rozhodnutí. Přesto se Janovi povedl neočekávaný úspěch.⁵⁵

V době, kdy J. A. Baťa pracoval na pozici ředitele závodů, Město zažilo obrovský rozmach. Zatímco v roce 1930 jeden dělník zvládnul za týden 64 párů ponožek, v roce 1934 už to bylo víc jak dvakrát tolik. Firma se díky tomu dostala na světovém žebříčku do čela produktivity. Ve srovnání, v Americe zabrala výroba boty celý týden, zatímco ve Zlíně to byly jen 2-3

⁵⁴ Tomáš Baťa – Švec pro celý svět. In: *BUSINESS LEADERS* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://www.businessleaders.cz/2017/03/cim-muze-bata-inspirovat-i-soucasne-podnikatele/>

⁵⁵ Jan Antonín Baťa. *Batastory.net* [online]. [cit. 2019-05-13]. Dostupné z: <http://batastory.net/cs/milniky/jan-antonin-bata>

dny. Mohlo by se zdát, že ale kvantita jde na úkor kvality. Pravda je, ale v jiném sektoru. V denním plánování prací, kdy každá dílna musela splnit stanovené kvóty.⁵⁶

J. A. Baťa rozšiřoval práci svého bratra i v jiných sektorech. V roce 1933 realizoval Tomášův projekt – postavení továrny v Batangaru, Baťovo město u Kalkaty, které založil (*Obr. 23*). Tento závod se stal největším zahraniční pobočkou firmy Baťa.⁵⁷ V expanzi pokračoval i v rámci Československa, kdy na konci desetiletí spadalo pod baťovské podniky 63 dceřiných společností ve 33 zemích světa. Produkty firmy Baťa šly zakoupit dokonce ve více jak 80 zemích po celém světě. Baťa samozřejmě nevyráběl pouze boty. Vyrábělo se i v prostoru strojírenství pro které bylo stěžejní rok 1934 kdy se firma pustila do výroby vlastních obráběcích strojů. Produktovaly se jeřáby, výtahy, lodě, železniční vagóny, lanové dráhy, jízdní kola a rovněž proslulá zlínská letadla, která se Tomášovi staly osudnými.⁵⁸

Obrázek 23 – Příjezd do města Batangar⁵⁹, Letecký pohled na město⁶⁰

Expanze a zakázky se projevovaly nejen na firmě, ale i na životní úrovni zaměstnanců a měst, ve kterých firma působila. Jan pokračoval v udělování zaměstnaneckých výhod po Tomášovi a od roku 1933 zaměstnanci pracovali už jen 5 dní v týdnu. Jan se staral nejen o

⁵⁶ BROŽ, Ivan. *Chlapi od Baťů: osudy baťovců v době, kdy šéfoval Jan Baťa*. Praha: Epoque, 2002. ISBN 80-86328-04-X, s. 28.

⁵⁷ Tamtéž, s. 25–27.

⁵⁸ Tamtéž, s. 31–32.

⁵⁹ Batanagar Baťova brána do Indie. In: *Batastory* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <http://batastory.net/cs/info/batanagar-batova-brana-do-indie>

⁶⁰ Baťa šil boty i v Indii, založil tam město Batanagar. In: *Český rozhlas* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: https://www.rozhlas.cz/krajane/clanky/_zprava/bata-sil-boty-i-v-indii-zalozil-tam-mesto-batanagar--1742894

rozkvět Zlína, ale i Baťova, kde se nacházel stejnojmenný firemní areál o 53 budovách s rozlohou 98 300 m² (*Obr. 24*).⁶¹ Podle návrhu Vladimíra Karfíka roku 1938 se Zlín mohl pyšnit i druhou nejvyšší budovou v Evropě – Zlínským mrakodrapem (Budova 21). Architektura a čistota Zlína dokonce uchvátil i zahraniční návštěvníky. Americký spisovatel Maurice Hindus roku 1936 napsal po návštěvě Zlína „Všechno však bylo upravené a čisté. Nikde ani zrnko prachu, stejně jako na rušných ulicích. Získal jsem zde proto podobný dojem jako v nejslavnějších městech Evropy. (...) Zlínská společnost požívá veškerých jistot a blahobytu, jaké si jen může člověk přát.“⁶²

Obrázek 24 - Fotografie Baťova, pohled z dnešního Hotelu Baťov – Společenského domu⁶³

4.2.1 Výtvarné umění ve Zlíně

Město se tak rychle proměňovalo z venkovského města v moderní město architektury, tak, že zpočátku nebyl prostor pro umění a nesehrávalo žádnou větší roli. Jestli se dá hovořit o nějakém umění v průběhu dvacátých let, tak se jedná o velice provizorní aktivity, které veřejnost vůbec nelákaly, díky pracovní a občanské kázni. Ve Zlíně se, ale vytvářel široký vzdělávací program, jedinečné architektonické prostředí a ekonomické zázemí města díky němuž se výtvarný život ve Zlíně začal rozvíjet v třicátých letech zejména po slavnostním

⁶¹ Tamtéž, s. 29.

⁶² ARCANJO, Francisco Moacir. *Svět porozumí: příběh krále bot Jana Antonína Bati*. Krásná Lípa: Marek Belza, 2004. Lusitanica. ISBN 80-903360-1-9, s. 50.

⁶³ Baťov. In: *Obecní úřad Bělov* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://belov.cz/obec/1935/07/15/ot-rokovice-batov-2/>

otevřením Společenského domu na náměstí práce roku 1933, v jehož třetí etáži se nacházela výstavní síň.⁶⁴

Program výstavní síně postupně nabíral na kvalitě, což se projevilo na spolupráci s osobnostmi z výtvarné sféry. Jedním z hlavních poradců se stal i přední český historik umění Zdenek Rykr. Vliv na formování výtvarného života ve Zlíně měli i zlínské architekti, hlavně František Lýdie Gahura. Rozhodující byl až rok 1935, kdy proběhla ve Zlíně členská výstava SVÚ Mánes. Ještě významnější bylo otevření první nové budovy studijních ústavů pro technické vědy. Ty nezískaly vybavení technologických expozic, a tak bylo místo věnováno výtvarnému umění. **(Obr. 25)** Na vernisáži dne 26. dubna 1936 zde proběhl první zlínský salón současného československého umění. „První z řady výstav, které nikdy předtím, ale ani poté neměly obdobu.“⁶⁵ Zúčastnilo se jej 207 českých a slovenských malířů a sochařů, včetně nejpřednějších uměleckých osobností.

Obrázek 25 - Stálá expozice umění ve Studijním ústavu, Zlín⁶⁶

4.2.2 Zlínský salón

Iniciátor myšlenky zorganizovat zlínský salón byl nejspíše František Lýdie Gahura, ale Jan Antonín Baťa nakonec pověřil tímto úkolem absolventa pražské Akademie výtvarného umění Rudolfa Gajdoše. První jarní zlínský salón v roce 1936 odstartoval řadu salónů, které

⁶⁴ HORŇÁKOVÁ, Ladislava, ed. *Fenomén Baťa: zlínská architektura 1910-1960 : [Národní galerie v Praze, Veletržní palác 19.3.-31.5.2009]*. Ve Zlíně: Krajská galerie výtvarného umění, 2009. ISBN 978-80-85052-77-0, s. 232.

⁶⁵ Tamtéž, s. 232.

⁶⁶ Tamtéž, s. 232.

se periodicky opakovaly každý rok s výjimkou roků 45-48, kdy se nakonec roku 1948 uskutečnil závěrečný XI. Zlínský salón.

4.2.2.1 První jarní zlínský salón

První Salón byl velice prestižní, neboť se mohli účastnit pouze vybraní umělci. Kvalita vystavovaných děl byla pečlivě stanovena jurou, salón měl až neuvěřitelnou návštěvnost 90 tisíc lidí, která byla dána také možností výhodné koupě vystavených prací, ale také skvělý marketing, o salonu bylo psáno v celostátním tisku a byl také slyšen v rozhlase. Prestižnosti pomohly také členské výstavy předních českých uměleckých spolků.⁶⁷

Uplatňoval se také záměr pořadatelů budovat ze zakoupených děl stálou galerii. „Již z prvního salonu byla získána četná výtvarná díla soudobých autorů – z prvních přehlídek byly zakoupeny plátna V. Beneše, V. Špály, J. Krále, K. Holana, J. Baucha, ale i známá Noc v Oceánii od Toyen nebo obraz od J. Štýrského.“⁶⁸ Firma Baťa na prvním salonu nakoupila za celkovou částku 476 830 Kč.⁶⁹

4.2.2.2 Výstava mladých

Důležitou rolu sehrávala i Výstava mladých, která probíhala od roku 1940 do roku 1943. Ve složitých dobách protektorátu a války představovaly práce začínajících autorů.

4.2.3 Mecenáš umění

Obě přehlídky inicioval Jan Antonín Baťa, který byl skutečným mecenášem zlínské kultury a umění. Dlouhodobě se snažil utvořit uměleckou galerii ve Zlíně, tu bylo možno vytvořit pomocí Baťovy soukromé sbírky a dále byla doplňována právě díky Zlínským salónům vystavovaných umělců. Zlín tak budoval fond, ze kterého mohli později profesori a studenti škol čerpat inspiraci.⁷⁰

⁶⁷ Tamtéž, s. 232.

⁶⁸ O salonech. *Zlínské salony* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <http://zlinskesalony.cz/salonech/>

⁶⁹ HORŇÁKOVÁ, Ladislava, ed. *Fenomén Baťa: zlínská architektura 1910-1960 : [Národní galerie v Praze, Veletržní palác 19.3.-31.5.2009]*. Ve Zlíně: Krajská galerie výtvarného umění, 2009. ISBN 978-80-85052-77-0, s. 233.

⁷⁰ O salonech. *Zlínské salony* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <http://zlinskesalony.cz/salonech/>

4.2.4 Trienále nový zlínský salón

Zlín se dlouho potýkal s absencí přehlídek výtvarného umění, a to vedlo zlínskou galerii k obnovení salónů ze 40. let. Trienále Zlínský salón navazuje na tradici jedenácti přehlídek, které proběhly ve Zlíně v letech 1936–1948. Proto i zahájení prvního ročníku nového salonu proběhlo přesně 60. let po vernisáži 1. Zlínského salonu dne 26. dubna 1936. Cílem bylo ukázat rozmanitost v českém a slovenském výtvarném umění mimo dominantní pražské teritorium. Bohužel v současnosti Nový Zlínský salon vůbec nedosahuje prestižnosti jako tomu bývalo ve 40. letech minulého století. Salon je pojat spíše jako festival spojující různé výstavní formáty a doprovodné aktivity, ovšem bez ambice, jakkoliv vytvořit reprezentativní nebo objektivní přehled o současném českém umění.⁷¹

4.2.5 Zlínský salón mladých

Obnoven byl i zlínský salón mladých. Striktně výběrová přehlídka si klade za cíl objevovat tvůrčí talenty a postavy nejmladší generace na umělecké scéně. Myšlenka představovat neznámé mladé talentované tvůrce byla doplněna o ocenění Václava Chada, který byl absolvent Baťovy školy umění, který byl zastřelen gestapem při útěku během druhé světové války za účast v odboji. Taktéž je udělována cena Igora Kalného, navrhovaná slovenskou výtvarnou jurou autorovi s nejexpresivnějším exponátem či souborem děl v rámci slovenské části výstavní kolekce. „Oceněná díla pak jsou po dohodě s autory zakoupena do uměleckých sbírek Krajské galerie výtvarného umění ve Zlíně, která oběma laureátům uspořádá v průběhu následných tří let ve svých prostorách samostatnou výstavu.“⁷²

4.3 Baťova škola umění

Myšlenka o propojení kulturní, umělecké a školské sféry s potřebami Baťovy továrny podníkla i vznik poslední velké kulturní instituce ve Zlíně. Roku 1939 byla zřízena první Baťova škola umění. Kladla si nevídaný cíl – vychovat průmyslové výtvarníky. Jde o ojedinělý fenomén uměleckého učiliště, jež svou činnost vyvíjelo během 2. světové války. Přitom se zjevně při navrhování výuky vedení školy inspirovalo částečně v principech německého

⁷¹ Nový Zlínský salón. *Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://www.galeriezlin.cz/cs/o-nas/novy-zlinsky-salon/>

⁷² Zlínský salón mladých. *Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://www.galeriezlin.cz/cs/o-nas/zlinsky-salon-mladych/>

Bauhausu, který byl nacisty uzavřen v roce 1933.⁷³ Výuka si zakládala na vzájemném doplňování praktického řemeslného výcviku, výtvarných cvičení a teoretických disciplín. Inspirace Bauhausem lze najít i v teoretické výuce těžící z historie výuky umění, uměleckého průmyslu, lidového řemesla a technik, historie všech druhů reklamy, výstavnictví, aranžerství i studium anatomie, psychologie, sociologie, reklamy, literatury a literární estetiky (**Obr. 26**). Impulsem pro založení školy se stal taktéž neúspěch grafických plakátů firmy Baťa na Světové výstavě v Paříži roku 1937, kde byly všechny plakáty reklamního oddělení vyřazeny. Neúspěch poukázal na problém nedostatečného vzhledu zlínských výrobků, zejména jejich obalů. Značnou roli při založení školy umění sehrálo také osobní zaujetí J. A. Bati v oblasti vědy, umění a zájem o reformy ve školství. Sídlem školy se stala funkcionalistická budova architekta Františka Lydie Gahury Studijního ústavu II. Na náměstí T. G. Masaryka. Spoluautorem koncepce a prvním ředitelem uměleckoprůmyslové školy se stal architekt František Kadlec, který předložil organizační a personální statut. Dnes v budově sídlí Policie České republiky.⁷⁴

Obrázek 26 - Škola umění, hodina anatomie u MUDr. Jana Černoška⁷⁵

⁷³ HORŇÁKOVÁ, Ladislava, ed. *Fenomén Baťa: zlínská architektura 1910-1960* : [Národní galerie v Praze, Veletržní palác 19.3.-31.5.2009]. Ve Zlíně: Krajská galerie výtvarného umění, 2009. ISBN 978-80-85052-77-0, s. 236.

⁷⁴ Studijní ústavy. *Architektura Zlín* [online]. Zlín [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <http://www.architektura-zlin.cz/studijni-ustavy>

⁷⁵ HORŇÁKOVÁ, Ladislava, ed. *Fenomén Baťa: zlínská architektura 1910-1960* : [Národní galerie v Praze, Veletržní palác 19.3.-31.5.2009]. Ve Zlíně: Krajská galerie výtvarného umění, 2009. ISBN 978-80-85052-77-0, s. 238.

O studium byl obrovský zájem z 200-300 uchazečů přijali pouze 34 studentů. Během okupace zachránila nemálo studentů, jelikož byla evidovaná jako střední škola, ale formou výuky vyhovovala vysoké škole. Za protektorátu škola umožnila nemožné, a to studium talentovaných výtvarníků. Vyučovalo zde mnoho zkušených pedagogů.

„Uchazeči o studium mohli v souladu se svými zájmy volit jednu ze sedmi oborových kombinací: 1) stavební průmysl a architekturu, 2) bytovou kulturu, zdobivá umění, všeobecný umělecký průmysl, 3) průmyslovou grafiku, reklamu, knihařství, 4) aranžérství, výstavnictví (s přihlédnutím k filmové výpravě), 5) módní průmysl, 6) sochařsko-keramický obor, 7) dekorační malbu. Souběžně se specializací ve zvoleném oboru měl žák během studia dosáhnout výučního listu jako řezbář, keramik, kameník, štukatér, odlévač nebo stolař.“⁷⁶

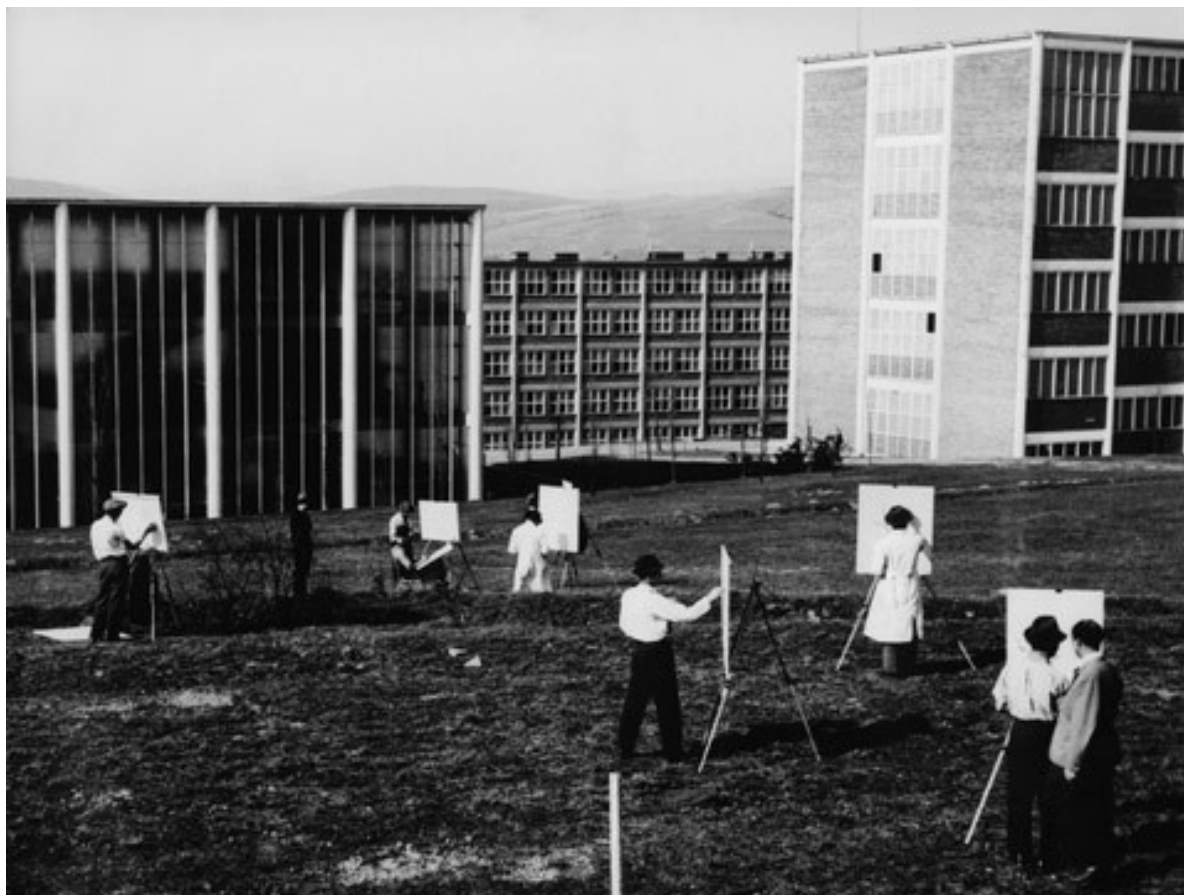
Celkově se na škole vyučovala ve 28 oborech (kreslení, užitková grafika (typografie), reklama, propagace knihy, časopisy, inserce, knihařství, modelování, řezbářství, štukatérství, odlévačství, keramika, drobná plastika, hračky, medailérství, návrhy obuvi, komposice, anatomie, architektura, stavba měst, vnitřní zařízení, výstavnictví, truhlářství, malířské techniky, mosaika, malba na skle, módní návrhy, textil, dekorační malba, umělecká historie, literatura, estetika, fotografie, film, aranžérství a zbožíznalství). Škola dokonce pořádala večerní kurzy pro veřejnost.

Kvalita studií se podepsala i na tom, že studenti měli k dispozici odborné umělecké časopisy a mohli navštěvovat kino. Každoročně se pak ve Zlíně konal Zlínský salon. Škola měla od roku 1941 také stálou výstavní síň s prodejnou na náměstí.

Škola byla ekonomicky soběstačná, neboť studenti dopoledne od 7 do 12 hodin pracovali v továrnách a výuka probíhala odpoledne a v sobotu. Ani v neděli neměli volno neboť malovali v plenéru (**Obr. 27**). Zdrojem příjmů školy se pak staly prodejna díla studentů vyrobených keramických a kamenických dílnách.⁷⁷

⁷⁶ ŠKOLA UMĚNÍ VE ZLÍNĚ. *Střední uměleckoprůmyslová škola Uherské Hradiště* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <http://www.supsuh.cz/vice-o-skole/>

⁷⁷ Tamtéž

Obrázek 27 - Škola umění, krajinářský ateliér počátku 40. let⁷⁸

Škola, ale nezůstala bez povšimnutí. Roku 1944 byla ve škole prozrazena ilegální organizace KSČ a gestapo pozatýkalo řadu lidí včetně studentů. Mezi nimi byl i mladý Václav Chad, který byl při pokusu o útěk zastřelen. „Přestože se jeho tvorba nemohla plně rozvinout a dosáhnout svého naplnění, zůstalo po něm mimořádné, zcela originální dílo, upoutávající pozornost pronikavostí pohledu svého tvůrce. Vzniklo jakoby u vědomí časové tísně, v průběhu necelých pěti let. Přes nebezpečí, jež skýtala protektorátní doba (např. náhlé kontroly školy gestapem), se odvíjelo v úzkém kontaktu s tehdy zakázaným moderním uměním, zprvu zejména s expresionismem a kubismem, ale posléze i se surrealismem.“⁷⁹

⁷⁸ HORŇÁKOVÁ, Ladislava, ed. *Fenomén Baťa: zlínská architektura 1910-1960* : [Národní galerie v Praze, Veletržní palác 19.3.-31.5.2009]. Ve Zlíně: Krajská galerie výtvarného umění, 2009. ISBN 978-80-85052-77-0, s. 236.

⁷⁹ ŠEVEČEK, Ludvík. Cena Václava Chada. *Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <https://www.galeriezlin.cz/cs/o-nas/zlinsky-salon-mladych/cena-vaclava-chada/>

Na jeho památku je dnes udělována Krajskou galerií výtvarného umění Cena Václava Chada v rámci Zlínského salónu mladých. Výherce ceny určuje jura a je udělena autorovi za nejvýraznější dílo nebo soubor děl salonu. Oceněné práce jsou zakoupeny do sbírek Krajské galerie výtvarného umění

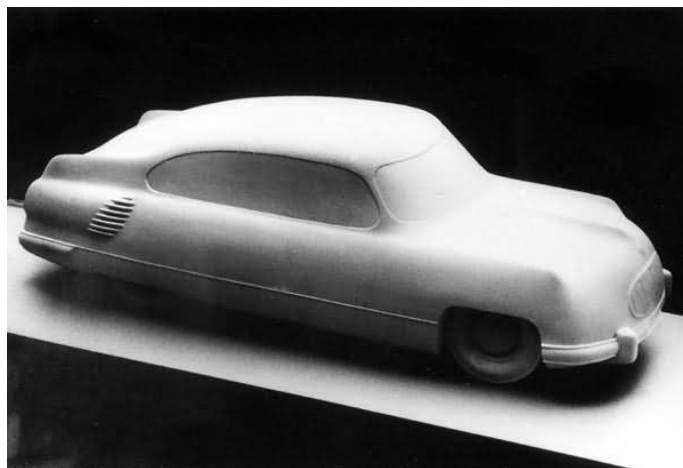
Po válce však mnoho pedagogů odešlo a nebylo možné pokračovat v původní koncepci. Škola byla roku 1949 znárodněna a přejmenována po komunistickém ministrovi školství kultury a roku 1952 byla přesunuta do Uherského Hradiště pod novým jménem Státní uměleckoprůmyslová škola Zdeňka Nejedlého, kde její prostory zabral Sbor národní bezpečnosti. Současným ředitelem je od roku 1991 Jan Pospíšil.⁸⁰

4.4 Zdeněk Kovář

Zdeněk Kovář vyzbrojený výtvarným talentem, technickým nadáním a praktickými zkušenostmi z výroby a konstrukce v Baťových závodech se narodil 26. ledna 1917 ve Vsetíně. Rodina se přestěhovala kvůli rozrůstající se firmě Baťa do Zlína, kde i dostala přidělený dělnický dům. Mladý Zdeněk Kovář nastoupil ve čtrnácti letech do Baťových závodů, kde vyučil v oborech strojní a ruční švec a poté ještě strojní zámečnick. Díky svému kreslířskému talentu byl poté zaměstnán v oddělení Moravských akciových strojírén (MAS) jako výtvarník konstrukce a propagace. Vydělával si tak na další studia v nově vzniklé Baťově škole umění ve Zlíně, kde nastoupil do ateliéru sochaře V. Makovského. Od 40. let kromě MAS Zlín) spolupracoval jako průmyslový výtvarník s množstvím podniků jako Tesla Liptovský Hrádok, Přerovské strojírny, Kovo Bzenec, Let Kunovice, Meopta Přerov, Tatra Kopřivnice a další.

Vyprodukoval a realizoval mnoho návrhů strojů a zařízení, nástrojů, dopravních prostředků (nejznámější Tatra 603 (**Obr. 28**) a nákladní Tatra 137, 138), elektroniky či lékařských nástrojů. Nástroj a nářadí byla hlavní tvorba Kováře, kde začal uplatňovat princip správného uchopení pák strojů. To je patrné již z jeho dřívějších ergonomických návrhů.

⁸⁰ FROLCOVÁ, Milada. Škola umění ve Zlíně. *Střední uměleckoprůmyslová škola v Uherské Hradiště* [online]. Zlín [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <http://www.supsuh.cz/vice-o-skole/>

Obrázek 28 – Návrh osobního automobilu T 603⁸¹

Vzhledem ke studiu v ateliéru Makovského se také věnoval sochařství včetně volné plastiky. Sochařstvím byla i ovlivněna jeho návrhy sériových výrobků, kde uplatňoval organický styl. (Obr. 29)

Obrázek 29 - Zdeněk Kovář ve svém ateliéru, Zlín, konec 40. let⁸²

⁸¹ Návrh osobního automobilu T 603. In: *CZECHDESIGN* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <http://www.czechdesign.cz/temata-a-rubriky/kovarovi-zaci>

⁸² Zdeněk Kovář. In: *CZECHDESIGN* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <http://www.czechdesign.cz/files/zdenek-kovar-4.jpg>

Snad stejně velká zásluha patří jeho pedagogické činnosti. Za založení a rozvoj oboru průmyslového výtvarnictví na československých uměleckoprůmyslových školách především oboru tvarování strojů a nástrojů, kdy odborně vzdělával nejdříve středoškoláky a od roku 1959 i vysokoškoláky, po založení jeho vlastní školy. Vychoval několik desítek studentů z nichž. Miroslav Klíma a Zdeněk Tkadlec pokračovali v jeho práci na přesunuté škole v Uherském Hradišti. Nyní zde vyučuje další Kovářův žák mladší generace. Pavel Škarka roku 1990 převzal po Kovářovi vedení již samotné katedry Vysoké školy uměleckoprůmyslové ve Zlíně. Po jeho smrti převzal již Ateliér průmyslového designu Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně jeho student a asistent Martin Surman.

4.5 Zlínská UMPRUMKA

V roce 1959 byl ve Zlíně zřízen detašovaný Ateliér pro design Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze, která navazuje na tradice Baťovy školy umění. Založil ji jeden z prvních absolventů Baťovy školy umění a zakladatel českého designu Zdeněk Kovář. Roku 1998 byla škola přestavěna. Katedra (*Obr. 30*) byla však roku 2011 přestěhována do Prahy a budova převzala Univerzita Tomáše Bati, která školu roku 2012 zrenovovala pro fakultu multimediálních komunikací (*Obr. 31*).⁸³

⁸³ Přestavba budovy VŠUP - dnes UTB. *Architektura Zlín* [online]. Zlín [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <http://www.architekturazlin.cz/prestavba-budovy-vs-up-dnes-utb>

Obrázek 30 - Budova před rekonstrukcí v roce 2012

Obrázek 31 - Budova po rekonstrukci v roce 2012, foceno: 2019

Ve 3 patrech sídlí 7 ateliérů (Ateliér Prostorová tvorba, Ateliér Průmyslový design, Ateliér Produktový design, Ateliér Design skla, Ateliér Design oděvu, Ateliér Design obuvi, Ateliér Digitální design) a v přízemí jsou pro tyto ateliéry zřízeny dílny. Budovu obklopuje parter s náletovou zelení, disponuje parkovištěm, avšak nedostačujícím pro běžné potřeby. V parteru

po přestavbě roku 2012 můžeme nalézt umělecká díla – sochy, které, ale nejsou dostatečně označeny, vystaveny a udržovány.⁸⁴

4.6 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

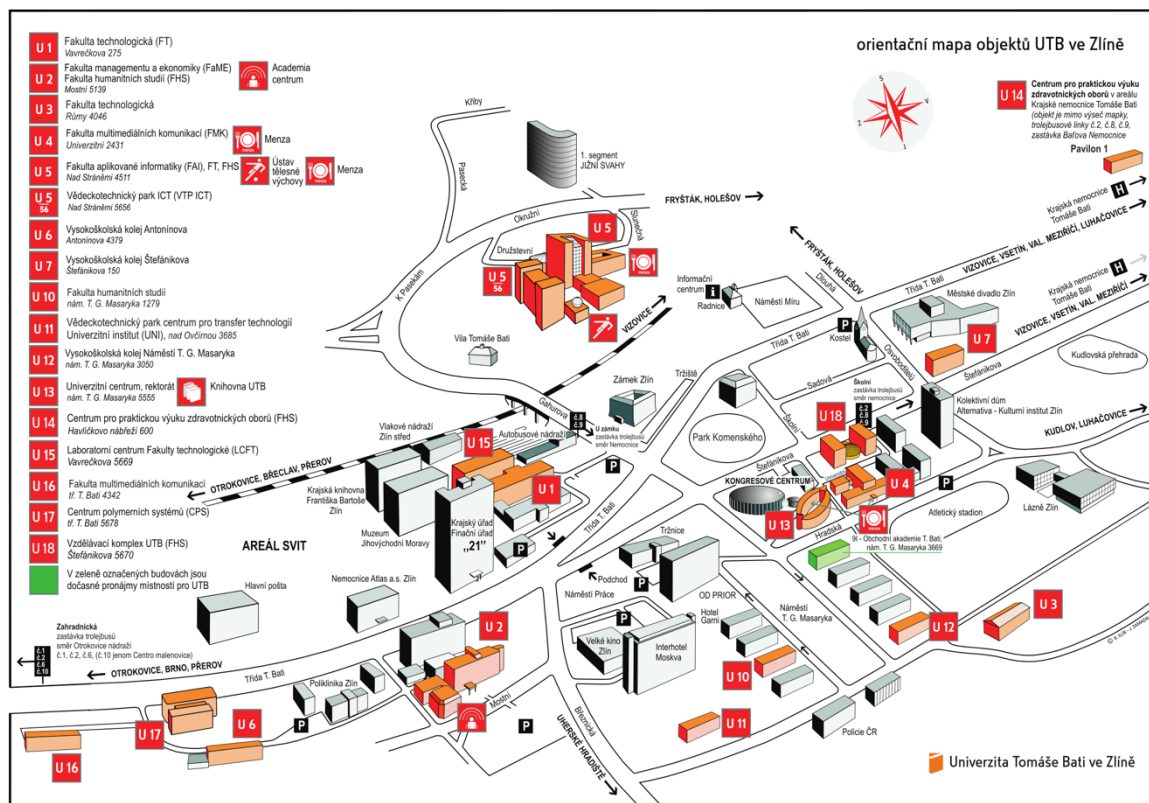
Vysokoškolské vzdělávání sahá ve Zlíně do roku 1960, kdy zde vzniklo detašované pracoviště Slovenské vysoké školy technické, logicky se zde vyučovali obory Chemické a strojírenské technologie. O devět let později funguje pracoviště už jako samostatná fakulta technologická Vysokého učení technického. Nový impuls k samotnému vzniku univerzity ve Zlíně přinesl v 90. letech tehdejší děkan Petr Sáha. V roce 1996 vzniká ještě fakulta managementu a ekonomiky a také Institut reklamní tvorby a marketingových komunikací. „K úspěšnému završení snah o zřízení univerzity došlo dne 14. listopadu 2000, kdy tehdejší prezident Václav Havel podepsal zákon o zřízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně (UTB) ke dni 1. 1. 2001. Zlín se tak stal univerzitním městem, poskytujícím zájemcům vysokoškolské vzdělání v širokém spektru oborů.“⁸⁵ V roce 2002 byl z technologické fakulty odtrhnut Institut reklamní tvorby a vznikla fakulta multimediálních komunikací. O 4 roky později je založena fakulta aplikované informatiky následovanou Fakultou humanitních studií a poslední založenou fakultu v roce 2009 je fakulta logistiky a krizového řízení.

Vznik fakult byl doprovázen stavbou nových budov. Nejvíce je s univerzitou spojována architektka Eva Jiříčná, která prolomila Zlínskou blokovou architekturu svými oválnými tvary budovami kongresového centra a protějšího rektorátu. (*Obr. 32*)⁸⁶

⁸⁴ Ateliéry, ústavy a kabinety. *Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně* [online]. Zlín [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://fmk.utb.cz/o-fakulte/zakladni-informace/ateliery-ustavy-a-kabinety/>

⁸⁵ Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. *Informační systém abART* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/institute.php?IDinstitute=16272>

⁸⁶ Historie unvierzity. *Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://www.utb.cz/univerzita/o-univerzite/zakladni-informace/historie-univerzity/>

 Obrázek 32 - Orientační mapa objektů UTB ve Zlíně⁸⁷

4.7 Trienále Prostor Zlín

Po revoluci vznikla v roce 1991 myšlenky uspořádat Zlínské trienále v exteriéru, který by zapadaly do konceptu Baťovského urbanismu. Výstavy se zúčastnili přední čeští výtvarníci jako Kurt Gebauer s „Gottwklecí“ – stála na místě odstraněné sochy Klementa Gottwalda nebo Svatopluk Svenčík s „Plánem“. Jednalo se o pruh 4 m široký žlutý, který z fasády obchodního domu pokračoval přes vozovku. Další autor Jíří Beránek použil ohořelé dřevo, aby vytvořil instalaci „Vzkříšení a k tomu instalaci „Bludiště“ z dřevěných tyčí. (Obr. 33) Tyto a další instalace upoutávaly na sebe pozornost svou mohutností forem, rozsahem a expresivitou kompozic či aktuální historicko-politickou symbolikou. Agresivně vpádají do života města, jak to ale bylo nezbytné po roce 1991.⁸⁸

⁸⁷ Mapa areálu UTB. In: *Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://www.utb.cz/univerzita/o-univerzite/mapa-arealu-utb/>

⁸⁸ NOVÁK, Pavel. *Zlínská architektura 1950–2000*. Zlín: POZIMOS, 2008. ISBN 978-80-254-3216-7, s. 336–33

Obrázek 33 – Triennale Prostor Zlín 1991 - Jiří Beránek: *Vzkříšení, Bludiště*; Kurt Ge-
bauer: *Gottwklec*; Svatopluk Slovenčík: *Plán*⁸⁹

Instalace však byly dočasné, což se roku 1994 změnilo, kdy některá díla z tohoto ročníku byla ponechána jako součást městského prostoru. Díla však byly skromnější, co se týče mohutnosti a expresivity. Jednalo se o uvolněnější ročník zdrženlivější čistě výtvarný, oproti ročníku 1991 více respektuje prostor a kvality města, dostává se do jakési symbiózy civilizace a přírody, kterou město Zlín reprezentuje i dodnes. Pořadatelé však chtěli co nejvíce poukázat na tvorbu všech 7 zúčastněných (Jiří Hilmar, Jaroslav Hovadík, František Kyncl, Karel Nepraš, Eduard Ovčáček a Rudolf Valenta) a proto vznikla výstava v Domě umění.

Třetí ročník symposia Prostor Zlín se roku 1997, tentokrát součást větší akce Státní galerie ve Zlíně, vzhledem k ale složité ekonomické situaci vzniká pouze jedno dílo Lubomíra Jarcovjáka – KUBUS (*Obr. 34*). Za to však velmi reprezentativní dílo Zlínského výtvarníka symbolizuje výtvarně vyváženou harmonickou formu (čtverec, krychle, rovnostranný trojúhelník, kruh) a svými materiály (kámen, kotovice, pálená cihla) reprezentuje architektonické hodnoty zlínského prostředí. „Je jakousi symbiózou starých regionálních tradic místa s modernistických rysem města, harmonickým propojením světa průmyslové civilizace s hodnotami přírody.“⁹⁰

⁸⁹ NOVÁK, Pavel. *Zlínská architektura 1950-2000*. Zlín: POZIMOS, 2008. ISBN 978-80-254-3216-7, s. 336–337.

⁹⁰ Tamtéž, s. 338.

Obrázek 34 - Lubomír Jarcovjác, Kubus⁹¹

Některá díla z roku 1994 byla přestavěna nebo přenesena, ale existují v městském prostoru Zlín dodnes. Nejmonumentálnější dílo je znovu postavený a zvětšený „Velký Fibonacci“ (*Obr. 35*) na náměstí Práce od původního autora Rudolfa Valenty. Dílo „Událost v Jehlanu“ od Jaroslava Hovadíka bylo přemístěno do Univerzitního parku vedle budovy UTB a „Dialog VIII“ od Karla Nepraše zůstává na pozemku kolektivního domu.⁹²

Obrázek 35 - Karel Nepraš: Dialog VIII; Rudolf Valenta: Velký Fibonacci⁹³

⁹¹Prostor Zlín. *Zlinská architektura* [online]. [cit. 2019-05-13]. Dostupné z: <http://www.architektura-zlin.cz/prostor-zlin>

⁹²Tamtéž

⁹³Tamtéž

II. PRAKTICKÁ ČÁST

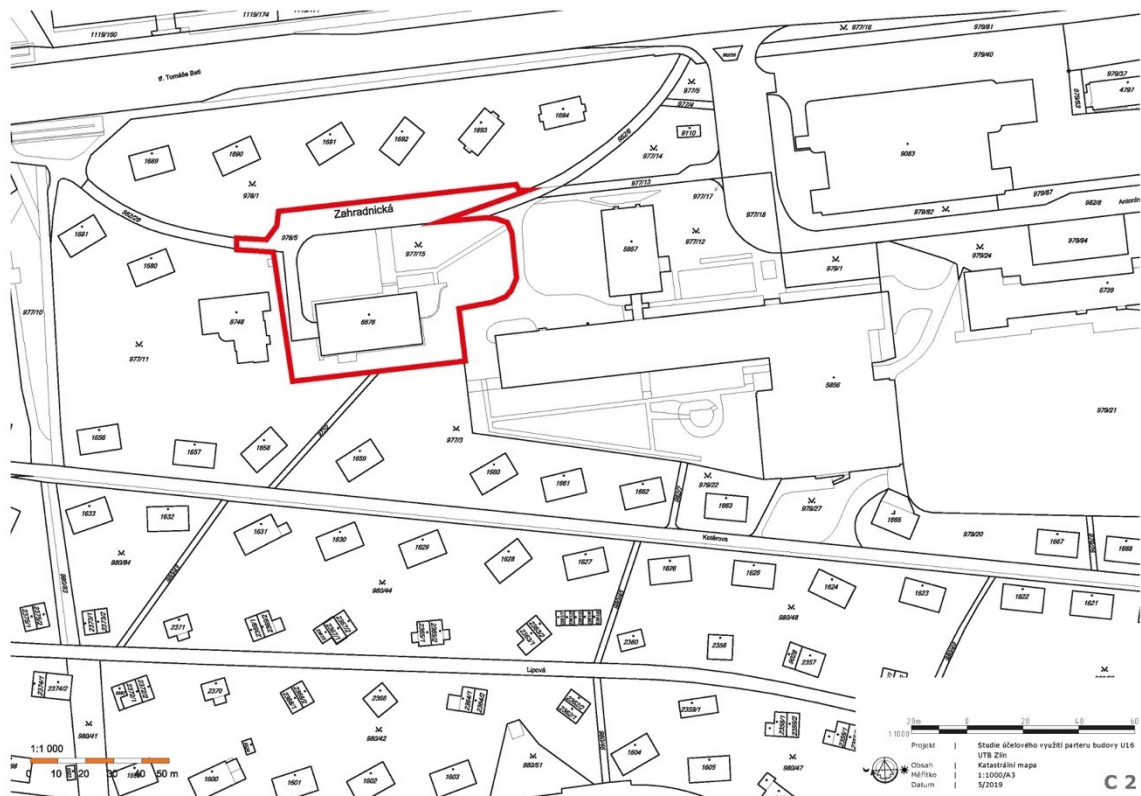
5 ANALÝZA MÍSTA A ZADÁNÍ

5.1 Zadání

Potřeba revitalizace parteru U16 už bylo nějakou dobu ve vzduchu. Trpělivost s nedostačujícím parkováním a zanedbávaná zeleň ovšem přerostla v zadání tohoto úkolu navrhnout řešení situace parteru. Prvotní návrhy dopravy byly konzultovány s Ing. Rudolf Nečas a urbanistické řešení pak s doc. Ing. arch. Michaelem Klangem, CSc.. V návrhu musí dojít k rozluštění problémů s dopravou a parkováním. Dále kromě parterového vyřešení vzniknou další dvě vize. První bude rozšířena o navýšení o jedno podlaží parkování a v třetí vizi vznikne sousedící budova, ve které by mohly vzniknout chybějící prostory fakulty multimediálních komunikací.

5.2 Analýza řešeného parteru

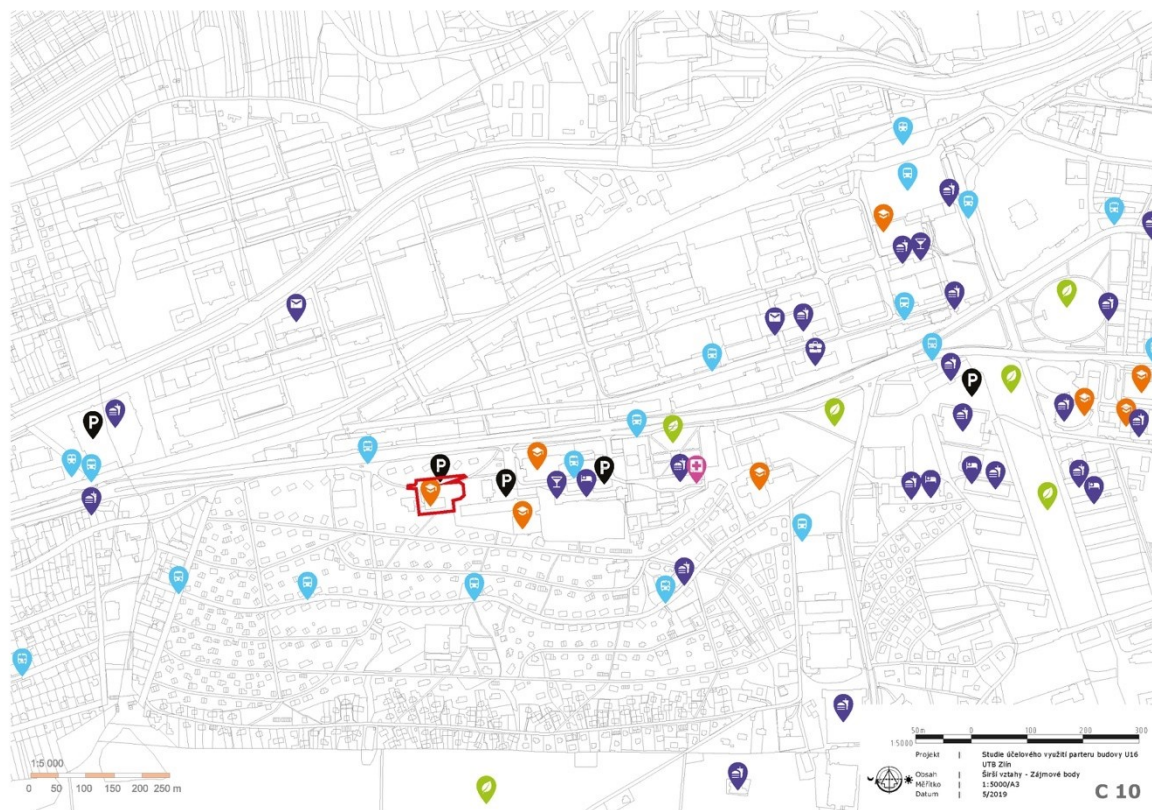
V části analýza bakalářské práce, zkoumám dopodrobna výhody a nevýhody parteru a okolí. Pomocí dotazníků zkoumám potřeby běžných obyvatelů budovy pro přizpůsobení parteru nejen parkování a zeleni, ale také studentům a širšímu okolí. (*Obr. 36*)

Obrázek 36 - Řešené katastrální území

5.2.1 Situace širších vztahů

Univerzitní budova U16 se nachází 1,5 km od centra Zlína směrem na Otrokovice. Příjezd je možný po odbočení u univerzitní budovy U17 z hlavní Tř. Tomáše Bati vedoucí celým Zlínem ze směru Otrokovice na Vizovice. Vedle fakulty se nachází Střední průmyslová škola Zlín, kterou denně navštěvuje cca 900 osob. Za ní můžeme narazit ještě na Univerzitní koleje s očíslováním U6. V dosahu 600 metrů zde neseženete potraviny. Nejbližší restaurace se nachází 400 metrů od budovy. O 100 metrů blíže už je jenom večerní bar. Nejbližší výtvarné potřeby taktéž seženete nejbliže 500–1000 metrů od budovy. Trochu lepší je to se zastávkami autobusů a trolejbusů. Zastávka Zahradnická je vzdálena 150 m a zastávka poliklinika pak 450 m. Na nejbližší vlakovou zastávku Prštné bychom museli jít 650 m. Kromě zahrad, nejbližší park a upravený veřejný prostor se nachází před poliklinikou, vzdálenou 500 m. Fakulta se nachází v obytné zástavbě na hranice památkové zóny Baťovských domečků. *(Obr. 37)*

Obrázek 37 - Širší vztahy

5.2.2 Veřejné plochy

Budova U16 se nachází pouze kousek od areálu Svit a svým parterem by navazovala na parkovou linii veřejných prostorů. Pomocí akcí pro veřejnost by mohlo dojít k něčemu, co se moc nedaří. Za hranicí cca 1 km od centra se nenachází žádná centra dění, což může být nevýhoda pro obyvatele zástavby, neboť do centra je to dálka a při příjezdu autem je zde problém s parkováním. Pokud máte na místo štěstí pak musíme za parkování i zaplatit. Navíc je parter při dopravní tepně jak s automobilovou, tak s autobusovou, cyklistickou dopravou a pěší trasou. (**Obr. 38**)

Obrázek 38 - Situace veřejných prostorů⁹⁴

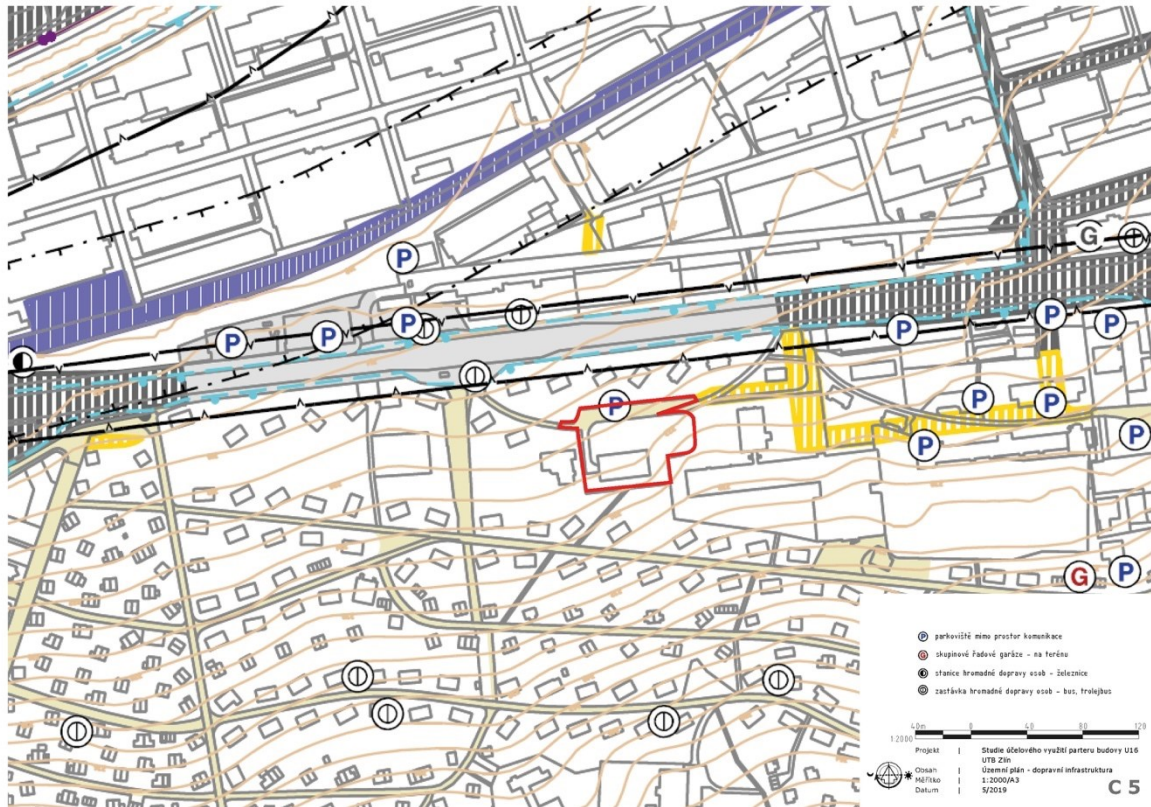
5.3 Dopravní situace

5.3.1 Analýza parkovišť

Součástí parteru a pozemky Univerzity je parkoviště o 30 místech. Bohužel pokud nepřijede návštěvník do 7 hodin nebo po 16 hodině, nemá skoro šanci zaparkovat. A to i po navýšení o cca 10 parkovacích míst podél cesty, kde by se však nemělo parkovat podle zákonů. Po dlouhodobé analýze jsem zjistila, že parkovací stání sice odpovídají potřebnému počtu univerzity, avšak na parkovišti parkují taktéž studenti střední průmyslové školy a obyvatelé okolní obytné zástavby, či někteří i dlouhodobě vzhledem k nedefinovanému parkovacímu stání bez závor a nutnosti poplatku za parkování. Nevýhodou je i fakt, že parkoviště je součástí vedoucí cesty k obytné zástavbě, avšak končící slepou cestou o 200 metrů dále. Další

⁹⁴ Městský veřejný prostor. Zlín [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/clanky/dokumenty/7028/btnr4940ntai-mestsky-verejny-prostor--i--holisova--mmz-.pdf>

parkovací prostory se nacházejí před budovou kolejí, avšak ty jsou zaplněny prakticky pořád příslušnými obyvateli. Další okolní parkoviště už jsou pouze na závory nebo zákaz s povolením vjezdu oprávněným osobám. (Obr. 39)

Obrázek 39 - Situace parkovišť

5.3.2 Výpočet parkovacího stání

Výpočet parkovacího stání probíhá podle vzorce

$$N = O0 \cdot ka + P0 \cdot ka \cdot kp$$

- **N** je celkový počet stání pro posuzovanou stavbu (pro posuzované území)
- **O0** základní počet odstavných stání podle článku 14.1.6 (viz tabulka 34) při stupni automobilizace 400 vozidel/1000 obyvatel (1 : 2,5)
- **P0** základní počet parkovacích stání podle článku 14.1.6 (viz tabulka 34)
- **ka** součinitel vlivu stupně automobilizace
- **kp** součinitel redukce počtu stání (viz tabulka 30) určený sloupcem charakteru území A, B, C podle tabulky 31 (vliv polohy posuzované stavby/území v obci) a řádkem stupně úrovně dostupnosti podle tabulky 32.

Obec	Zlín	
Počet obyvatel v obci	75112	obyvatel
Počet registrovaných vozidel	29436	Osobních vozidel
Stupeň automobilizace	392	Osobních vozidel na 1000 obyvatel
ka – Součinitel vlivu stupně automobilizace	0,98	

Obrázek 40 - Součinitel vlivu stupně automobilizace

Druh MHD	Autobus/ trolejbus	
Součinitel frekvence spojů	12	Vozidel za hodinu
Průměrná čekací doba	4,5	minut
Docházková vzdálenost	150	metrů
Doba docházky na zastávku	1,8	minut
Součinitel nástupní doby	6,3	minut
Měrná frekvence spojů	9,5	
Index dostupnosti	9,5	
Stupeň úrovně dostupnosti	1	
Charakter území	B	Stupeň úrovně dostupnosti. Obec Nad 50 000, mimo centrum města, dobrá kvalita obsluhy území
Součinitel redukce počtu stání	0,6	Obce nad 50 000 obyvatel

Obrázek 41 - Součinitel redukce počtu stání

Druh stavby	Vysoká škola
-------------	--------------

Účelová jednotka: student Počet účelových jednotek na 1 stání: 6 Počet účelových jednotek v objektu:	256
Počet parkovacích stání	42,67
Druh stavby	Střední škola, učiliště
Účelová jednotka: student, učeň Počet účelových jednotek na 1 stání: 10 Počet účelových jednotek v objektu:	486
Počet parkovacích stání	48,6
Druh stavby	Obytný dům – rodinný
Účelová jednotka: byt nad 100 m² celkové plochy Počet účelových jednotek na 1 stání: 0,5 Počet účelových jednotek v objektu:	8
Počet parkovacích stání	16
Druh stavby	Obytný dům – činžovní
Účelová jednotka: byt do 100 m² celkové plochy Počet účelových jednotek na 1 stání: 0,5 Počet účelových jednotek v objektu:	18
Počet parkovacích stání	18

Obrázek 42 - Základní ukazatele výhledového počtu odstavných stání

Na střední školu dochází denně cca 900-973 osob (97,3 parkovacích míst). Učiliště má jedno parkoviště pro zaměstnance a jedno pro studenty a návštěvy s celkovou kapacitou 50 míst. Snížila jsem jejich počet na polovinu.

Celkový počet stání: 86,99, zaokrouhleně 87.

5.4 Současný stav

5.4.1 Celková situace doprava a parkování

Celková situace dokladuje současný stav pozemku včetně dopravy a zeleně. Součástí jsou i vyšlapané pěšiny, které jsou taky řešeny v rámci zadání. Ze situace je vidět, že nejobtížnější řešitelný prostor je za budovou v kopci, kde se obávám, že nemusí být příjemné pobytí ani po rekonstrukci vzhledem k neudržované zeleni a nevzhledných plotech na sousedních pozemcích. (Obr. 43)

Obrázek 43 - Současný stav

5.4.2 Celková situace – zeleň

Na výkresu udávám polohy taxonů. Jelikož je zde mnoho náletových dřevin ve stádiu růstu, jsou někdy označeny jako keře. Rozdělila jsem i travnatou plochu od plochy lesní pod jehličnatými stromy. (Obr. 44)

Obrázek 44 - Celková situace – zeleň

5.4.2.1 Tabulka taxonů

1		Modřín opadavý	10
2		Smrk ztepilý	14
3		Borovice lesní	14
4		Bříza bělokorá	10
5		Jasan ztepilý	3

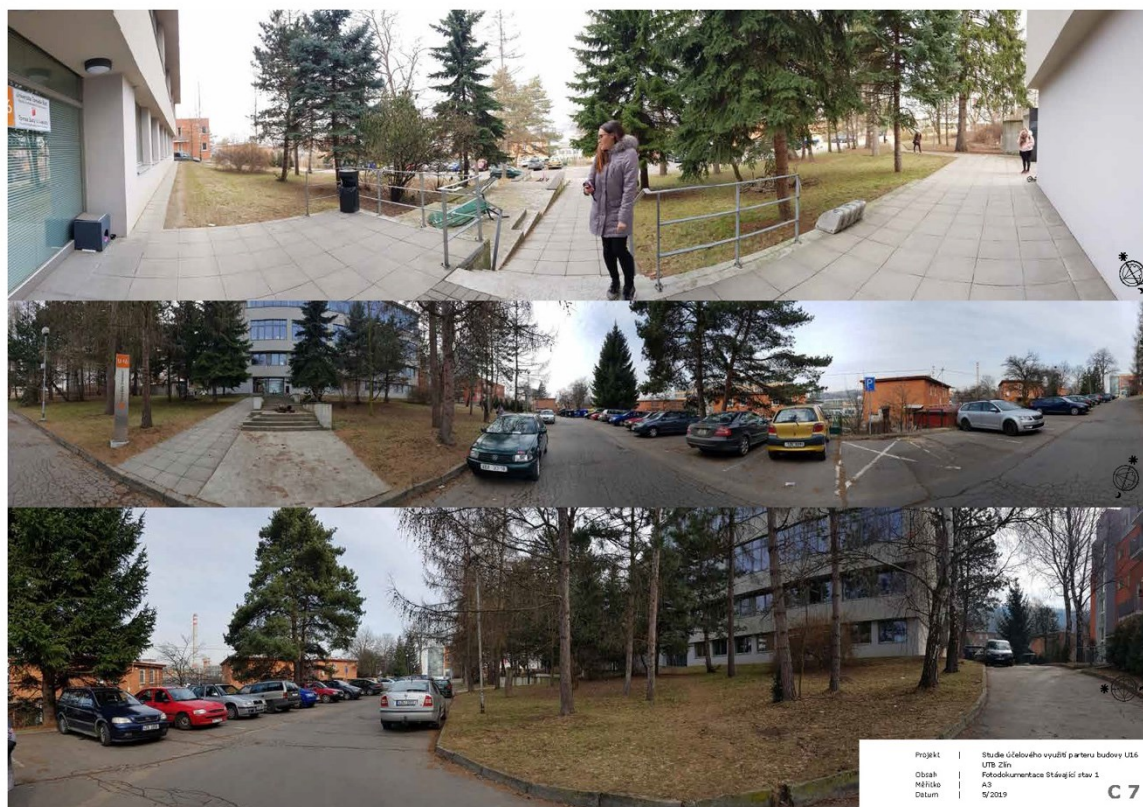
6		Třešeň ptačí	2
7		Platan Javorolistý	2
8		Buk lesní	8
9		Keře	-

5.5 Zhodnocení současného stavu

Současný stav je ponechán běhu času, neboť o zeleň bylo naposledy postaráno při přestavbě budovy v roce 2012. Z parteru se stala džungle náletových dřevin a neostříhaných keřů. O kosení trávníků nemluvě. Jediný mobiliář, jsou dřevěné desky, položené na betonových kvádrech lemující příchod k budově.

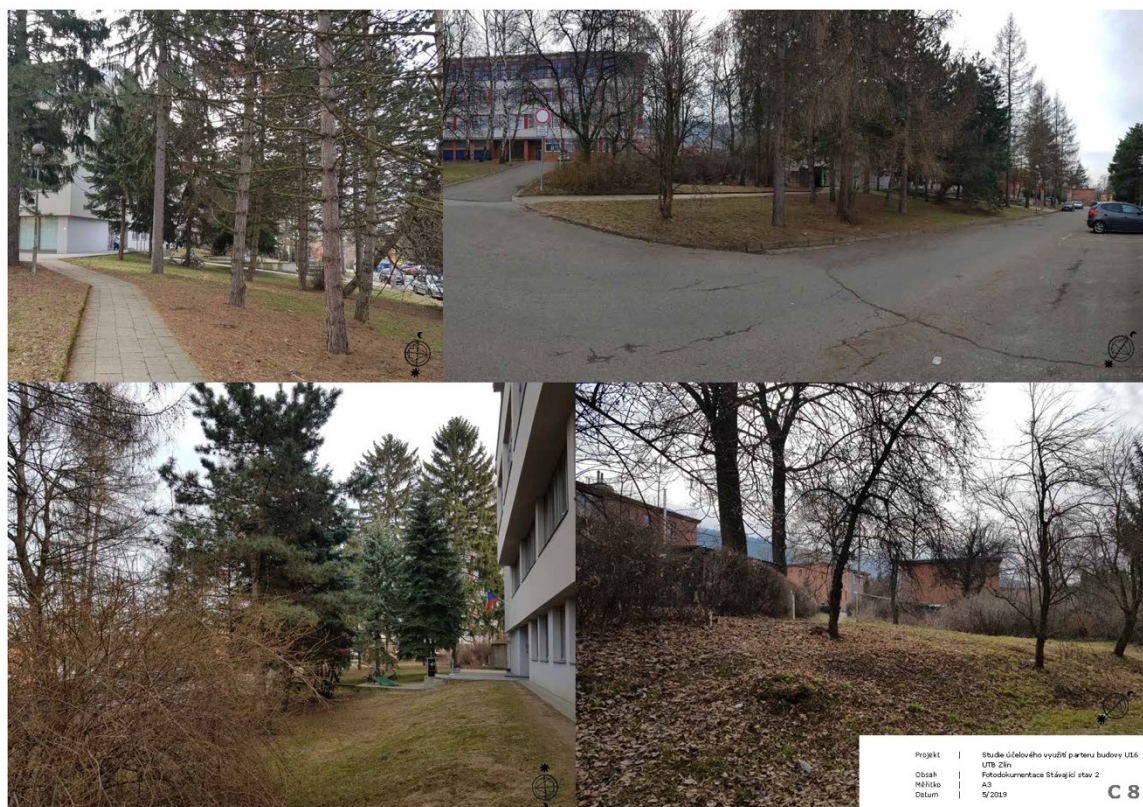
Na malých platformách jsou zde „pohozeny“ sochařská díla, avšak opět, ponechána přírodním vlivům a dle mého špatně vystavena a hlavně neoznačena, takže můžou působit dehonestovaně. Podle mého názoru by sochy měly být umístěny v prostoru, zářit barvami nebo alespoň by z nich měla být cítit volnost a mladost. Vybraná díla by měla brutálně reflektovat zaměření této budovy a oživit mdlý prostor a budovu.

Kolem budovy hlavně za ní, kde ani nedošlo k úpravě nalezneme zbytky materiálů a odpadků. Prostor je očividně používán studenty při barvení a lakování, či jiných technikách, při kterých dochází k poničení okolí. (*Obr. 45*)

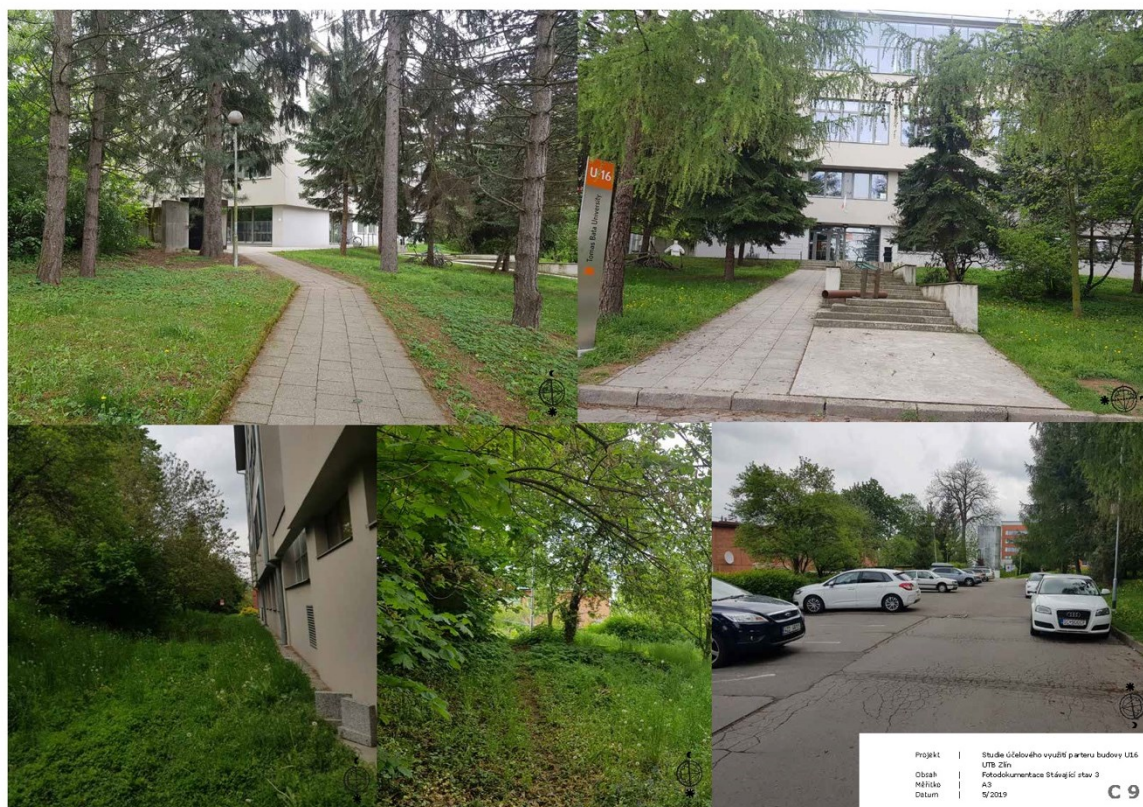

Obrázek 45 - Fotodokumentace příchodu od parkoviště tzn. celého parteru a parkoviště

Co se týká dopravy, je ponechána chaosu, zapříčiněným nedostatkem parkujících míst. Aktuální stav 30 míst donucuje parkovat protizákonně také na 6 m široké cestě a většinou zde zbývá 3 m na průjezd. Při příjezdu a odjezdu aut v tísněném prostoru vzniká chaos. Na konci parkoviště je také nedostačující místo pro popelnice. **(Obr. 46)** Zároveň je daleko od univerzity, která vyprodukuje mnoho odpadu ze svých výtvarných činností a znepríjemňuje tím, každodenní činnosti. K univerzitě by měli také přijíždět bočním vchodem dodávky a zásobování, to však většinou neprojede kolem parkujících aut a pokud ano místa jsou zaplněna. Jak z fotografií, tak z výkresů je patrné, že jsou zde nevydlážděné stezky. Navíc příjezdová cesta, parkoviště, obrubníky a chodníky jsou dosti zastaralé a poničené. Dále je to neadekvátní příchod k budově. Hlavně tyto aspekty pak ubírají prostoru na přitažlivosti. Okolí by mělo trochu reflektovat užití budovy a ožít. **(Obr. 47)**

Obrázek 46 - Fotodokumentace – příchody k budově

Obrázek 47 - Fotodokumentace – Zarostlá zeleň na jaře

5.6 Dotazník k parteru

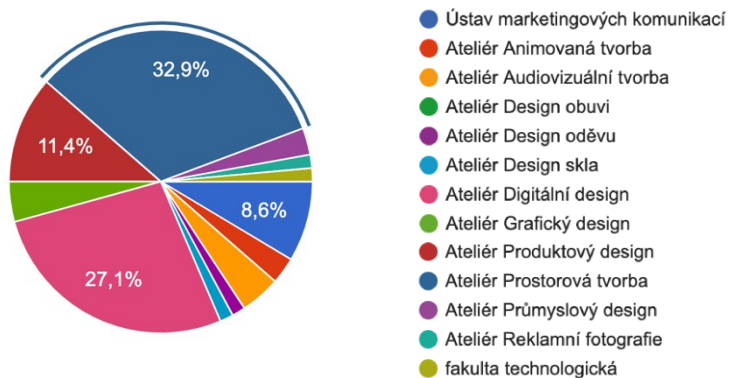
Po zadání práce jsem kromě zadané problematiky parkování, zjišťovala potřeby hlavních návštěvníků budovy – ostatních studentů docházející na ateliéry a dílny. Dotazníkem jsem chtěla zjistit způsob a četnost využívání budovy, dopravu k budově a tím pádem i využívání stran a pěšin kolem budovy. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 70 respondentů, jednalo se o studenty Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. 69 respondentů je příslušníky Fakulty multimediálních komunikací a 1 respondent navštěvuje technologickou fakultu. **(Obr 48)** Studenti odpovídali na otázky jejich aktivity v parteru, jejich názor na současnou situaci okolí budovy, co se jim líbí, a naopak co je potřeba zlepšit. Potvrdila jsem si tedy cíle práce a problémy, kterými bych se měla zabývat.⁹⁵

Začátek dotazníku byl směřován na ateliérovou příslušnost, která pro mne byla nejpodstatnější z hlediska zařazení. Nejčastěji měli zájem o dotazník, a tudíž i o problematiku parteru studenti Prostorové tvorby a Digitálního designu. Z hlediska časového 37,7 % studentů budovu navštěvuje 1-2 týdně a 34,8 % studentů využívá ateliéry 3-4x týdně, což znamená, že většina respondentů navštěvuje budovu, alespoň 1x týdně. **(Obr. 49)** Drtivá většina (54 ze 70 respondentů) pak dochází do školy pěšky. O polovinu méně využívá městskou hromadnou dopravu či auto. **(Obr. 50)**

⁹⁵ Dotazník Přizpůsobené okolí budovy U16. *Google formuláře* [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: https://docs.google.com/forms/d/1HEIeOvaTpGWBb7bcrb-SwVb_6jzdB2FAI8cRkKrNACo/viewanalytics

Jaký obor studujete?

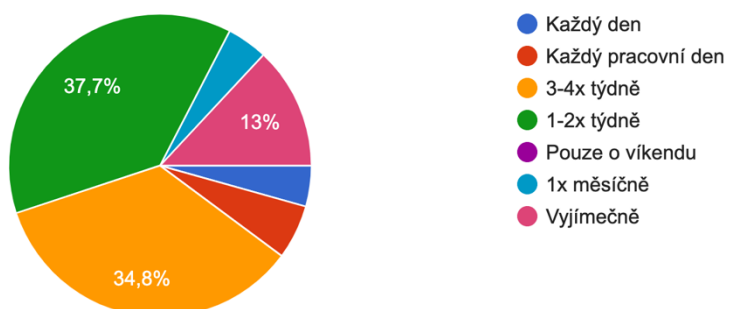
70 odpovědí

Obrázek 48 - Oborové zařazení

Jak často ji navštěvujete?

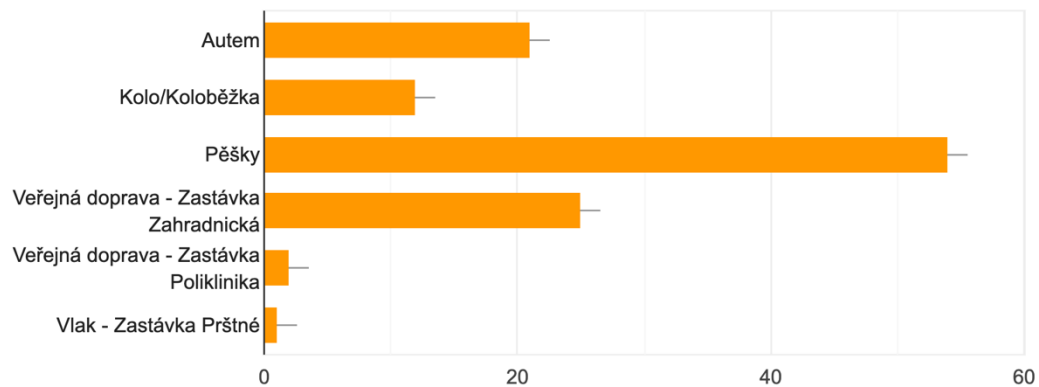
69 odpovědí

Obrázek 49 - Návštěvnost budovy

Jak se dopravujete na U16?

70 odpovědí

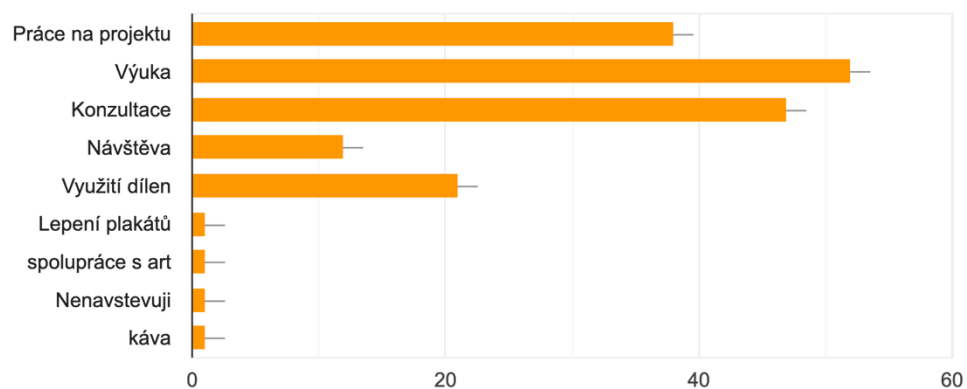

Obrázek 50 - Doprava na ateliéry

Při účelu návštěvnosti, jsem si ověřila, proč zde studenti tráví čas a jestli je potřeba přemýšlet nad vizí, jestli nějaké aktivity lze přenést do exteriéru při dobrém počasí. Většina do budovy dochází za účelem výuky, konzultací a práci na projektu, což znamená několikahodinové strávení času v budově, které může znamenat i potřebu použití venkovních prostor (**Obr. 51**).

Za jakým účelem navštěvujete U16?

70 odpovědí

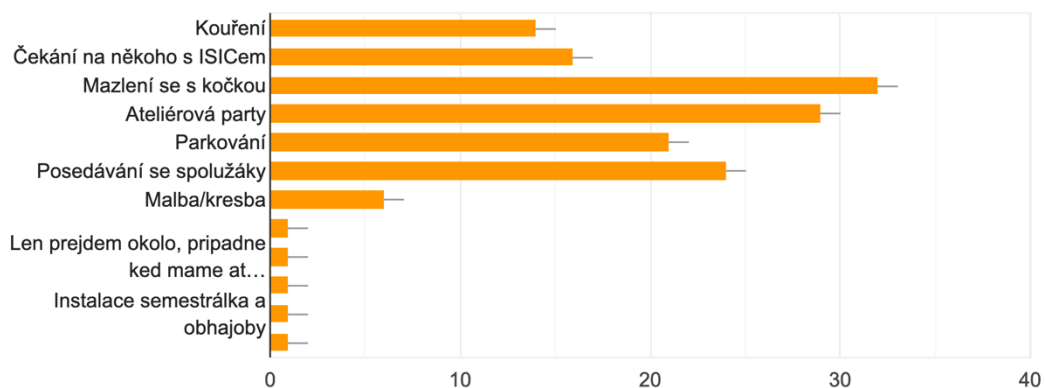
Obrázek 51 - Účel návštěvnosti

Jejich potřebu navštívení exteriéru jsem zjišťovala v další otázce, ze které mi vyplynuly i potřeby pro parter. Z nejčastějších odpovědí vyplynulo, že je potřeba zastřešení hlavního

vchodu, dále místo pro společenské akce, grilování apod. K tomu náleží mobiliář a plocha pro tyto účely, plocha by se dala spojit s výukou v exteriéru, měla by tak vzniknout multifunkční platforma před budovou školy, která by měla zahrnovat částečně i zeleň. Z další odpovědi vyplynul opakovaný mobiliář v příjemném a inspirativním prostředí. **(Obr. 52)**

Za jakým účelem trávíte čas v okolí U16?

70 odpovědí

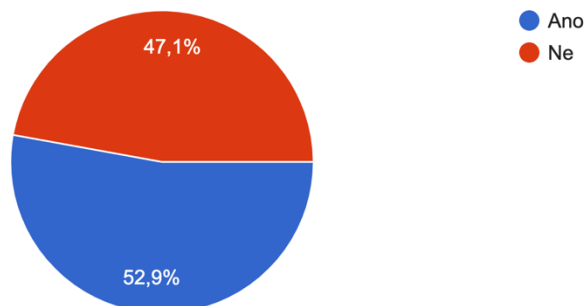

Obrázek 52 - Účel trávení času v parteru

Z další otázky jsem byla lehce zaskočena, ale pochopila jsem důvod, a to je neobvyklá zeleň, která obklopuje budovu školy, na rozdíl od jiných univerzitních budov, které se nachází v centru města. 52,9 % respondentů se prostor kolem budovy líbil. **(Obr. 53)**

Líbí se vám okolí U16?

70 odpovědí

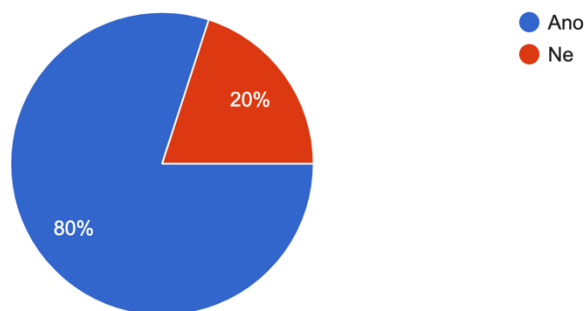

Obrázek 53 - Libivost okolí

Avšak, vzápětí se procento změnilo, když studenti měli odpovídat, zda by v exteriéru trávili více času, kdyby byl zkulturnován. I to nasvědčuje potřeby opravy parteru pro ožiti a vytvoření nového veřejného prostoru. V exteriéru by totiž trávilo více času až 80 % studentů. (*Obr. 54*)

Pokud by byly prostory estetičtější a přizpůsobeny studentům, trávili by jste zde více času?

70 odpovědí

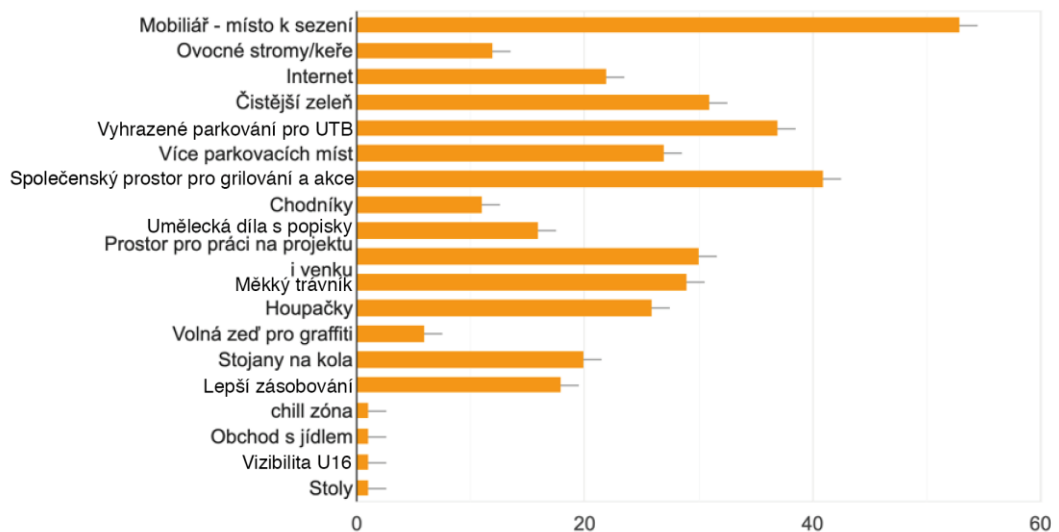

Obrázek 54 - Estetika prostoru

A co vlastně chybí studentům? Takřka se shodli se zadáním a přidali zajímavé možnosti, které by parter mohl obsahovat pro jeho přitažlivost a návštěvnost. Nejčastější možností však přebili možnost parkování, neboť nejvíc jim chybí v parteru mobiliář. Před parkováním se umístil i prostor pro pořádání akcí a grilování. Více než s přidáním parkovacích míst souhlasili s vyhrazeným parkováním pro UTB. S pročištěním zeleně souhlasí stejně jako pro potřebu externího pracoviště. Taky návštěvníkům chybí umělecká díla v prostoru nebo obyčejné houpačky. (*Obr. 55*)

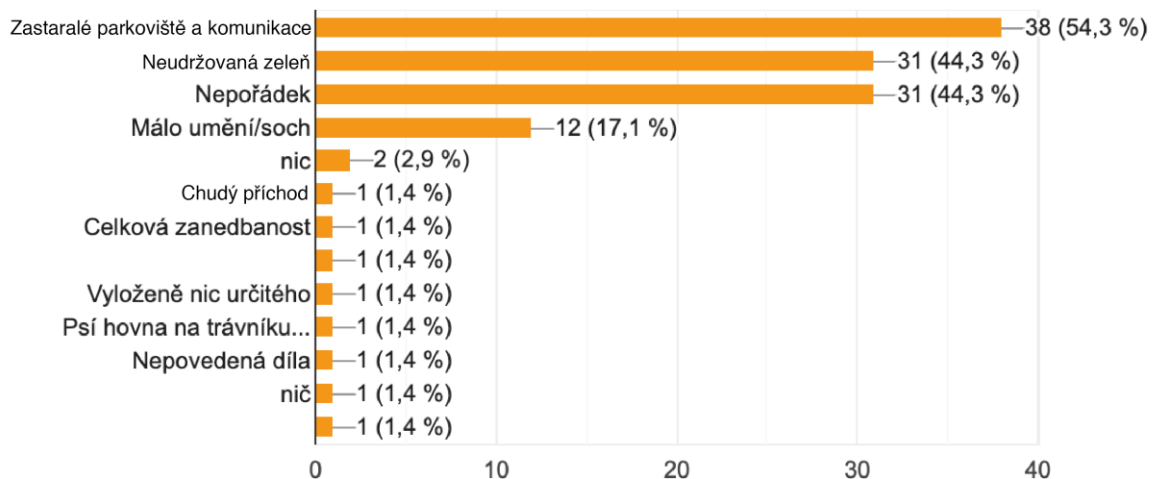
Co vám chybí v okolí U16?

70 odpovědí

Obrázek 55 - Ideální prostor pro studenty

Na otázku, co studenty odpuzuje na okolí se ztotožnili se zadáním. Neudržovaná zeleň, zastaralé komunikace, nepořádek a málo umění. (**Obr. 56**)

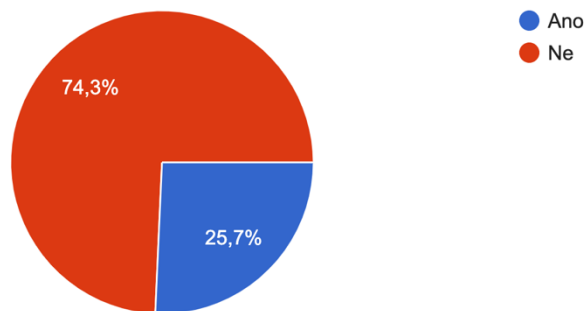

Obrázek 56 - Odpudivé okolí

Kvůli nutnosti udržení zeleně jsem se také zeptala na moc nepodstatnou otázku, a to jestli studentům, brání vysoké stromy ve výhledu a naopak. (**Obr. 57**)

Vadí Vám vysoká/hustá zeleň při pohledu na budovu U16 nebo při průhledu od ní?

70 odpovědí

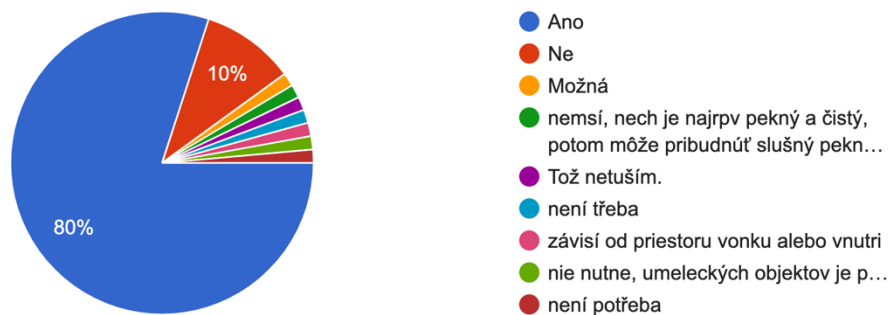

Obrázek 57 - Zeleň v průhledu

Na závěr jsem měla otázku, jestli by prostor měl reflektovat umělecké ateliéry, za což se mi dostalo více jak 80 % kladných odpovědí. (**Obr. 58**)

Měl by prostor více reflektovat umělecké ateliéry nacházející se v budově?

70 odpovědí

Obrázek 58 - Umělecký prostor

5.6.1 Shrnutí dotazníku

Položila jsem také otevřenou otázku, jaká úprava okolí by napomohla k lepší kreativitě studentů. Odpovědi bych rozdělila do několika kategorií.

1. Potřeba vyřešení dopravní komunikace včetně obnovy a modernizace a s tím související rozšíření nebo vyhrazení plochy pro parkování. Přidání několika cest v místě prochozených stezek.

2. Revitalizace zeleně, prokácení hustého porostu. Zvelebení trávníku, aby měl parkový charakter a s tím je spojeno přetvoření parteru v park pro exteriérové pracoviště, kombinující pracovní a odpočinkovou zónu s houpačkami a příjemným prostředím. Mělo by obsahovat umělecká díla s důležitými popisky v prostoru, vedoucí k inspiraci a motivaci. Díky tomu dojde i k honosnějšímu příchodu k budově a prestižnosti celého parteru a samotné univerzitní budovy.
3. Platforma či jiné řešení pro setkávání studentů, pořádání ateliérových či společenských akcí a s tím související zázemí a adekvátní mobiliář. Platforma by měla sloužit také pro vystavování a kulturní akce.⁹⁶

5.7 SWOT Analýza

Na základě dotazníku, sběru informací a podnětů jsem vypracovala SWOT analýzu místa ve které zahrnuji výsledky zjištěné průzkumem jak osobním, tak pomocí dotazníku.

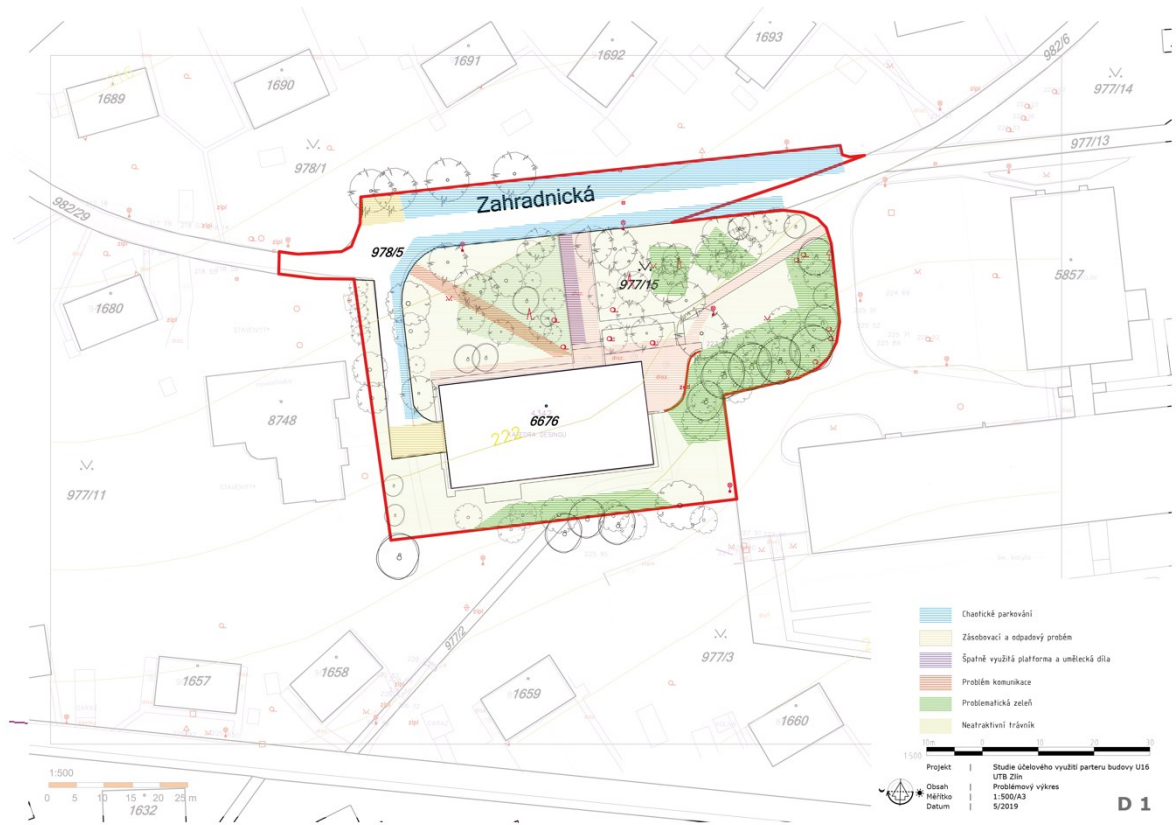
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Dostupnost hromadnou dopravou	Neudržovaný park a jeho vzhled
Od hlavní cesty odděleno zástavbou, schován	Nereprezentativní příchod k budově
Vzrostlá zeleň	Nedostačující parkoviště
Lokalita	Chybí mobiliář
	Velká vzdálenost od potravin či restaurace
	Parter nereflektuje prostor uměleckých ateliérů
	Chybí osvětlení

⁹⁶ Dotazník Přizpůsobené okolí budovy U16. *Google formuláře* [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: https://docs.google.com/forms/d/1HEIeOvaTpGWbb7bcrb-SwVb_6jzdB2FAI8cRkKrNACo/viewanalytics

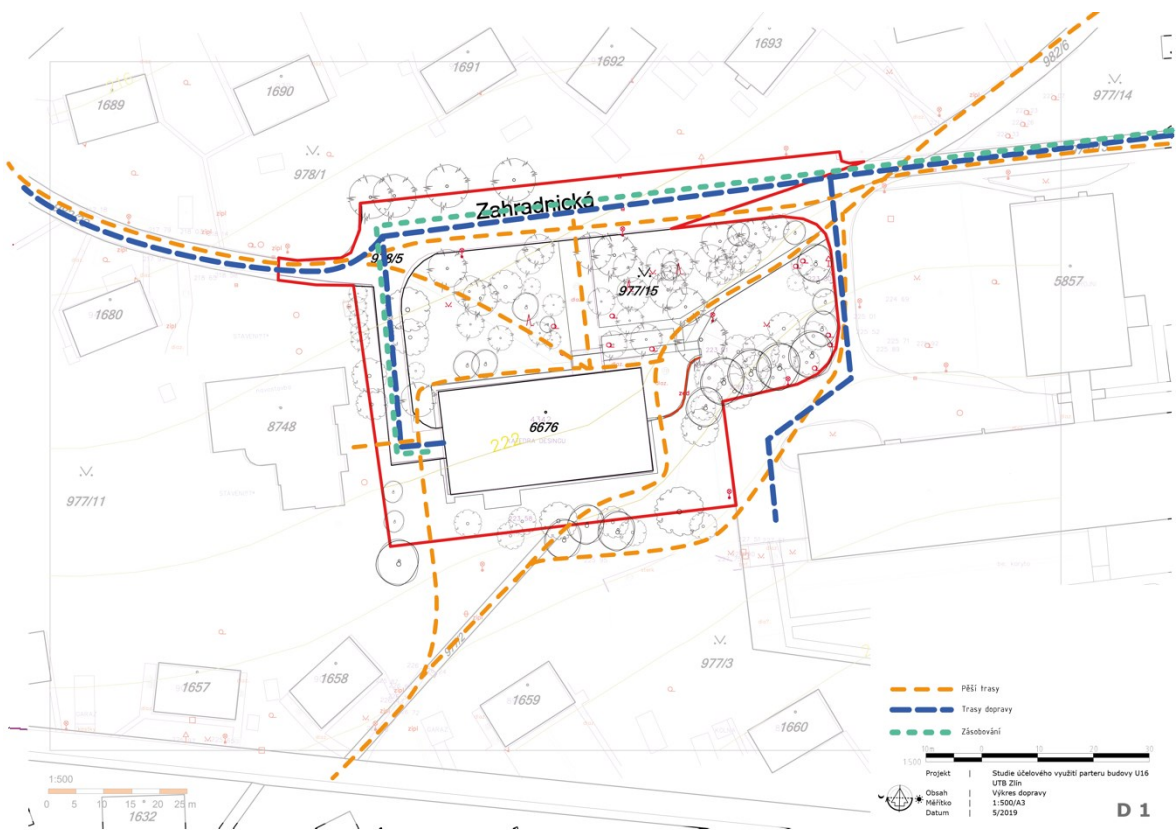
	<p>Chátrající prostor za budovou</p> <p>Parter je směrem na sever – málo slunce</p>
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<p>Na pomezí školních budov a obytné zástavby tvoří příležitost pro veřejný prostor</p> <p>Univerzitní park studentů s uměleckým zařazením</p> <p>Zpřístupnění veřejnosti, prezentace ateliérů</p> <p>Inspirativní a lepší pracoviště pro studenty</p> <p>Rozšíření působnosti a zázemí ateliéru – dostavba budovy</p> <p>Pořádání akcí, večírků výstav na platformě či zelené terase.</p> <p>Vytvoření veřejného prostoru pro setkávání</p> <p>Odpočinková zóna pro studenty</p> <p>Díky dostavbě ateliérů může přilákat další studenty jiných ateliérů</p>	<p>Nedostatek financí</p> <p>Stavba na pomezí památkové zóny</p> <p>Chátrání prostoru</p> <p>Využívání exteriéru studenty SŠ</p> <p>Nevyužití v zimních měsících</p> <p>Prostor je schovaný, neví se o něm</p> <p>Urbanistické začlenění do okolní zástavby</p>

5.8 Problémový výkres

Problémový výkres shrnuje výše popsané problémy parteru. (*Obr. 59*) Přikládám i výkres, obzvláště pěších tras a dopravy, které jsou podstatné pro úpravu parteru. (*Obr. 60*)

Obrázek 59 - Problémový výkres

Obrázek 60 - Pěší trasy

5.9 Vytyčení cílů návrhu

Vytyčení cílů vychází ze zadání, lokality, urbanistické zástavby, dotazníku a osobního pohledu na parter jako návštěvníka budovy po dobu tří let. K zadání proto přidávám několik bodů navíc, neboť zadání je sice navýšení o co největší počet míst, avšak nesmíme pozapomenout, že po analýze parkování, většina těchto míst je zabírána právě studenty vedlejší školy, a proto je škoda zničit parter, který může být využit k využívání studenty vysoké školy, které pozemky i náleží. Parter budovy především musí získat nárůst o parkovací stání anebo jiným způsobem vyřešit dopravní situaci, zároveň by parteru nemělo být ubráno mnoho zeleně a pokud ano, měla by být alespoň znova vysazena. Rozšíření by mělo potkat i prostor u bočního zásobovacího vchodu pro otáčení větších vozidel. Zeleň by měla být vybrána jednoduchá na údržbu, aby zamezovala dalšímu náletovému růstu a stávající park by měl být důkladně prokácen – provzdušněn a zbaven tmavých míst.

Mělo by vzniknout místo pro studenty na setkávání a diskuzi nejenom za cílem kouření cigaret a hraní si s kočkou, ale zároveň, aby se setkali studenti jinak rozdílných ateliérů. Napomohla by tomu platforma, adekvátní mobiliář, přístřešek a místo pro práci venku jak na projektu, tak na výkresech či laptopu. Celkově prostoru chybí oživení, barevnost, inspirace a motivace. Chybí mu Genius Loci!

Hlavním cílem a zadání bylo zjištění možnosti rozšíření parkování jak horizontálně, tak vertikálně a jeho detailní zpracování. Další cíle jsou tak podružné, ale mého názoru naprosto neoddelitelné máme-li už řešit prostor, musí se řešit všechny náležitosti, aby se mohlo vyřešit více problémů tohoto prostoru.

1. Revitalizace dopravní komunikace
2. Nárůst nebo usměrnění parkovacího stání a ustálení dopravy.
3. Rozšíření plochy pro zásobování a otáčení vozů.
4. Lepší řešení odpadu.
5. Použití vyšlapaných stezek pro nové komunikace.
6. Revitalizace zeleně.
7. Proměna dosavadního lesíku v park příjemný pro trávení času.
8. Vyřešení chátrajícího prostoru za budovou – ovocná alej.
9. Místo pro ateliérové akce.
10. Místo pro společenské a kulturní akce včetně výstav.
11. Zavedení mobiliáře.

12. Vytvoření přístřešku před budovou.
13. Hravé, energické, inspirativní, svobodné, umělecké sochy a prvky reflektující umělecké studentské ateliéry.
14. Možnost přístavby další budovy.
15. Zvážení možnosti vodního prvku
16. Veřejný prostor pro setkávání i obyvatel zástavby.

Následující kapitoly budou zpracovány následovně:

V další části řeším první návrhy, koncepty a inspirace, které vznikly před řešením parkování, zaměřené čistě na vizi. Poté budu zkoumat od počátku objemovou studii v rámci umístění parkování a základních ploch, a nakonec představím finální koncept ve 3. stupních

1. Stupeň – vyřešení parteru a parkování – srovnání třech variant
2. Stupeň – jednopodlažní přístavba – vznik platformy – srovnání dvou variant
3. Stupeň – přístavba několikapodlažní budovy – finální návrh

6 KONCEPT

6.1 Prvotní koncept

Prvotní koncept vznikl po zadání a byl situován pro 3. stupeň vize – přístavba budovy a její propojení se současnou budovou. Vize se zabývá hlavně přenesením veškerých aktivit na jednu velkou plošinu – střechu nové budovy včetně ateliérových aktivit, společenských akcí, workshopové a pracovní zázemí. **(Obr. 61, 62)** Možnost letního kina, grilování, a to vše obklopeno zahradou a rostlinami. Koncept byl přenesen na střechu hlavně z důvodu nedostatku sluníčka před parterem budovy. Vzhledem k tomu, že v nejslunnější období škola nefunguje, tak sluníčka zároveň nebude příliš. Špatně vyřešitelné prostory okolo budovy jsem nahradila stupňovitými záseky do terénu a vznikly tak široké platformy pro tvorbu, setkávání a konání akcí v přízemí parteru. Mezi budovami vzniklá pasáž, která vybízela k zastřešení. **(Obr. 63, 64)**

6.1.1 Vizualizace

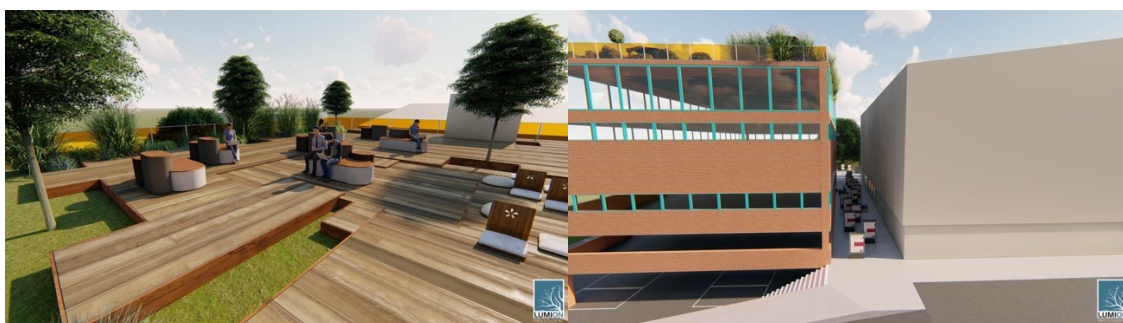
Obrázek 61 - Vizualizace pohled na jihozápad, celková situace

Obrázek 62 - Vizualizace – příchod k budově směrem na západ

Obrázek 63 - Vizualizace terasy

Obrázek 64 - Vizualizace terasy, pohled na východ přes pasáž

6.2 DRUHÝ KONCEPT

Tento koncept vycházel z prvního, kdy, ale ponechal druhou půlku parteru jako park místo několika parkovacích míst, které přenesl do podlaží budovy. Budova byla zúžena a přidána byla barevná skleněná zastřešená pasáž nad výstavní plochou s mobiliářem a rostlinami. Toto zasklení mělo oživit prostor svými barvami, nenásilně tak inspirovat studenty, neboť budova postrádá barevnost a živost či jakoukoliv silnou architekturu, ze které by bylo možné čerpat. Barevnost by určitě měla být promyšlena to platí i pro typy tvarů skel. (*Obr. 65*)

Obrázek 65 - Druhý koncept

7 OBJEMOVÁ STUDIE

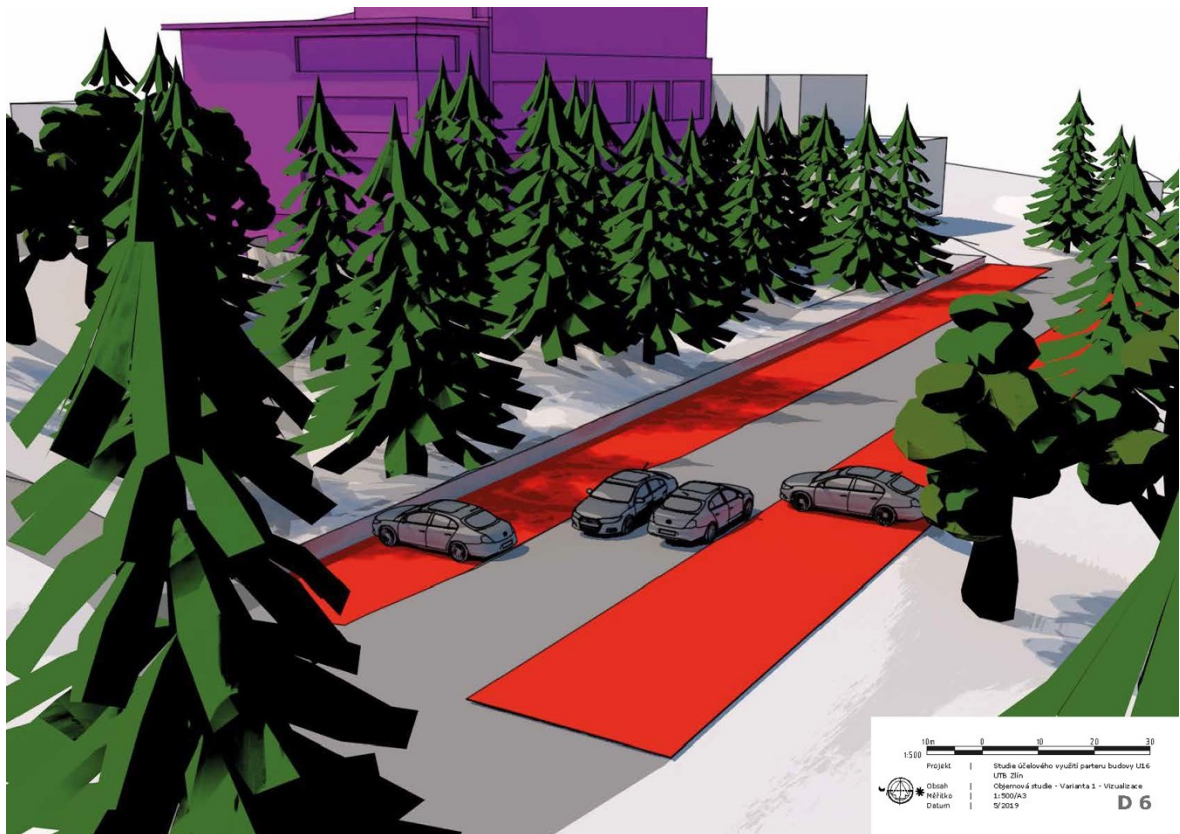
V této části bakalářské práce jsem vyhotovila několik variant návrhů parkování o navýšení parkovacích míst z hlediska objemu. Z mého pohledu bylo důležité, aby se porušilo, co nejméně plochy parteru a aby odebraná zemina a zeleň opravdu získala několikanásobná parkovací místa.

7.1 1. Varianta parkoviště

1. Varianta nabízí minimální počet odebrané zeminy a plochy. Díky přidání parkovacích míst i na druhé straně, zanikne dravé parkování na silnici podél parteru a vznikne 24 nových parkovacích míst. Jedná se o nejlevnější řešení. V praxi dojde o navýšení pouze o část míst, neboť zběsile parkovaná auta na ulici se přesunou na parkoviště. Avšak pro potřeby Univerzity a okolní zástavby by místa měla být více jak dostatečná. Neubude zeleně a prostor se stane propustným a vznikne jakési oddělení parteru od komunikace, čímž se vytvoří uzavřenější, soukromější prostor. **(Obr. 66, 67)**

Obrázek 66 - půdorys 1. varianty

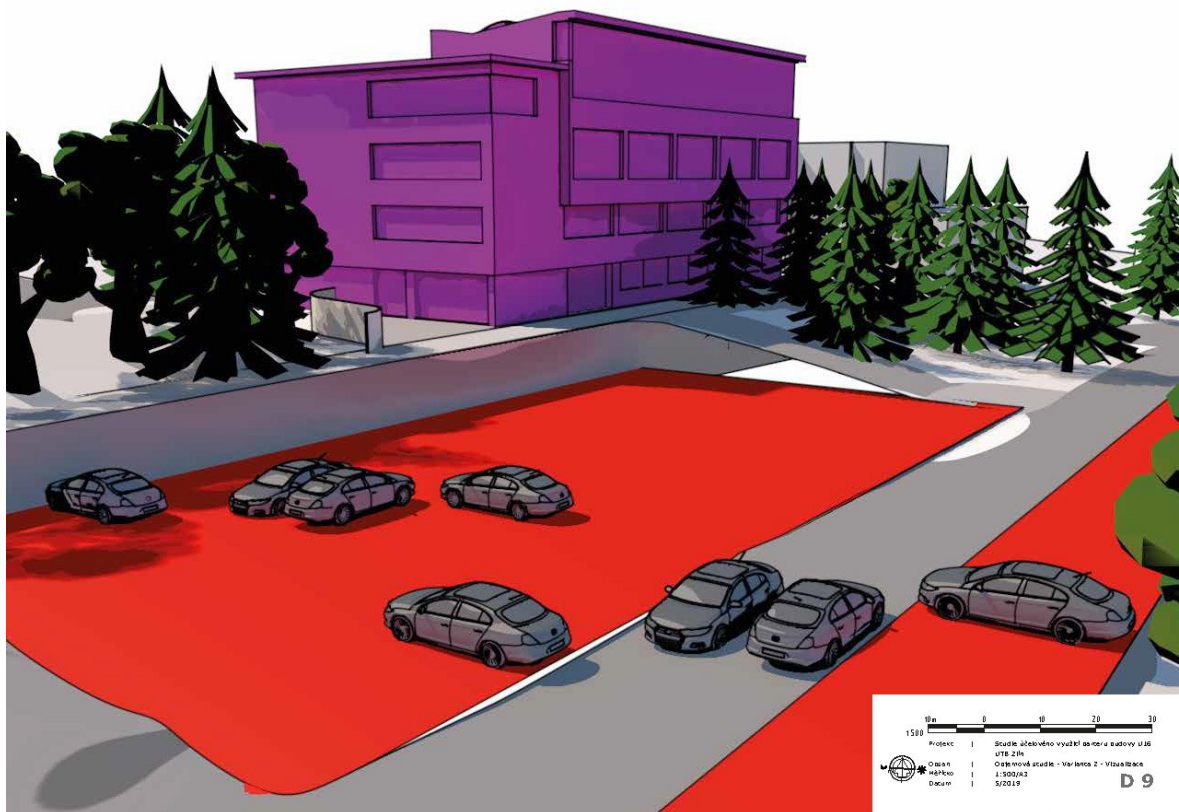
Obrázek 67 - Vizualizace 1. varianty

7.2 2. Varianta

2. Varianta parkoviště, vysekává část parteru. Prostor je tedy jasně rozdělený a část vysekuté zeleně je navrhnutá znova mezi parkovacími místy. Varianta pojme 60 parkovacích míst. Zbytek prostoru slouží pro aktivity a univerzitní park. (*Obr. 68, 69*)

Obrázek 68 - Půdorys 2. varianty

Obrázek 69 - Vizualizace 2. varianty

7.1 3. Varianta

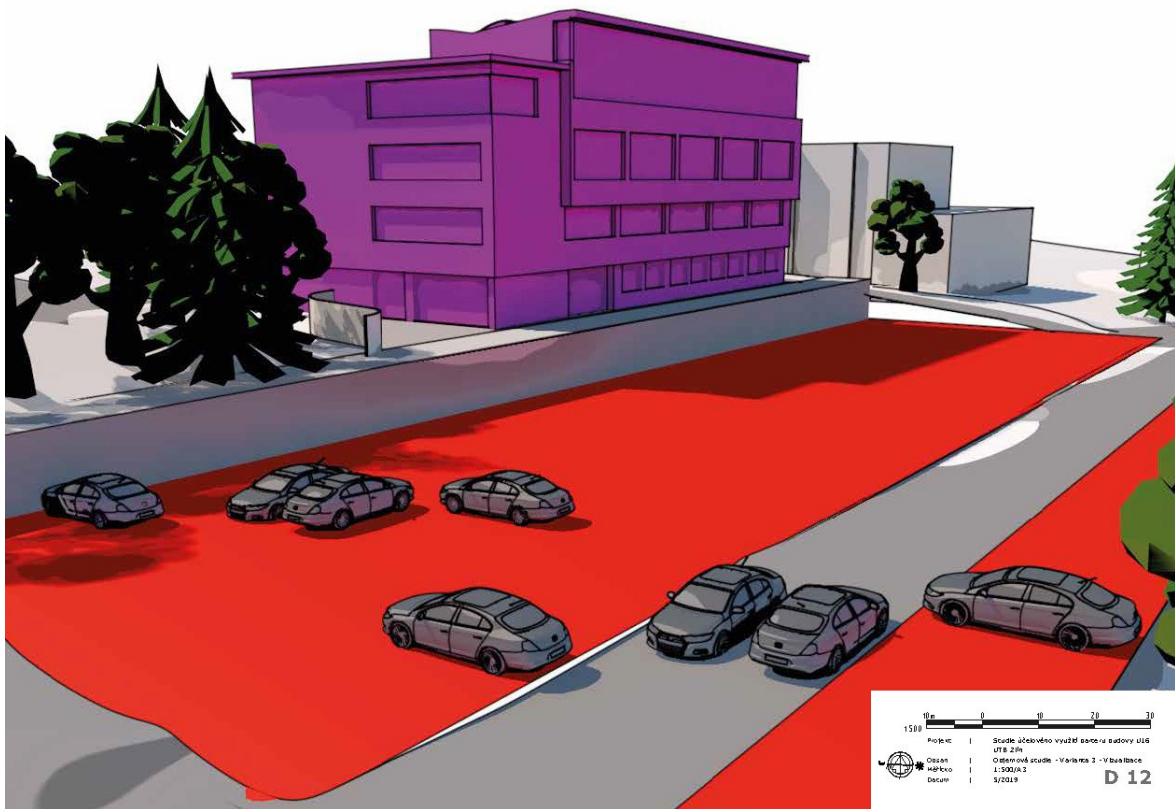
3. varianta je velmi obdobná, vysekne se druhá stranu parteru do šířky budovy, která sebou strhne i hlavní příchod, avšak, zůstane zde schodiště a hlavní vchod vznikne z pěšího příchodu z centra Zlína, který je využíván mnohem více. Počet parkovacích míst je taktéž 60.

7.2 4. varianta

4. varianta je nejméně šetrná jak k parteru, tak k budově a zeleni, ale i k obytné zástavbě. Velké plus je však počet parkovacích míst, který se vyšplhal na 120. Asfaltová džungle navíc nemusí být asfaltová. Místo asfaltu se dají použít zpevňovací zatravnovací tvárnice, mezery a křížení vyplnit stromy a vznikne unikátní zelená plocha pro parkování, která však úplně zničí jakýkoliv parter a veřejný prostor před budovou. Může navíc docházet k nevyužitelnosti tolika parkovacích míst. (*Obr. 70, 71*)

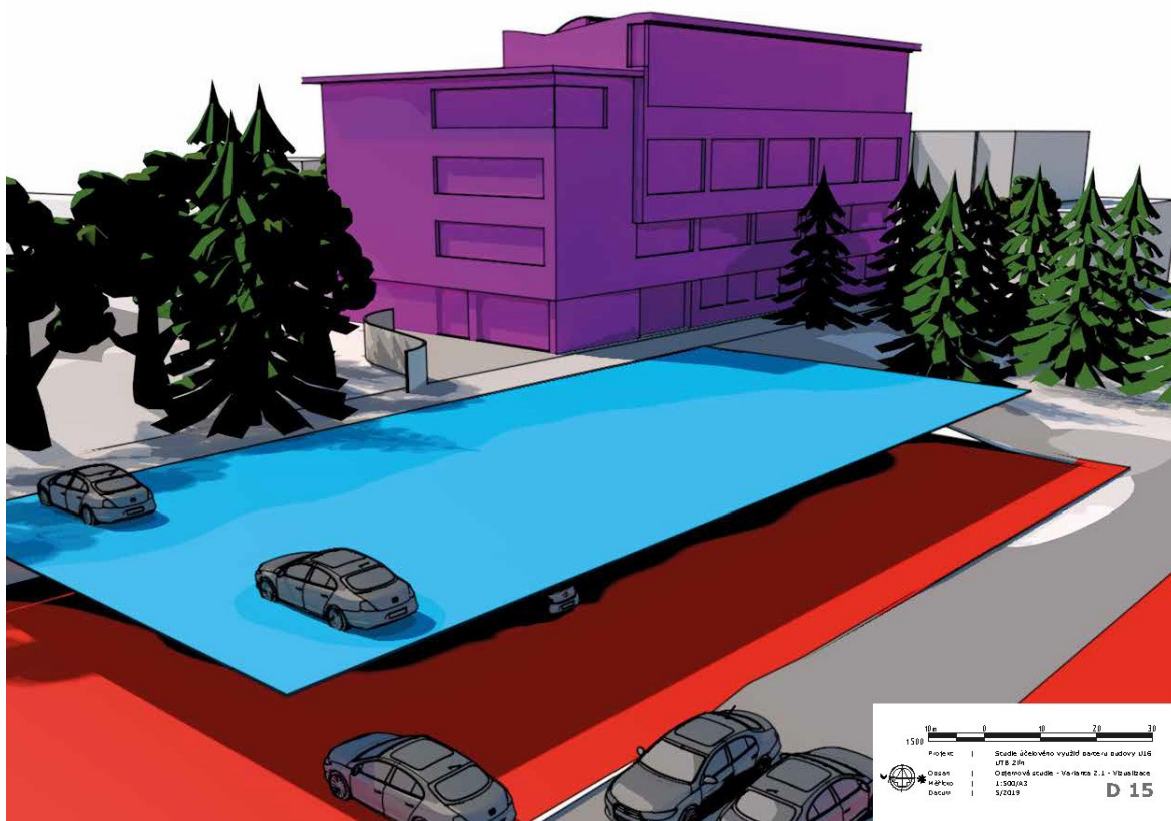

Obrázek 70 - 4 varianta – půdorys

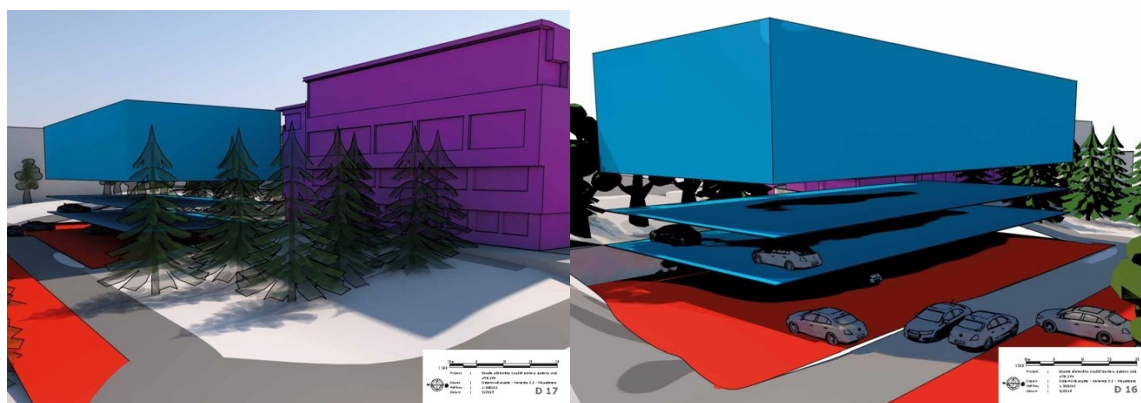

Obrázek 71 - 4 varianta – vizualizace

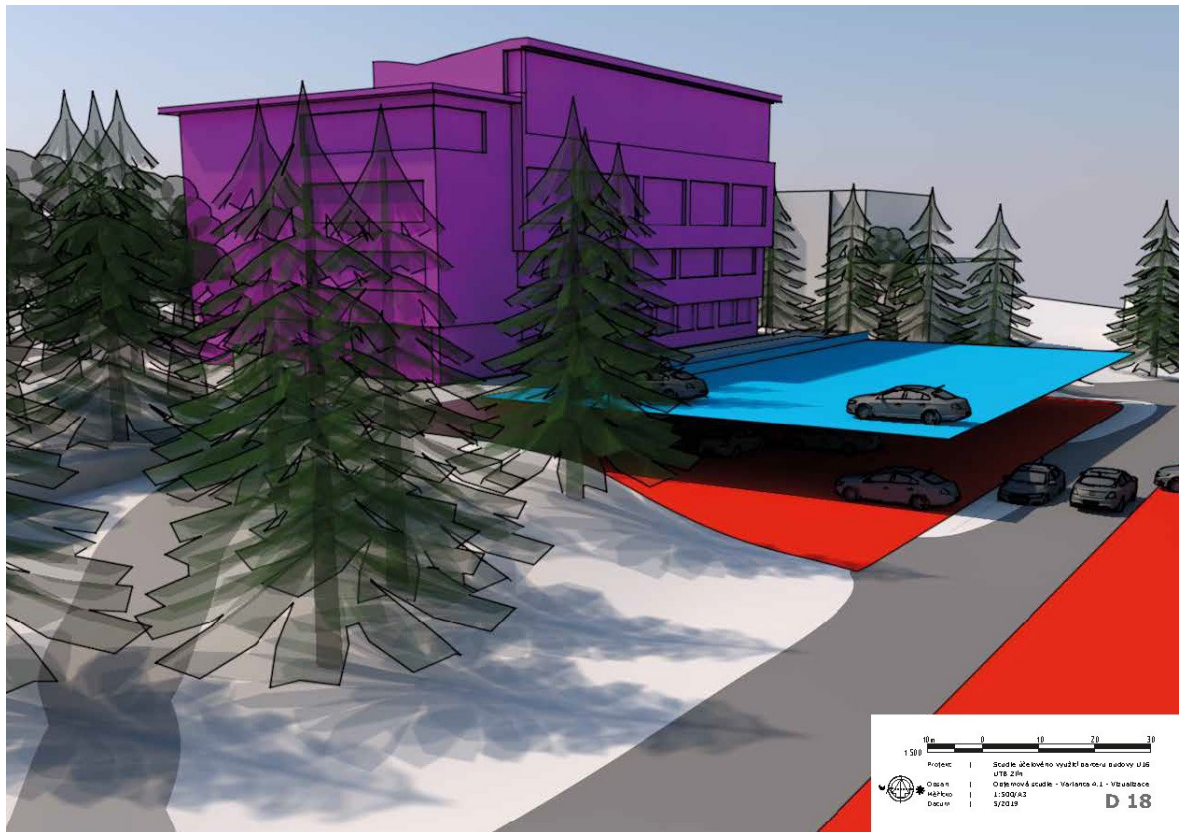
Je těžké vybrat správný prostor z hlediska urbanistického řešení s přihlédnutím k potřebám školy, studentů i zeleně. Vybrala jsem varianty varianty 2. a 3., které navýším o podlaží, čímž vznikne nejen dostatek parkovacích míst, ale i platforma, díky níž dojde k zvětšení veřejného prostoru, který lze použít k vyplnění požadovaných aktivit studentů. Navíc pokud se toto parkování zastřeší, dochází k jedinečné multifunkční platformě. Pokud bychom však měli myslet dále, jak už teď vynaložit s tímto prostorem, můžeme uvažovat o navýšení o několik podlaží pro variantní použití fakultou. (*Obr. 72, 73, 74, 75*)

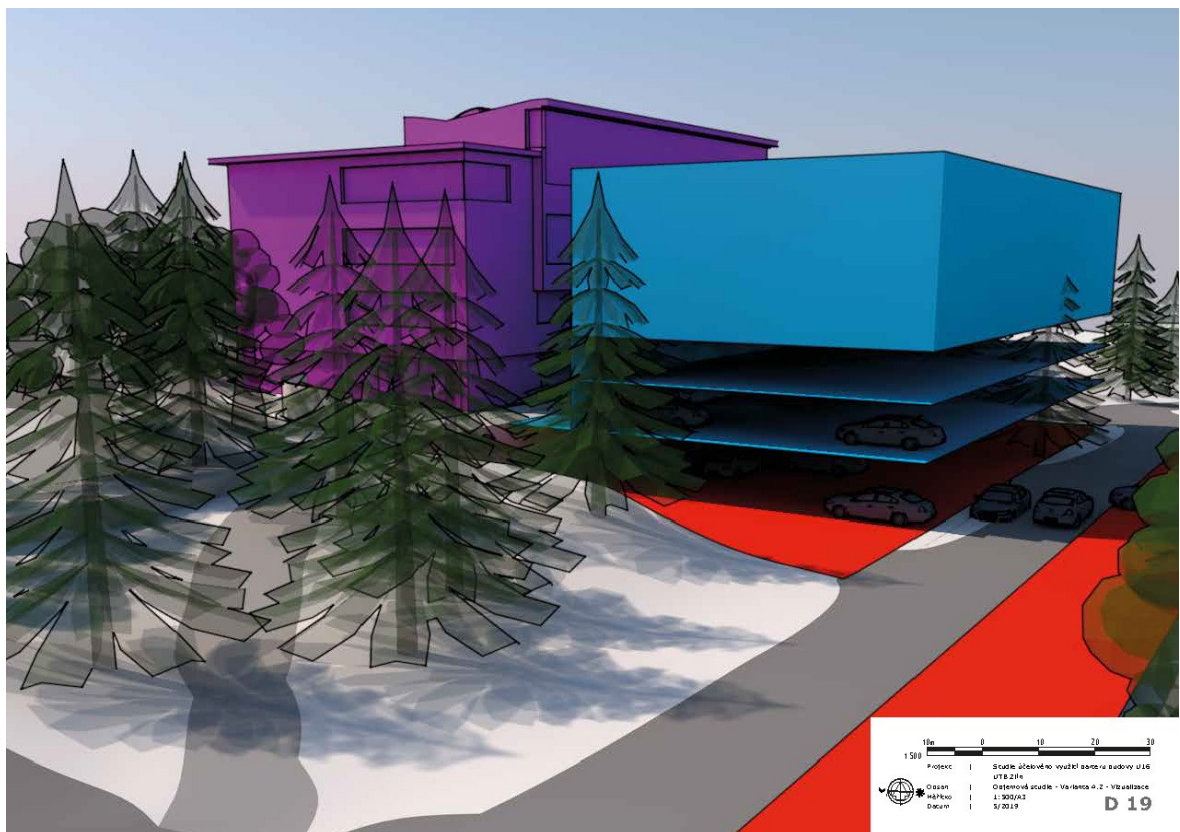
Obrázek 72 - 2. stupeň 2. varianty

Obrázek 73 - 3. stupeň 2. varianty

Obrázek 74 - 2. stupeň 3. varianty

Obrázek 75 - 3. stupeň 3. varianty

8 PRŮVODNÍ ZPRÁVA

8.1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

8.1.1 ÚDAJE O STAVBĚ

- a) Název stavby: Studie účelového využití parteru budovy U16 UTB Zlín
- b) Místo stavby:
 - a. parc.č. 977/15, k.ú. Zlín (635561), způsob využití zeleň, druh pozemku: ostatní plocha, zapsáno na LV č. 1584
 - b. parc.č. 978/5, k.ú. Zlín (635561), způsob využití ostatní komunikace, druh pozemku: ostatní plocha, zapsáno na LV č. 1584
- c) Předmět dokumentace: architektonická studie pro opravy a úpravy zpevněných ploch sloužících jako nové parkoviště a modernizaci zabezpečovacího systému v areálu budovy U16

8.1.2 ÚDAJE O STAVEBNÍKOVI

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, nám. T. G. Masaryka 5555, 760 01 Zlín, IČO: 70883521

8.2 A.2 SEZNAM VSTUPNÍCH PODKLADŮ

8.2.1 PODKLADY ZHOTOVITELE:

- a) Provedena prohlídka předmětného území
- b) Pořízena fotodokumentace stávajícího stavu
- c) Územní plán předmětného území
- d) Geodetické zaměření – Jednotná digitální technická mapa Zlín

8.3 ÚDAJE O ÚZEMÍ

- a) Rozsah řešeného území
Celkem řešené území: 4030 m²
- b) Dosavadní využití území a zastavěnost území
Informace o pozemku podle katastrální mapy:
Obec Zlín (585068), katastrální území Zlín (635561)
- c) Údaje o ochraně území podle jiných právních předpisů
Řešené území se nachází v památkové zóně
- d) ŘEŠENÉ ÚZEMÍ SE NACHÁZÍ MIMO ZÁPLAVOVOU OBLAST.
- e) Stavba je v souladu s územně plánovací dokumentací, s cíli a úkoly, územního plánování. jsou dodrženy požadavky na využití území.
- f) SEZNAM SOUVISEJÍCÍCH A PODMIŇUJÍCÍCH INVESTIC: NEJSOU
- g) SEZNAM POZEMKŮ A STAVEB DOTČENÝCH PROVÁDĚNÍM STAVBY (PODLE KATASTRU NEMOVITOSTÍ)
- h) Sousední parcely: v Příloze č. 1

8.4 ÚDAJE O STAVBĚ

- a) STAVBA: VYBUDOVÁNÍ PARKOVIŠTĚ (VYROVNÁNÍ STÁVAJÍCÍCH PLOCH PARKOVIŠTĚ, VYBUDOVÁNÍ JEDNOTNÉHO POVRCHU PARKOVIŠTĚ S VYMEZENÍM STÁNÍ, ÚPRAVA ZELENĚ A VÝSADBA NOVÉ ZELENĚ
- b) ÚČEL A UŽÍVÁNÍ STAVBY: PARKOVIŠTĚ PRO STUDENTY, ZAMĚSTNANCE A OBYVATELE SOUSEDNÍCH ÚZEMÍ, UNIVERZITNÍ PARK
- c) trvalá stavba

9 VYBRANÉ ŘEŠENÍ – ETAPA 1.

Pomocí teoretické práce, rešerše a analýzy jsem hledala způsob, jak celý prostor oživit, propojit, využít lokalitu. Nakonec jsem se rozhodla pro řešení, které nabízela svahové linie kolem prostoru. Do svahu jsem zapustila na několika místech betonové část, v některých místech s lavičkou, pro příjemnější sezení, které se prolíná do zeleně, kterou jsem nechtěla ztratit obetonováním celého svahu. Inspirací linie a propojení zeleně s veřejným prostorem mi byl High Line park. Myšlenku vytvoření prostoru jinak, než jsem původně zamýšlela jsem našla ve studii veřejného prostoru. Původně jsem chtěla prostor vymezit pro U16, aby vzniknul prostor pouze pro univerzitu. Studií zástavby jsem však přišla na chybějící místo setkávání a možné centrum aktivit díky faktu, že budova se nachází na hranici baťovských domků a prostorem prochází mnoho domorodých obyvatelů. Nabídnutím volnějšího řešení zaměřené na mladé, pročištění zeleně a prostoru se eliminuje vytváření nepořádku a nepříjemnosti prostoru. Ať je kácení zeleně, jakkoliv nepříjemné, stromům samotným škodí zásah do jejich koruny, a tak ani tolik stromů není vhodné. Některé stromy budou nově vysazeny, některé nahrazeny rostlinami a trávami, jiné zas najdou své místo na platformě. Budova bude stále obklopena zelení a naopak, na její zadní části přibude ulička z rostlin a stromů. Přidáno bude do svahu také moderní osvětlení pro letní večery. Po objemové studii jsem nakonec zvolila variantu sousedící budovy a možnosti vzniku platformy či zastřešení. Z budovy do budovy taktéž povede lávka. Velice podporují odvážné barevná řešení veřejných prostorů, neboť ty naprosto ateliérům chybí.

9.1 Moodboard a inspirace

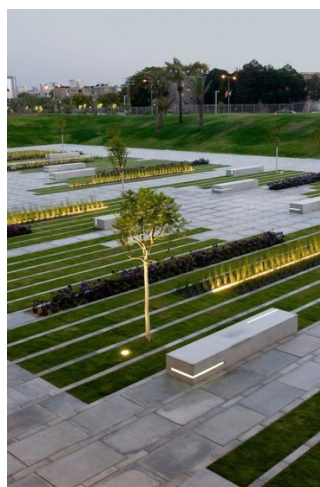
Díky oblým liniím svahu a samotné betonové zdi se nabízí možnost použití těchto tvarů i v parteru pro vytvoření veřejného prostoru. Níže přikládám poskládané inspirace řešení.

Obrázek 76 - Zázemí pro ateliérové akce

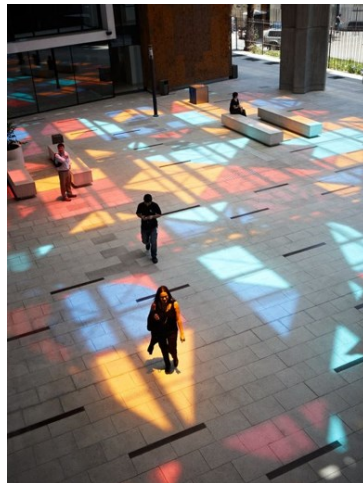
Obrázek 77 - Živost a barevnost parteru

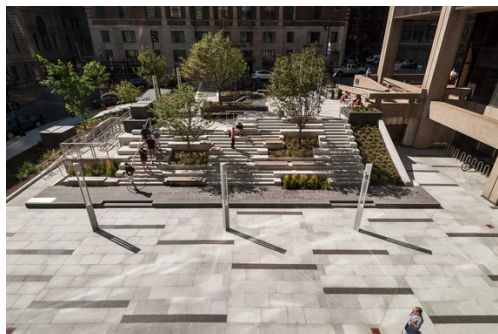
Obrázek 78 - Řešení pro platformu namísto celobentové plochy

Obrázek 79 - Pasáž - příchod k budově

Obrázek 80 - Barevnost a živost pomocí barevných skel

Obrázek 81 - Veřejný prostor ve svahu

Obrázek 82 - Fasáda pro budovu

Obrázek 83 - Propojení chodníku a zeleně

Obrázek 84 - Zelené parkování

Obrázek 85 - Skvělé zapuštění mobiliáře a plochy do prostoru

Pro 1. variantu vize jsem vybrala vybraní poloviny parteru a možnosti zaparkovat dalších 46 parkovacích míst. Na druhé půlce parteru mi vznikl prostor pro zbytek aktivit díky vytvořenému veřejnému prostoru pro setkávání ve svahu.

Obrázek 86 - Etapa 1.

10 ETAPA 2 – VIZE

Ve druhé etapě, jsem nad prostor parkování přidala platformu, jejíž část poslouží pro rozšíření veřejného prostoru. Prostor je více rovinný a propojený se zbytkem parteru. V úvahu přichází i vedoucí schodiště na podlaží parkoviště a vytvoření další plochy pro aktivity Univerzity. *(Obr. 87)* Nabízí se zelená terasa, který by nahradila odebraný prostor pro parkování. *(Obr. 88)*

Obrázek 87 - Etapa 2.

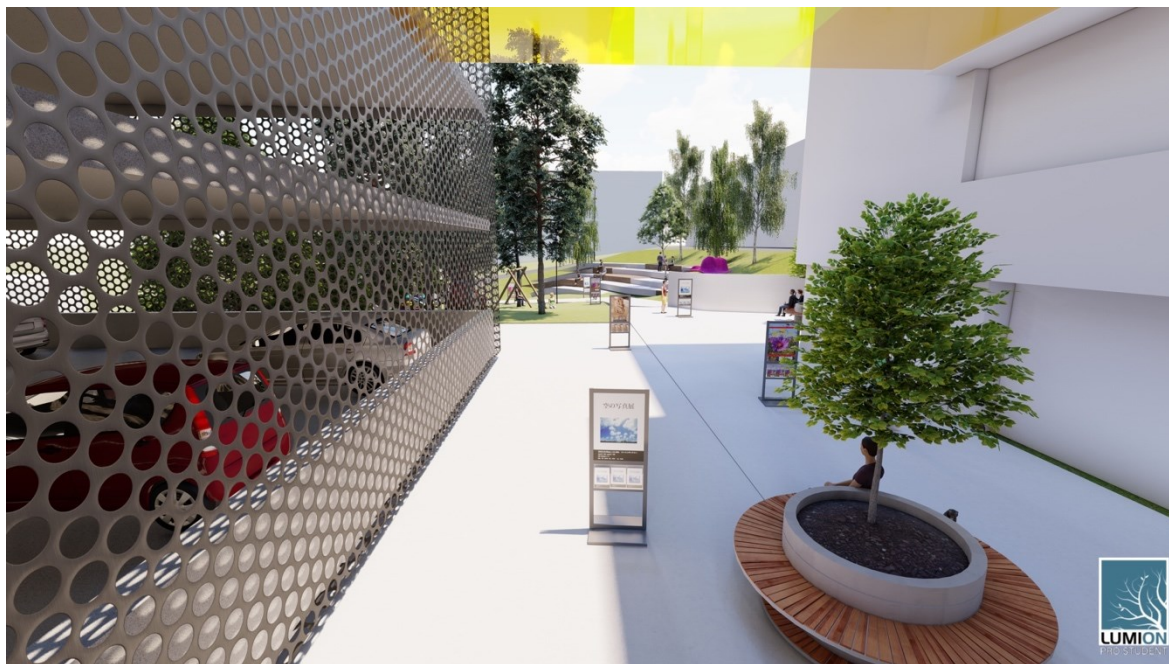
Obrázek 88 - Zelená terasa

11 ETAPA 3 - VIZE

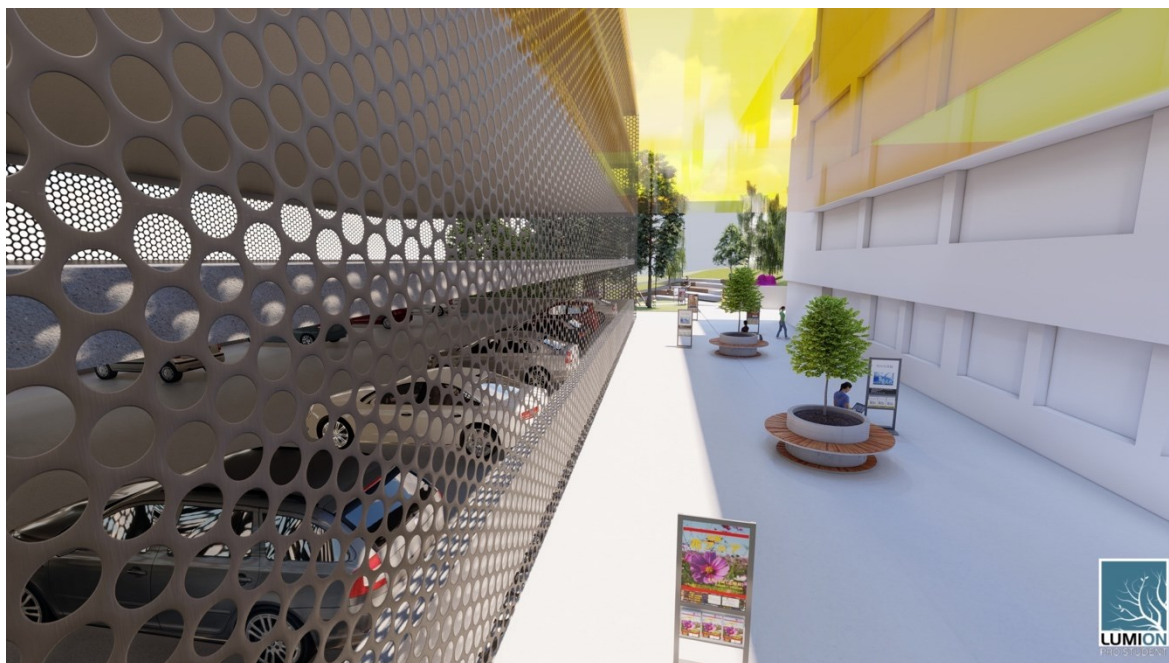
Ve 3. etapě představuji řešení i s přístavbou celé budovy. Nad všechny problémy parteru se přidává ještě problém fakulty, kdy chybí filmové studio, malá scéna, ateliéry, učebny, sklady či další prostory, které by v budově mohli najít své uplatnění. Navíc, jako předchozí řešení obsahuje zazelenění střechy minimalizuje se odebrání zelené plochy. Nástavbou získávám další 30 míst. Dohromady tedy získávám 116 parkovacích míst.

Obrázek 89 - Propojení severní a jižní strany parteru

Obrázek 90 - Zastřešená pasáž s pohledem do parteru

Obrázek 91 - nadzemní parkoviště (nalevo), zastřešená pasáž

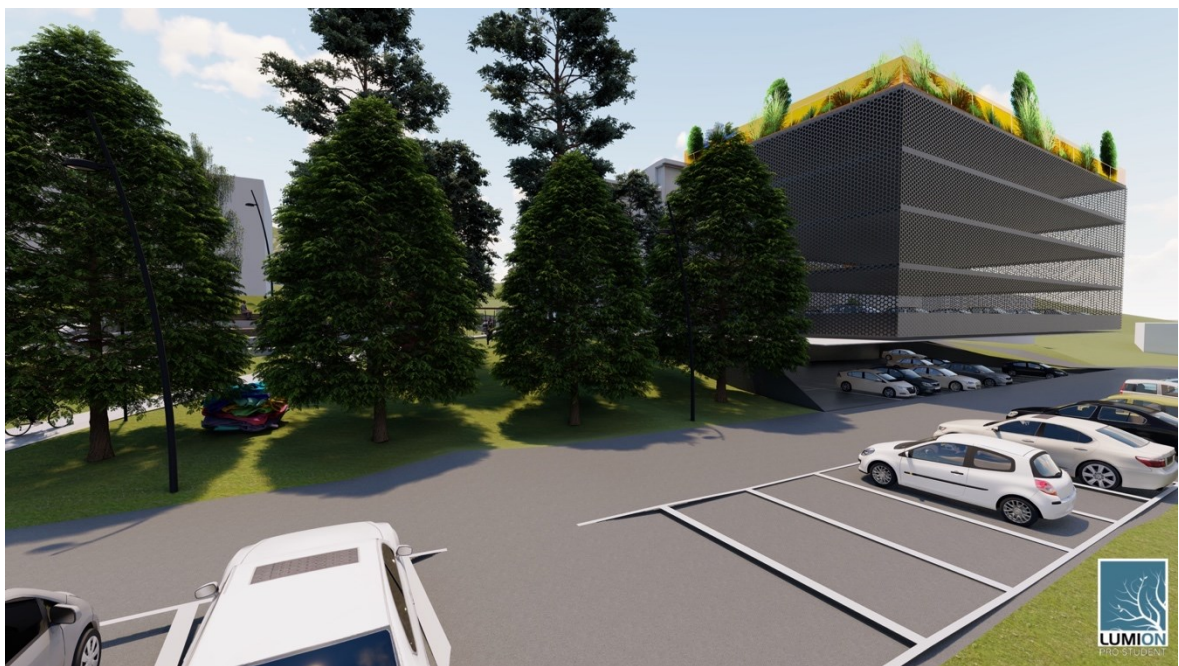
Obrázek 92 - Propojení budov koridorem

Obrázek 93 - Celkový pohled

Obrázek 94 - Řešení požadavků studentů

Obrázek 95 - Pohled na parkoviště a novou budovu

Obrázek 96 - Vchod do parteru

Obrázek 97 - Panelová výstava

Obrázek 98 - Prvek veřejného prostoru

Obrázek 99 - Pohled od střední školy

ZÁVĚR

Teoretická část, rozšířila mé znalosti a mohla jsem čerpat informace o pozadí historie kultury ve Zlíně, se kterou simultánně vznikaly umělecké školy. Tato škola by nemohla vzniknout bez Jana Antonína Bati, který založil Baťovu školu umění, ze které vyšel zakladatel školy, která sídlila přímo v budově a na tomto parteru. Došla jsem k závěru, že prostor by měl reflektovat umělecké zaměření, inspirovat studenty a dodávám jim energii.

Kritéria práce byly splněny, porovnávala jsem varianty zjištěné při objemové studii a z nich vyvodila variantu, kterou jsem dále rozpracovala až nad rámec zadání, neboť se parkování neobejde do zásahu do prostoru, kdy dochází k příležitosti, vyřešit v prostoru další problémy.

Z práce je patrné, že dosažení požadovaného počtu míst není složitý úkol. Složitější je zvolit variantu s přihlédnutím k husté zeleni, která musí být pokácena. Proto jsem se zabývala také otázkou, postavený prostor zase zazelenit, ať už jako součástí parkoviště nebo terasy či parteru. Ve 3. vizi získávám 114 míst. Dostatečné navýšení však vyplývá už z první varianty parteru.

Výše je uveden příklad nevhodné formulace, hodnocení, zda je závěrečné práce zdařilá či není, je potřeba ponechat na vedoucím práce a na oponentovi, aby se student nedostal do potíží při obhajobě. Pokud se určité uspokojení autorka práce vztahuje k vlastnímu produktu praktické bakalářské práce, pak lze formulaci uvést jinak, vhodně, viz další ukázka.

Výsledkem práce je manuál, jak lze řešit prostor parteru, jaká lze zvolit velikost parkoviště a na jakém místě. Zároveň jsem provedla podrobnou studii potřeb parteru a možných příležitostí, které sahají za hranice Univerzity. V další fáze vývoje bych se zabývala realizovatelností a přesnějšími detaily.

S výsledkem vyřešení jsem spokojena, zvláště ke studii a možných realizovatelných řešení a věřím že výsledek poslouží k další diskuzi. Mohu jen doufat, že při řešení tohoto prostoru bude můj výsledek brán v úvahu.

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1 - Zbytky Via Appia v Římě</i>	12
<i>Obrázek 2 - Forum Romanum Řím</i>	12
<i>Obrázek 3 - Členění veřejného prostoru</i>	15
<i>Obrázek 4 - Baťův institut a letecký pohled na areál Svit</i>	16
<i>Obrázek 5 - Plánované obchodní centrum Fabrika</i>	16
<i>Obrázek 6 – První parkování sloužilo pro koně</i>	19
<i>Obrázek 7 - Auto opouštějící garáž v roce 1907</i>	20
<i>Obrázek 8 - Parkovací dům NEW BAILEY, SALFORD</i>	20
<i>Obrázek 9 - Rozložení parkovacích míst</i>	22
<i>Obrázek 10 - Varianty rozložení parkování</i>	22
<i>Obrázek 11 - Základní rozměry prostorového uspořádání</i>	24
<i>Obrázek 12 - Variantní řešení ramp</i>	26
<i>Obrázek 13 - Parkovací dům koncernu VW</i>	27
<i>Obrázek 14 - Otáčecí kladivo</i>	28
<i>Obrázek 15 - Park Lužánky</i>	29
<i>Obrázek 16 - Gahurův prospekt (2013)</i>	30
<i>Obrázek 17 - Parter gymnázia v Kyjově (2018)</i>	31
<i>Obrázek 18 - Městský park Superkilen</i>	31
<i>Obrázek 19 - High line park v New Yorku (2006)</i>	32
<i>Obrázek 20 - Österreichischer Skulpturenpark</i>	33
<i>Obrázek 21 - Zlín v roce 1846</i>	34
<i>Obrázek 22 - Citát Tomáše Bati</i>	36
<i>Obrázek 23 – Přejezd do města Batangar, Letecký pohled na město</i>	37
<i>Obrázek 24 - Fotografie Baťova, pohled z dnešního Hotelu Baťov – Společenského domu</i>	38
<i>Obrázek 25 - Stálá expozice umění ve Studijním ústavu, Zlín</i>	39
<i>Obrázek 26 - Škola umění, hodina anatomie u MUDr. Jana Černoška</i>	42
<i>Obrázek 27 - Škola umění, krajinářský ateliér počátku 40. let</i>	44
<i>Obrázek 28 – Návrh osobního automobilu T 603</i>	46
<i>Obrázek 29 - Zdeněk Kovář ve svém ateliéru, Zlín, konec 40. let</i>	46
<i>Obrázek 30 - Budova před rekonstrukcí v roce 2012</i>	48
<i>Obrázek 31 - Budova po rekonstrukci v roce 2012, foceno: 2019</i>	48

<i>Obrázek 32 - Orientační mapa objektů UTB ve Zlíně</i>	<i>50</i>
<i>Obrázek 33 – Trienále Prostor Zlín 1991 - Jiří Beránek: Vzkříšení, Bludiště; Kurt Gebauer: Gottwklec; Svatopluk Slovenčík: Plán</i>	<i>51</i>
<i>Obrázek 34 - Lubomír Jarcovjác, Kubus</i>	<i>52</i>
<i>Obrázek 35 - Karel Nepraš: Dialog VIII; Rudolf Valenta: Velký Fibonacci</i>	<i>52</i>
<i>Obrázek 36 - Řešené katastrální území.....</i>	<i>55</i>
<i>Obrázek 37 - Širší vztahy</i>	<i>56</i>
<i>Obrázek 38 - Situace veřejných prostorů</i>	<i>57</i>
<i>Obrázek 39 - Situace parkovišť.....</i>	<i>58</i>
<i>Obrázek 40 - Součinitel vlivu stupně automobilizace</i>	<i>59</i>
<i>Obrázek 41 - Součinitel redukce počtu stání</i>	<i>59</i>
<i>Obrázek 42 - Základní ukazatele výhledového počtu odstavných stání.....</i>	<i>60</i>
<i>Obrázek 43 - Současný stav</i>	<i>61</i>
<i>Obrázek 44 - Celková situace – zeleň</i>	<i>62</i>
<i>Obrázek 45 - Fotodokumentace příchodu od parkoviště tzn. celého parteru a parkoviště</i>	<i>64</i>
<i>Obrázek 46 - Fotodokumentace – příchody k budově</i>	<i>65</i>
<i>Obrázek 47 - Fotodokumentace – Zarostlá zeleň na jaře.....</i>	<i>65</i>
<i>Obrázek 48 - Oborové zařazení</i>	<i>67</i>
<i>Obrázek 49 - Návštěvnost budovy.....</i>	<i>67</i>
<i>Obrázek 50 - Doprava na ateliéry</i>	<i>68</i>
<i>Obrázek 51 - Účel návštěvnosti</i>	<i>68</i>
<i>Obrázek 52 - Účel trávení času v parteru.....</i>	<i>69</i>
<i>Obrázek 53 - Libivost okolí.....</i>	<i>69</i>
<i>Obrázek 54 - Estetika prostoru</i>	<i>70</i>
<i>Obrázek 55 - Ideální prostor pro studenty.....</i>	<i>71</i>
<i>Obrázek 56 - Odpudivé okolí</i>	<i>71</i>
<i>Obrázek 57 - Zeleň v průhledu</i>	<i>72</i>
<i>Obrázek 58 - Umělecký prostor</i>	<i>72</i>
<i>Obrázek 59 - Problémový výkres</i>	<i>75</i>
<i>Obrázek 60 - Pěší trasy.....</i>	<i>75</i>
<i>Obrázek 61 - Vizualizace pohled na jihozápad, celková situace</i>	<i>78</i>
<i>Obrázek 62 - Vizualizace – příchod k budově směrem na západ</i>	<i>78</i>

<i>Obrázek 63 - Vizualizace terasy</i>	79
<i>Obrázek 64 - Vizualizace terasy, pohled na východ přes pasáž</i>	79
<i>Obrázek 65 - Druhý koncept</i>	80
<i>Obrázek 66 - půdorys 1. varianty</i>	81
<i>Obrázek 67 - Vizualizace 1. varianty</i>	82
<i>Obrázek 68 - Půdorys 2. varianty</i>	83
<i>Obrázek 69 - Vizualizace 2. varianty</i>	83
<i>Obrázek 70 - 4 varianta – půdorys</i>	85
<i>Obrázek 71 - 4 varianta – vizualizace</i>	85
<i>Obrázek 72 - 2. stupeň 2. varianty</i>	87
<i>Obrázek 73 - 3. stupeň 2. varianty</i>	87
<i>Obrázek 74 - 2. stupeň 3. varianty</i>	88
<i>Obrázek 75 - 3. stupeň 3. varianty</i>	88
<i>Obrázek 76 - Zázemí pro ateliérové akce</i>	92
<i>Obrázek 77 - Živost a barevnost parteru</i>	92
<i>Obrázek 78 - Řešení pro platformu namísto celobentové plochy</i>	92
<i>Obrázek 79 - Pasáž - příchod k budově</i>	93
<i>Obrázek 80 - Barevnost a živost pomocí barevných skel</i>	93
<i>Obrázek 81 - Veřejný prostor ve svahu</i>	93
<i>Obrázek 82 - Fasáda pro budovu</i>	94
<i>Obrázek 83 - Propojení chodníku a zeleně</i>	94
<i>Obrázek 84 - Zelené parkování</i>	94
<i>Obrázek 85 - Skvělé zapuštění mobiliáře a plochy do prostoru</i>	95
<i>Obrázek 86 - Etapa 1.</i>	95
<i>Obrázek 87 - Etapa 2.</i>	96
<i>Obrázek 88 - Zelená terasa</i>	96
<i>Obrázek 89 - Propojení severní a jižní strany parteru</i>	97
<i>Obrázek 90 - Zastřešená pasáž s pohledem do parteru</i>	98
<i>Obrázek 91 - nadzemní parkoviště (nalevo), zastřešená pasáž</i>	98
<i>Obrázek 92 - Propojení budov koridorem</i>	99
<i>Obrázek 93 - Celkový pohled</i>	99
<i>Obrázek 94 - Řešení požadavků studentů</i>	100
<i>Obrázek 95 - Pohled na parkoviště a novou budovu</i>	100

<i>Obrázek 96 - Vchod do parteru</i>	<i>101</i>
<i>Obrázek 97 - Panelová výstava</i>	<i>101</i>
<i>Obrázek 98 - Prvek veřejného prostoru.....</i>	<i>102</i>
<i>Obrázek 99 - Pohled od střední školy</i>	<i>102</i>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Projektová část – Výkresová dokumentace

Příloha č. 2: Paré – doprovodná dokumentace A3

Příloha č. 3: CD: kopie diplomové práce včetně výkresové dokumentace